

Cakó Ferenc rajzaival

Nógrádi Gábor

Pete Pite

Budapest, 2000

© Nógrádi Gábor, 2000
© PRESSKONTAKT Bt, 2000
Illusztráció © Cakó Ferenc, 2000

Az átváltozás reggelén

Egy derűs májusi reggelen a tizenegy és fél éves Pete Péter lába beleütközött az ágy végébe, amikor ki akarta nyújtani. „Mi a manó? – nyögött fura, mély hangon. – Éjszaka rövidebb lett az ágyam? Biztosan álmodom.” – És megpróbálta ismét kinyújtóztatni elzsibbadt virgácsait. Csakhogy megint beletaposott a dívány végébe. Még hozzá úgy, hogy ki sem nyújtotta teljesen a lábát!...

Szokott efféle rosszakat álmodni. Lépni akar, de béna, repülni akar, de nem tud, meg ilyesmi. Tuti, hogy most is csak egy rossz álom tartja a lábát görcsösen behajlítva, gondolta, és megnyugodott. Aztán, ahogy álmában máskor is szokta, összeszedte minden erejét, és egyszerre lökte ki lábát a végtelen felé, hogy repüljön, repüljön fent az égen...

Nem kellett volna. Hatás, ellenhatás ugye! Fizika. A lendülettől úgy elrúgta magát a heverő végétől, hogy a másik oldalon, az ágydeszkába vágta a feje búbját.

„Aúú!” – pattant fel Péter szemhéja a váratlan fájdalomtól, majd le is csukódott rögtön, olyan erős volt az ablakon beömlő fény.

Hát mégsem alszik? Az lehetetlen!...

Lassan, óvatosan újra kinyitotta a szemét.

Ébren volt, és nem értette mi történik vele.

Két éve kapta az ágyát. Eddig mindig kényelmesen elfért benne. Hogy lehet az, hogy most behajlított lábbal is kicsi?

Lepillantott az ágy végébe.

Ijedtében elszorult a torka.

A takaró alól két hatalmas lábfej feszült a deszkának.

Két óriási felnőtt lábfej. Két csúnya, szőrös láb.

Vagyis... Tulajdonképpen nem is volt az a lábfej olyan igen-nagyon hatalmas. Legfeljebb az ő harmincnégyes tappancsaihoz képest.

Igen, az a láb ott az ágy végében legalább akkora, mint az apjáé: negyvenhárom és feles.

Péter figyelte a két idegen lábat, és nyelt egy nagyot.

„Mi a tészta ez, Pite? – kérdezte magától, mert az apja (meg a mamája is, míg élt) Pitének becézte Pétert babakora óta. – Ez egy buta vicc? Talán apa mászott be az ágyamba hajnalban óvatosan, és kirakta a lábát, hogy a frászt hozza rám? Nem... Nem hiszem...”

Hát nem is így történt!

Doktor Pete Ádám harmincnyolc éves televíziós szerkesztő úr, mióta Pite mamáját két évvel ezelőtt egy gonosz betegség elragadta, nemigen szórakoztatta ilyen tréfákkal magát meg a fiát. Mogorva és szótlan apa lett, akinek folyton dolga van!... Telefonálnia kell, meg olvasni, írni, megnézni, megbeszélni, átgondolni, kiszámítani, ellenőrizni, meg sietni, sietni, sietni!...

Doktor Pete minden nap későn érkezett haza a DéDé TV nevű munkahelyéről, és akkor is inkább bevonult a szobájába dolgozni. S ha mondott is valamit Pitének, inkább ne mondott volna!... Mert csak megszidta a fiát valami apró hibáért: „elfelejtetted, elrontottad, nem mostad meg, kiszakítottad, leejtetted, nem vetted meg, nem etted meg, mért dobtad ki? mért nem dobtad?”... És kezdődött a vita, amit el lehetett volna simítani két kedves szóval.

Pedig valamikor...!

Ha Pete Ádámnak volt egy szabad fél órája, rögtön rohant a fiával játszani! És mennyire szerette a kicsi kacagását, ahogy felcsilingelt, ha bohóckodott a gyereknek vagy megcsikizte!...

Régen volt. Három-négy éve. Akkor még dr. Pete Ádám felesége, Pite mamája élt.

Péter a könyökére támaszkodva feküdt az ágyában, és a patáit nézte. (Nyeste Klárinyó osztályfőnök nevezte így a terembe trappoló fiúk alsó végtagjait. „Mi van? Ez a lipicai ménés?” – kérdezte olyankor kedvesen.)

Pite egy ideig figyelte az ágy végében is óriásnak látszó nagylábujjat, meg a mellette sorakozó kisebbeket, hátha csak képzelődik. Mert képzelődni azt tudott! De olyan erősen ám, hogy szinte látta, amire gondolt. Például nagyon el tudta képzelni, hogy egy szigeten él a kedvenc állataival... Vagy azt, hogy mélytengeri bűvárként siklik a halak között a kristálytiszt vízben... Vagy fogja az Ivanics Tünde kezét, és megcsókolja az arcát... De úgy látszik, most nem képzelődött. Mert az az idegen, furcsa láb nem akart eltűnni.

Megpróbálta a lábujjait megmozdítani.

Ha mozognak, az övé. Ha nem mozognak, müláb.

Mozogtak. Előre, hátra, előre, hátra. Semmi kétség: az ő lába volt az a hatalmas nagy... izé.

„Biztosan beteg vagyok – gondolta Pite. – Lehet, hogy csak borogatni kellene...”

Egyszer kis korában megütötte a térdét. Megdagadt. Akkor a mamája vizes ruhával borogatta, és a dagadás eltűnt. Talán ezt is borogatni kellene...

Péter óvatosan a kezére pillantott.

Sejtette!... A kék macija mellett, amivel kicsi kora óta együtt aludt, egy hatalmas mancs hevert a takarón. Nem, ez nem lehet dagadás. Ez egy valódi kéz. Egy kéz, ami nem az övé. Neki kicsi keze van. A mamája mindig is azt mondta, hogy „jaj, de picike a kezed, Petike! Add ide, gyer'ide! Bújj a tenyerembe!” Ez egy mondóka volt. És valóban: két Peti-kéz is elfért anya tenyerében.

De ez a lapátenyér a takarón anya egész kezét, sőt, mindkét kezét eltakarná, ha anya még élne.

Nem, ez biztosan nem lohad le a vizes ruhától.

Péter pillantása óvatosan felsiklott csupasz karján a könyöke felé. A kart sötétbarna szőrszálak borították. Pite rémülten nézte. Agyán átvillant a szörnyű gondolat: „Lehet, hogy gorilla lettem!” A szemüveges kis Csatai Jenőke, aki mindig barátkozni akar vele, mert mindenki más csúfolja, csak Petya nem, biztosra mondta, hogy az ember a majomból lett. „Lehet, hogy most visszaváltoztam?” – bámult ijedten a karjára Pite. Aztán látta, hogy mégsem. A karja nem annyira szőrös, mint egy gorilláé, bár nem is olyan szőrtelen, mint egy tizenegy és fél éves gyereké. Leginkább olyan szőrös volt, mint az apjáé.

– Ez nem az én karom – szólalt meg Péter, és ijedten körülnézett.

Valaki férfihangon azt mondta mellette, hogy „ez nem az én karom”. De nem volt ott senki. Akkor mégis ő mondta?... Ki van zárva!... Ez nem az ő hangja! Ez a hang olyan izés... Mély és reszelős. Az övé meg vékony és éles. Ő az énekkari kórusban is az első szólamban énekel. Ha meg focizás közben kiabál Csatainak, hogy „Passz ide! Passz ide!”, akkor Radi, vagyis Radeberger, a tornatanár, mindig ráfordul, hogy „Pete! Ne visíts, mint egy macska, amelyiknek a farkára léptek, kisfiam!”

Talán be van rekedve? Péter kicsit reménykedett benne, de nem nagyon. Akkor fájt volna a torka. Köhécselt néhányat, meg úgy csinált: hör, hör. Aztán újra megpróbált beszélni.

– Kié ez a szőrös kar...?

Nem volt berekedve. A hangja ugyanolyan mély, felnőtt és férfias volt, mint az előbb.

„Ez nem én vagyok” – gondolta. De aztán eszébe jutott, hogy ha ő gondolja azt, hogy nem ő az, akkor mégis csak ő az...

A takarón heverő izmos, szőrös kar mellett néhány szakadt rongydarab feküdt. A rongy leginkább Pite pizsamájára hasonlított. Ugyanolyan narancsszínű volt. Sőt! Itt-ott egy-egy fehér gomb is lógott a rongyokon.

Péter nézte, nézte, és nem akarta elhinni, hogy a pizsamáját látja. A szép, új pizsamáját, amit két hete kapott, és amibe még egyszer se pisilt be éjszaka. (Mert mióta a mamája meghalt, azóta éjszaka, sajnos, néha bepisilt.) Látta a felső és az alsó részt is, de csak darabokban. Mert a pizsama leszakadt róla... Leszakadt éjszaka, amikor..., amikor úgy látszik..., úgy látszik, egyik pillanatról a másikra...

Előző este váratlan vendégük volt. Anyu testvére, a medvejárású nagydarab Kázmér látogatta meg őket, aki magányosan járta a világot, és nem volt családja.

A fehér hajú és szakállú, hallgatag nagybácsi előző nap éppen Izlandról jött, és Dél-Afrikába tartott. Izland északon van, ha valaki nem tudná, és az ország nagyobb részét jég borítja. Nem sok hűtőszekrény fogy. Dél-Afrika meg délen fekszik, és decemberben is akkora a hőség, hogy versenyt úszkálhatunk a tengerben a cápákkal, ha kedvünk van hozzá. Kázmér bácsi hol ide repül, hol oda. Ilyen volt mindig. Egész életében repkedett, eladott, vett: kereskedett. Hogy mivel üzletelt?

„Álmokkal – dörmögte, ha kérdezték. – Az izlandiak melegeiről álmodnak, nekik elektromos kályhát adok el. Dél-Afrikában a jégről álmodnak, nekik mélyhűtőket viszek. Mindenki álmodik valamiről... És az álmaiért mindenki szívesen fizet...”

Kázmért furcsa embernek tartották a családban. Nem is tudták, valójában van-e valahol állandó lakása. Nem volt se címe, se e-mailje, se telefonszáma. „Aki meg akar találni, azt megtalálom – mondta titokzatosan, majd hozzátette: – Aki kérdez, az választ kap.”

Hát érti ezt valaki?

Pite szerette a bácsit.

Pete Ádám izgó-mozgó, lóto-futó, örökké intézkedő, telefonáló, nyugtalan ember volt.

A bácsi meg az állandó utazgatás ellenére csupa nyugalom, csend és titok.

Pite sosem felejtette el az elővarázsolt csoki történetét.

Egyszer, amikor kisebb volt, és még a régi kis ágyában feküdt betegen, nagyon megkívánta az eperkrémes csokoládét.

Akivel már előfordult, hogy nagyon megkívánt valamit, az tudja, milyen gyötrő egy érzés a vágyakozás. Az ember elképzeli, amit szeretne megkapni, aztán vágyakozik utána, aztán szenved, hogy nem kapja meg, és rettentően boldog, ha mégis.

Pite eperkrémes csokit szeretett volna enni, de egy szóval se mondta. Csak nézett lázas szemmel Kázmér bácsira, aki éppen náluk volt, és az ágya mellett ült. Nézte, nézte, nézték egymást. Egyszer csak a bácsi a zsebébe nyúlt és előhúzott egy tábla csokoládét. A csoki eperkrémes volt. Mindenki előtt nyilvánvaló lehet, hogy varázslat történt.

Apa persze nem hitt a varázslatokban. Szerinte biztos, hogy véletlenül éppen az a csoki volt Kázmérnál. Mert azt hozta ajándékba. De Péter tudta, hogy nem így van. Mert miért pont eperkrémest hozott volna? Na? Na?... És miért éppen akkor vette elő a csokit, amikor Peti megkívánta? Ezt magyarázza meg apa, ha tudja. Nem tudta. Pedig pszichológus doktor. Csak nevetett. Nevetni könnyű, megmagyarázni nehéz.

Kázmér utazásai közben évente ötször-hatszor landolt Budapesten. Olyankor meglátogatta a húgát, amíg az élt, s miután meghalt, időnként betoppant megnézni az unokaöccsét meg a sógorát.

– Hideget hoztam, meleget viszek – nyomult be előző este is a lakásba, és olyan otthonosan dobta kabátját a fogastra, mintha nem három hónapja, hanem csak egy-két napja látta volna a rokonait utoljára. Aztán vacsorát készített magának a hűtőszekrényből, így szokta, ivott egy pohár tiszta vizet, mert soha mást, és mint mindig, beült a nagy támlás fotelbe, amit az ő húga, Pite mamája is nagyon szeretett.

– Nézz rá! Nem tanul – mutatott a fiára Pete Ádám, mert örült, hogy a családból valakinek végre kipanaszkodhatja magát, meg ismét veszekedhet egy kicsit. – Hármas matekból! Az én fiam!... Nem tudom mi lesz belőle!

– Na, vajon mi lesz? – morgott Péter, mert ha maga mögött érezte Kázmér szeretetét, és az apjával vitázott, rendesen fel volt vágva a nyelve. – Mindig ezt kérdezed: „mi lesz belőle? Mi lesz?” Ami belőled! Felnőtt lesz! Na!

– Hallod, Kázmér? Ez azt hiszi, hogy felnőttnek lenni fenéig tejfel!

– Hát jobb is, mint gyereknek! – bólogatott Petya. – Nektek nem kell folyton tanulni, meg szót fogadni! „Gyere ide! Menj oda! Állj fel! Ül le! Egyes! Kettes! Beírás! Intő!...”

– Ó, jaj, de nehéz sorsod van kisfiam! Sírok! Zokogok! Ó, be sajnállak!

– Sajnálj is! – mondta Pite. – Az iskolában egész nap csak ezt hallom: „Pete! Gyere ki felelni! Pete! Mondd meg ezt, mondd meg azt! Vegyétek elő a füzetet! Dolgozatot írunk!...”

– Bárcsak a helyedben lehetnék! – kiáltott Péter apja. – Bárcsak ne volna más dolgom, mint bejárni az iskolába és tanulatni, meg felelgetni! Ó, boldog idők!...

– „Boldog idők?!...” – nyertett gúnyosan Pite. – Na, ne mondd már ezt, fatika, mert nincs közel a patika! – Ezért a szemtelenségért biztosan kapott volna egy fülest az apjától, ha nem ül ott éppen Kázmér. Ádám azonban most csak összeszorította a száját, és igyekezett csúnyán nézni a fiára. Pite meg úgy csinált, mint aki észre se veszi az apja dühét. – Te talán jobb szeretnél betojni a suliban a dogától és a feleléstől, meg várni a csengőt, hogy szólaljon már meg! szólaljon meg már! mint benn a tévében filmezni?

– Kázmér! Hallod ezt? Azt mondja az ütődött utódom, hogy „én filmezek a tévében”!... Észnél vagy kisfiam? Tudod te azt, milyen nehéz a gyerekeknek műsorokat csinálni? Mit tudsz te a felelősségről? Mi tudod te, mi az felnőttként dolgozni, élni?! – harsogta Ádám, és a támlás fotel felé pillantott.

Reménykedett benne, hogy a sógora legalább egy bólintással mellé áll, hiszen ő is felnőtt, de Kázmér csak nézett maga elé a szőnyegre, miközben fehér szakáilát simogatta némán.

– Felelősség! Fele lóság! File-fele-falafel! – csúfondároskodott Pite. – Hogy unom én ezt! Mi az, hogy felelősség? Besétálsz a tévébe, egész nap filmeket nézel, aztán olyan műsorokat csinálsz, amilyeneket akarsz. Én meg közben a suliban nyelem a nyálam.

– Tudod mit, kisfiam! – csapott az asztalra Péter apja. – Cseréljünk! Legyél felnőtt, jó? Én meg leszek gyerek!

– Jó! Cseréljünk! – csillant fel Pite szeme. – Na, mikor? Mikor?

Péter apja Kázmér bácsihoz fordult és dühösen nevetett.

– Na mit szólsz hozzá? Mit szólsz, milyen szemtelen? Most mit csináljak?

– Hát... – jegyezte meg Kázmér bácsi sokatmondóan – minden levelecske a fából van. Minden fa a gyökérből van. Minden gyökér a földből van. – És elhallgatott.

A gyerek és az apja csak néztek. Mit akar Kázmér a falevéllal meg a gyökérrel? Aztán Ádám folytatta Pite csepülését, mintha a sógora nem is mondott volna semmit.

– Nem bírja megérteni ez a lötyedt agyú orángután, hogy most dől el az élete: ha nem tanul, később nagyon megszívja!

– Mit szívlak meg? A cigit? – grimaszolt Pite. – Megszívom és kifújom, de már nem kell tanulnom!

– Csak viccelődj! – folytatta az apja. – Később majd tanulnál te még, hogy egyetemre mehess, vagy kapj egy jobb munkát!... De akkor már késő lesz! A fejed nehezebb lesz, az időd meg kevesebb lesz. Nem így van, Kázmér?

Kázmér hümmögött, bólogatott, mint akinek nagyon meg kell gondolnia, hogy mit mond, majd így szólt:

– Előbb utóbb mindenkinek benő. – De hogy mi nő be, nem mondta. Aztán még hozzátette. – Aki elsieti, lekési. Aki megvárja, megtalálja. – Majd kicsit várt, és így fejezte be a monológját. – Az almát nem kell siettetni, hogy megérjen.

Ádámnak egy kicsit nyitva maradt a szája, ahogy figyelt. Ő nemcsak felnőtt volt, tehát sokat tapasztalt ember, de pszichológus meg televíziós szerkesztő is. Ami annyit tesz, hogy művelt ember, gyors felfogású. De úgy látszik, estére már elfáradt. Nem volt előtte kristálytisztá, mit jelentenek a sógor eldűnnyögött mondatai.

Pite persze mindent értett. Kázmér azt akarta mondani, hogy hagyja őt az apja békén.

Később Pete meg Pite leültek tévézni, és azt sem vették észre, hogy a nagybácsi elment. Annyira el voltak merülve a Három rabló egy vödörben című sorozat újabb epizódjában, hogy

az ajtó csukódását se hallották.

Egyáltalán: tényleg ott volt Kázmér bácsi tegnap este, vagy csak képzelődtek?...

*

Pite egy plédbe burkolózva a tükör elé állt. Tudta, hogy ő áll a tükör előtt, mert az ember tudja, ha a tükörben saját magát nézi, csak az volt a gáz, hogy Petya nem magát látta, hanem az apját.

– Apa...! – intett, miközben a tükörkép visszaintett, és azt mondta, apa.

Péter zavartan elvigyorodott.

A tükörben az apja is elvigyorodott.

Vagyishogy nem az apja, hanem... Illetve az apja, mert az apját látta...

Vagyis magát látta, aki most éppen az apja...

Jaj, anya!... Hogy is van ez? Mi történt?

Péter hirtelen arra gondolt, hogy ha nem álmodik, márpedig kis eskü, nagy eskü capcarap, hogy nem álmodik, akkor talán megőrült.

Igen, megőrült. Azt látja, amit nem láthat, mert ilyen nem létezik.

De nem. Mégsem örülhetett meg, mert a Tasnádi Jocó, akinek ideg orvos az apja, azt mondta, hogy az örültek folyton ugrálnak és röhögnek, mint szünetben a hatodik bé, vagy csak ülnek némán és maguk elé merednek, mint aki dogát ír és nem készült. Márpedig Péter se nem ugrált, se nem röhögött, se nem meredt maga elé. Nagyon is nyugodtan állt. Kicsit remegett ugyan az a hosszú lába, de azért nyugodtan állt. És pontosan tudta, hogy ő **MAGA AZ, PETE PÉTER, AKI A PAPÁJA TESTÉBEN ÁLLDOGÁL!**...

Végül is... ahogy így figyelte, figyelgette magát..., nem is nézett ki rosszul. Magas volt, izmos, meg olyan izé. Szóval: férfias. Felemelte az öklét, dobbantott a lábával és hirtelen azt morogta, hogy:

– Öcsi, akarsz egy pofont?

Most már teljesen látszott, hogy férfias.

Sokszor akart ilyen lenni. Pláne, ha megnézett egy pofozós filmet. A főbunyósra ugrik a sok hapi. A haver meg csak nyomja: „A fejét üsd, hogy meg ne sántuljon! Kell egy pofás, apám? Ezt kapd el, ne a náthát!”. Pite az ilyen filmek után mindig arról álmodott, hogy olyan erős meg izmos lesz, mint a Stallone meg a Schwarzi!...

Nézte magát a tükörben. Olyan izmos azért nem volt! Na, meg mondjuk az nem nagyon tetszett neki, hogy a feje búbjáról már hiányzott egy csomó hajszála. Igaz, mikor egy kicsit előrekotorta a haját, ahogy apa szokta, már nem is látszott a világos folt.

Aztán ellépett a tükör elől, és szétnézett a szobában.

Furcsa!... Mintha hirtelen összezsugorodott volna a széke. Meg mintha alacsonyabb lenne az asztala, mint tegnap este. A szekrény is kisebb. Most látja a tetejét. Milyen poros!... Nicsak! Ott van az elefántos hegyező! Biztosan iderepült, amikor néhány hete Jenőkével dobálóztak.

Ez meg kinek a táskája? Az övé? Talán kimosták, hogy ennyire összement?

Ahogy nézgelődött, meg sétált, Péternek tetszeni kezdett a dolog. Vagyis az, hogy ennyire megnőtt. Még ki is húzta magát. Nem rossz!...

Ha ő most így megváltozva bemegy az iskolába...! Hűha! Nahát! Az biztos, hogy elkapja a Bacsikai gallérját. Bacsikai fél fejjel nagyobb nála, és minden ok nélkül le szokta kokizni. Most elkapja Bacsikait, és feltörli a gyerekekkel a folyosót. Már a gondolatra is elnevette magát. Feltörli a Bacsikaival a folyosót, aztán kiakasztja száradni...! Hát ez óriási! Most próbálja meg valaki megverni, vagy elvenni a walkmanjét! Begyűri a szekrénybe a piszkot! „Figyelj apám! Ne idegelj, mert nyomlak pofán!”

Fognak majd nézni a csajok! Meg az Ivanics Tünde...!

Amikor a Tündére gondolt, Pite nem tudta megállni, hogy izgatottan el ne vigyorodjon. A

Tünde a selyemszöke hajával, meg a kék szemével. Amikor beszalad az osztályba, olyan, mintha a nap kisütne, és besütne... Péter eddig még beszélgetni is alig mert vele. Csak nézte...

Na, de majd most!... Elkapja Tünde derekát, felemeli a levegőbe, ahogy apu emelte fel anyut valamikor, és felrakja a szekrény tetejére...! Pite hirtelen elsápadt. MI AZ, HOGY FELEMELI A LEVEGŐBE? Ha Ivanics meglátja őt ilyen felnőtt alakban, akkor kezicsókolommal fog köszönni. Ha pedig felemeli a levegőbe, a lány sikoltozni fog, de annyira, hogy összeszalad az iskola, és kihívják a rendőrséget.

„Ki maga? Mért emelgeti ezt a kislányt? Mért tette a szekrény tetejére? Vegye le! Tegye le! Kezeket fel! Mutassa az igazolványát! Mi az, hogy nincs igazolványa?... Mit beszél?! Maga tizenegy és fél éves?... Aha! Értjük!... Na telefonáljon csak valaki a mentőknek, de gyorsan!”

Pitének le kellett ülnie az ágyra, úgy remegtek a lábai.

Hiszen ő így nem is mehet be az iskolába!... Senki sem fogja elhinni, hogy ő Pete Péter hatodik bé...!

„Kezicsókolom osztályfőnök néni!

Jó napot, mit akar?

Én vagyok az, Klárka néni... A Pete Péter!

Haha! Haha! Halljátok?

De igen! Becsszó! A harmadik sorban ülök az ablaknál!...

Na ne! Soha! Maga egy bácsi!

Én nem! Én Peti vagyok! Én szívet véstem a padba, és bele van írva, hogy I. T. meg P. P.!

Ez az ember megőrült! Segítség! Rendőrség! Mentőség!”

Vagyis: mentők!...

Pite ült az ágyán, és idegességében remegett az a rettenetesen nagy térde.

Iskolába tehát nem mehet, mert nem fognak neki hinni.

És apa?... Apa vajon mit fog gondolni...?

Mi lesz, ha hirtelen meglátja saját magát, amint éppen szembe jön saját magával, mint az ő az automatánál a Terminátor II-ben?

Halálra rémül!

Persze lehet, hogy csak elbeszélgetnek... „Szervusz! Szervusz! Jé, te én vagyok? Igen. Én meg te vagyok! Akkor iker vagyok? Nem, csak berúgtam, és kettőt látok mindenből. Vagy megőrültem. Hihihi! Hahaha! Huhuuu!...”

De tényleg: hol van apa?

Ilyenkor már régen kiabálni szokott, hogy: „Pite! Felkeltél? Kapard össze magad! Pispis, kézmos, arcos, fogmos! Elkésél!...”

Péter óvatosan kinyitotta a szobaajtót, és kilépett a folyosóra. A folyosóról nyílt apa meg anya hálósobája. Illetve most már csak apáé. Péter megállt. Csend volt. Apa elment? Lehetetlen! Még akkor sem indul el köszönés nélkül, ha hajnalban kell vidékre mennie...

Péter belépett a vécébe, elvégezte a dolgát (ez is elég furcsa volt, de ne részletezzük!), aztán a fürdőszobába ment, és megmosta az arcát. Arcmosás közben úgy érezte, durva kefével simogat. Mintha tele volna picike tüskékkel a bőre. És a tüskék szúrtak. Ilyen a borosta?

Felvette az apja fürdőköntösét.

Éppen jó volt rá...

Még szép!...

Pite kiment a folyosóra. Furcsa volt, hogy ugyanannyit lép, mint tegnap, mégis messzebbre jut. Megállt a hálósoba ajtaja előtt. Kopogtatott. Várt. Nem hallott semmit. Lassan kinyitotta az ajtót. Az ágy felé nézett. A leeresztett redőnyök mögött a félhomályban úgy látta, apja a paplan alatt fekszik. Leguggolt, mintha még kicsi volna, hogy meg ne ijessze, és megpróbálta elvékonyítani a hangját:

– Apaaaa!... – suttogetta. – Itt vagyok!... Valami történt, de azért ne ijedj meg!... Nincs

semmi baj! Nem vagyok beteg! Csak éjszaka megnőttem egy kicsit... De jól vagyok. Hallod? Apa!...

Péter lassan, négykézláb közeledett az apja ágyához, amikor valami egészen meghökkentő hang hallatszott. Pite egy kisfiú hangját hallotta az ágy felől. Egy ismerős kisfiú hangját!... A saját hangját.

– Maradj ott! – mondta a hangja, majd megismételte hangosabban. – Pite, ott maradj!

Pite dermedten, tátott szájjal térdelt a félhomályban. Ha akart volna, akkor sem bír tovább mozdulni...

Ki itta meg a kakaót?

Dr. Pete Ádám harmincnyolc éves pszichológus és televíziós szerkesztő ágyában egy tizenegy és fél éves gyerek feküdt a takaró alatt. A gyerek a megszólalásig hasonlított Pete Péterre (sőt, még a megszólalás után is), de mégsem Pete Péter volt.

Azt, hogy Péter apja mit érzett, amikor az ébresztőrádió hangjára reggel felébredt, és meglátta a kezét, a lábát, meg minden egyebét, nehéz volna elbeszélni. Neki mindenesetre közel sem tetszett annyira az a két pipaszár, amit erős és férfias lába helyett kapott, mint Petyának az a két férfias, ami a pipaszárak helyébe nőtt. És a vállán lógó csenevész karok, meg a kilátszó bordái sem töltötték el vidámsággal. De ez még mind semmi! Amikor idegesen végigsimította a fejét, érezte, hogy rettentően eláll a füle!...

Nem kellett sokat gondolkodnia, hogy rádöbbenjen, mi történt. Értette ő, hogy hebehurgyán elfecsegett esti kívánsága most teljesült, csak nem bírta ésszel felfogni és megérteni, hogyan?

„Ilyen nincs – dűnnyögte a fia hangján, és a sógora jutott az eszébe. – Ő tette volna?... Kázmér? Mégis varázsló?... Lehetetlen...”

Egy komoly pszichológus akkor sem hihet földöntúli dolgokban, ha a csoda vele történik meg. „Nem, nem, nem!” – suttogta vékony hangján, és kicsi öklével a párnát verte.

Aztán csak feküdt a paplan alatt. Megpróbált gondolkodni. Már amennyire az izgatottságától bírt. Mit csináljon?

Minden összezavarodott.

Hogy menjen be így a tévébe? Be se engedik! És ha azt mondja, hogy ő dr. Pete Ádám?... Mindenki ki fog feküdni a röhögéstől. Vagy bevitetik az ideg-elmére!...

Hogy fog így pénzt keresni?

Hogy neveli fel Pétert?

És hogy fog... hogy fog újra megnősülni, ha esetleg, egyszer majd...

Úristen! – akadt el a lélegzete hirtelen. Mi lesz Petivel, ha meglátja az apját ilyen csenevész, nyápic, kis kölyökként?! Ha meglátja saját magát, amint éppen szembe jön!... Rettenetes lelki törést okozhat neki ez a látvány! Lehet, hogy el fog ájulni? Vagy ideggörcsöt kap!...

Nem, így nem kerülhetek a szeme elé. A legjobb lenne kilopózni a lakásból. Elmenni, és valahonnan felhívni a gyereket telefonon... „Halló! Kisfiam! – mondaná neki. – Kérlek, ne csodálkozz, hogy ilyen vékony a hangom. Én mégis a te édesapád vagyok!...”

„Pite szétröhögné a kagylót – gondolta Ádám. – Azt hinné, valamelyik osztálytársa szórakozik.”

A doktor úr kicsi fejében kavargtak a gondolatok... Még végig se gondolta az egyiket, már jött a másik, a harmadik, és egyszerre a többi!... Ő pszichológus! Ő öt évig az emberek leikéről tanult az egyetemen. Hogy lehet, hogy ilyen átváltozásról sohasem hallott? Hogy lehet, hogy ezt az egészséget nem érti?...

Talán... Talán írhatna Pitének egy levelet, hogy el kellett utaznia Izlandra, vagy akárhova!... Vagy elrabolták az emberrablók... Nem, ez butaság... Megvan! Beteg lett, és bekerült a kórházba... A fertőző osztályra, ahol nem lehet meglátogatni...

Aztán csak történne valami...

Éppen itt tartott a gyötrődésben, amikor meghallott egy hangot, egy kissé elvékonyított, de azért nagyon ismerős férfihangot az ajtó felől.

– Apaaaa!... Itt vagyok!... Valami történt, de azért ne ijedj meg!... Nincs semmi baj!

A többi Pete Ádám nem is értette.

Ki ez?

De hiszen ez a hang az övé!

Ki beszél itt az ő hangján?!

És akkor bekattant, hogy mi lehet az ábra. Peti meg ő... ő meg Peti...

Kezdte érteni. Csak azt nem tudta elképzelni, hogy Peti mekkora lett. Nem tudta, vagy nem merte tudni.

– Maradj ott! – csipogott ijedten új, gyerekhangján a felnőtt férfi. – Pite, ott maradj!

Csend lett. Olyan csend, mint matekórán feleltetés előtt. Szinte hallatszott, hogy egy pók a reggeli tornáját végzi éppen a hálójában.

Péter kimeresztett szemmel nézte az ágyat.

– Apa!... Te...? Te vagy az?

A szerkesztő úr icipicit felhajtotta a paplant, és kicsipogott. Naná, mert majd a Hüvelyk Matyi!... – Pete Ádám belepislogott a homályba. – És te...? Te hol vagy?

– Az ágy mögött – mondta Péter halkán, hogy meg ne ijessze az apját. – Guggolok.

– Mért guggolsz? Állj fel!

– Apa! Meg fogsz ijedni. Én most egy nagyon nagy gyerek vagyok.

– Nagy gyerek! Nagy gyerek! Mit dicsekedsz?! – csipogta az apja, majd ingerülten hozzátette: – El tudom képzelni! Na, bújj már ki! Hadd nézzelek!

Péter felállt. Az apja meg hatalmas sikollyal bevágta magát a fal mellé. Egy nagyon ismerős arcú, de hatalmasnak látszó férfi bújt elő az ágya mögül.

– Ugye megmondtam! – görnyesztette a hátát Péter, hogy kisebbnek látsszon, és az arca elé emelte a kezét.

Sajnálta, hogy ennyire megijesztette az apját... Bár egy picit élvezte is a dolgot. Most fordult elő életében először, hogy nem ő fél egy felnőttől, hanem tőle félnek.

Érdekes.

– Nem tehetek róla – mormogta mély férfihangján Pite. – Már ilyen voltam, amikor felkeltem. Azt hiszed, én nem ijedtem meg?... Borostás az arcom...

Az apja még hápogott kicsit az ijedtségtől, de már kezdett magához térni.

– Pite!...

– Tessék?

– Egészen biztos, hogy... hogy te vagy az?

– Hát persze!... Egészen!... – Majd kis csend után halkán csak annyit mondott: – És te...?

Azt akarta kérdezni, hogy „nagyon kicsi lettél?“, de valahogy nem merte. Csak nézte a takarót. Tulajdonképpen pontosan tudta, mi a helyzet.

Az apja óvatosan megint kikukucskált a takaró alól, és a fiára bámult.

– Jaj, rosszul vagyok! – suttogta. – Teljesen olyan, mintha... mintha magamat látnám...

Péter elvihogta magát.

– Hát igen!... Azt látod! Én is láttalak a tükörben, amikor belenéztem... És te...?... Összementél, mint gatyá a mosásban?...

– Majd mindjárt kapsz egy fülest, csak szemtelenkedj!... – jött a dühös gyerekhang az ágy felől, amire Péter már nem tudta visszatartani felnőtt, gurgulázó röhögését.

– Az nem lesz könnyű! – vihogott. – Ahhoz neked székre kell állni!...

Péter apja egy kicsit hallgatott. Aztán azt suttogta:

– Most kibújok a takaró alól, de ne ijedj meg!

– Nem fogok. Tudom, mekkora vagy. Tegnap még én is akkora voltam...

Dr. Pete Ádám, vagyis, ami belőle éjszaka lett, lassan kimászott a paplan alól. Először a lábát dugta ki, aztán a kezét, majd óvatosan felült. Közben nem mert a fiára nézni. Péter elképzelte, mekkora lesz a papája, mégis elszorult a torka, amikor olyan kicsinek és törékenynek látta a hatalmas pizsamában. Pedig tegnap még ő is ilyen kicsi volt. De valahogy más volt felnőtt-magasságból nézni a gyerekké változott apát...

Nézték egymást.

– Nem hiszem el... – motyogta Ádám, pedig már elhitte. És megpróbálta összeszedni magát.
– Na, gondoljuk csak végig!...

De erre nem volt idő.

*

Kintről zörgés hallatszott. Valaki kinyitotta a lakásajtót, és belépett.

Apa és fia riadtan bámultak kifelé. Ki ez?!

– Jó reggelt! – hallatszott egy élénk és vidám női hang. – Hahó! Finom kakaós csigát hoztam!

Pite apja úgy menekült vissza a takaró alá, mint ijedt egérke a lyukba. Péter meg összerántotta magán apja köntösét, és a falnak vetette a hátát.

– A Kata néni! A Kata! – suttogta és nagyot nyelt.

A vékony, alacsony, fekete hajú fiatalasszony a szomszédjukban lakott. Ő ápolta Peti mamáját, és az asszony halála után vállalta, hogy hetente háromszor rendbe rakja a lakást. Ilyenkor reggelit is készített. Pitének kakaót, Ádámnak kávé.

A szerkesztő úr nem nagyon kedvelte a szomszédasszonyt. Úgy érezte, olyasmibe is beleüti az orrát, ami nem tartozik rá. Kata ugyanis időnként azt mondta, hogy többet kellene foglalkoznia a gyerekekkel. Máskor meg felelősségre vonta a férfit, hogy Peti túl sokat van egyedül otthon. „Ez nem lesz jó, doktor úr! Szegény gyereknek nemcsak hogy meghalt a mamája, de lassan már apja sincs.” Így mondta. Ádám általában meghallgatta a fiatalasszonyt, mert ő egy udvarias ember és pszichológus, de mindig azt válaszolta: kizárólag őrá tartozik, hogy mikor és mennyit foglalkozik a fiával, és hogy mennyi időt tölt vele. És őszinte eleget foglalkozik, és eleget van vele. Kata erre azt válaszolta, hogy nagyon rosszul gondolja, ha így gondolja. És a gyerek ebben az életkorban a legérzékenyebb, most kellene a legjobban figyelni rá. Pláne, ha nincs mamája. Erre Ádám azt válaszolta, hogy ő úgy gondolja: mindenki foglalkozzon a saját dolgával, és ne üsse más ügyeibe az orrát. Erre Kata is felemelte a hangját, és azt mondta: nehéz megérteni, hogyan tud egy olyan ember gyermekmúsort írni és szerkeszteni a televízióban, aki a saját kicsi fiához sem ért.

Ádám néha már arra gondolt, visszakéri a fiatalasszonytól a lakás kulcsát, és valaki mást bíz meg a takarítással. Aztán mindig úgy döntött, hogy Pite miatt még vár egy kicsit. Időnként hallotta, hogy az asszony meg a fia beszélgetnek és nevetgélnek. Úgy látszott, a gyerek kedveli ezt a nőt.

Meg kell várni, míg Pite nagyobb lesz. De akkor aztán megmondja Katának, hogy nagyon szépen köszönünk mindent, de lenne szíves a lakáskulcsot letenni az asztalra, és viszontlátásra! Minden jót!...

Majd éppen egy óvónő fogja kioktatni a gyerekek lelki világáról! Amikor ő ebből doktorált!

*

– Hahó! Van itt valaki? – hallatszott ismét a konyhából. Majd, miután senki se szólt, halkabban csak annyi: – Ilyen korán elmentek?...

– Köszönj neki, köszönj! – suttogta Ádám. – Be ne jöjjön már!...

És Péter köszönt. Ahogy szokott.

– Szia, Kata néni! Itt vagyunk... – Aztán ijedten a szájához kapta a kezét.

Kint a konyhában a fiatalasszony csak állt és pislogott, mint bagoly a hetes buszon. Mi az, hogy: „Szia, Kata néni!”? A televíziós szerkesztő úr eddig mindig hűvös „Jó reggelt!”-tel üdvözölte, amit egy kis közömbös fejbólintással kísért. De hogy szia? Meg Kata? Meg néni? A fiatalasszony szíve körül melegség támadt. Maga sem tudta mért. Lehet, hogy ez csak egy csúfolódó hülyéskedés Pete Ádám, részéről, de kedvesen hangzott...

Vagy talán mégis kezd észhez térni ez a mogorva medve?

– Jó reggelt... doktor úr! – köszönt vissza, ahogy köszönni szokott, és az ajtóhoz hajolt. –

Pite még alszik?

Bent a szobában Ádám kipattant az ágyból, beleugrott a papucsába és rögtön orra is bukott. Naná! A papucs legalább tíz számmal nagyobb volt, mint Ádám lába.

– Nem! Nem alszik! – kiáltotta közben kislány hangján, és megzavarodva forgolódott. –

Vagyis nem alszom! Jó regg...! Szia, Kata néni...!

– Szervusz, Petyus...! – nevette el magát Kata. – Úgy hallom, még nem ébredtél fel egészen.

– És feltette a tejet a gázra. – Gyerünk álomszuszék, öltözz gyorsan! Mindjárt kész a reggeli.

Ádám a ruháihoz ugrott.

– Mit állsz itt? – nézett fel a fiára dühösen. – Menj öltözni!

Péter elvagyorodott.

– Mér' én menjek? Nekem itt vannak a cuccaim. Menj te!

Pite apja a tegnap este kikészített ingére meg a nadrágjára nézett, és felnyögött kinyájában. Jaj, ne! Neki most a fia gyűrött gatyáját kell felvenni?! De nem volt idő a tépelődésre. Kifutott a fürdőszobába. Ő is jól megrémült magától, amikor a tükörbe nézett, aztán pispis, kézmos, arcmos, fogmos, és nyomás a gyerekszobába. Kirántott néhány tiszta holmit Pite szekrényéből, felöltözött, majd visszarohant a hálóba.

Ott aztán, aznap reggel először, elvagyorodott. A szoba közepén állt az ő kislány, Pite a maga egy méter nyolcvan centiméterével, és úgy lógott rajta az ing, meg a nadrág, mint azon a bizonyos tehénen a gatyá.

– Hogy kell ezt...? – rángatta a nadrágját a gyerek, miközben oldalt kicsúszott az inge. – Ez olyan nagy, és elől tele van gombbal...

Az apja elfojtotta a nevetését, rántott kettőt a szíjon, begombolta a nadrág slyccét, visszagyűrte a fia ingét (vagyis a saját ingét ugyebár), és befűzte a gyerek cipőjét (vagyis a maga cipőjét). Aztán kis ideig lihegve nézték egymást.

– Észre fogja venni – hadarta Pite, és a konyha felé bökött a fejével. Csészék és kávéskanalak csörgése hallatszott.

– Próbálj úgy viselkedni, ahogy én szoktam – suttozta az apja.

– Morogjak és veszekedjek?

– Nem vitatkozom veled – mondta az apja, és felállt egy székre, hogy megkösse a gyerek nyakkendőjét. – Inkább figyelj ide! Most felnőtt vagy. Ne vigyorogj folyton! Ne grimaszolj! Ne piszkáld az orrod, a füled, a feneked! Ne vakarózz, és ne feküdj az asztalra! Ne edd le magad! Törd a kenyeret, ne harapd! A szalvétába töröld a szádat, ne az ingujjadba! Úgy köszönsz: jó reggelt! Jó napot! Viszontlátásra! Ne mozgasd folyton a lábad, mint kutya a farkát! Minél kevesebbet beszélj. Ha lehet, meg se szólalj! Akkor nem lehet baj. Csak ahogy én szoktam. Igen, nem, igen, nem...

– És ha Kata észreveszi a cserét?

– Annál ez a nő sokkal butább.

– Nem is...! Mert okos!

– Erről most ne nyissunk vitát!

Pite hallgatott, gondolkodott. Aztán csak kimondta, amire gondolt.

– És ha megmondanánk mégis, hogy én vagyok a gyerek, és te az apa...? Bevinnének minket a bolondokházába?

– Csak téged, kislány! Nekem ugyanis nem gond eljátszani, hogy tizenegy éves vagyok – mondta Pite apja, és majdnem lebukfencezett a székről. Elfelejtette, hogy azon áll.

Szerencsére a gyerek, vagyis Pite elkapta, és óvatosan letette a földre.

– Ne izgulj! – csipogta Ádám a fiának. – Nem lesz semmi baj. Csak figyelj! És mondogasd magadban, hogy felnőtt vagyok! Felnőtt vagyok, komoly vagyok, nyugodt vagyok!

– Felnőtt vagyok, felnőtt vagyok... – motyogta Pite, és szívott egyet az orrán. – Jó reggelt! Jó napot! Viszontlátásra!...

Látszott rajta, hogy izgul. Ádám igyekezett nyugodtnak látszani. Pedig nagyon zavarta, hogy

ami eddig a hasa, vagy a melle magasságában volt a szobában, az most majdnem a szemvonalába került. A villanykapcsoló, a könyvespolc, az óra. Minden olyan nagy lett...

*

Mire Ádám meg Péter kimentek, a kakaó meg a kávé már a konyhaasztalon gőzölgött.

– Jó reggelt! – mondta Kata és megsimogatta a kisebbik Pete kobakját, ami az eseményeket ismerve Ádámhoz tartozott. – Hogy aludtál, Petyus?

Ádám majdnem elrántotta a fejét. Mit csinál ez? Megsimogatja a fejét?! Még jó, hogy nem túr bele a hajába?

Kata beletúrt a gyerek hajába.

– Remélem, megvolt az arcmos, fogmos, kézmos?

Ádám már éppen kiáltásra nyitotta a száját, hogy „Kata, kérem! legyünk már észnél!”, amikor megértette, hogy Kata nem is őt simogatta, hanem Pitét. Rettentő zavarában nekiment az asztal sarkának, hülyén nevetgélgni kezdett, majd az asztalfőre ült, ahova felnőttként szokott.

– Mi van, kisfiam? – nézett az apjára Pite a magasból és összehúzta a szemöldökét. – Hol ülsz? Mi van veled? Még alszol? Ébredj fel! – És vigyori pillantásában benne volt, hogy „ugye, fatikám, neked nem gond, hogy tizenegy és fél éves vagy?”

Ádámnak viszketni kezdett az a kicsi tenyere. Istenem! Hogy ez a gyerek mekkora fülest kapna, ha kaphatna!... Füles helyett azonban Ádám szófogadóan a fia helyére ült.

– Csak vicceltem!

– Na, idd meg a kakaódat, Petya! – mosolygott a gyerekre Kata. – Attól felébredsz.

Ádám a csészére bámult. Atyaszentúristen! Ez kakaó. Hát persze! A gyerek szokásos kakaója.

– Mi baj? – kérdezte az asszony. – Félsz, hogy nem elég édes? – Nem, Ádám nem ettől félt. – Négy kanál cukrot tettem bele, ahogy te szoktad. – Ádám ettől félt. Ha megissza, itt fogja kidobni a taccsot az asztalnál. Sose értette, hogy bírja a fia ezt az édes lötytyöt meginni! Péter ugyanakkor a csészéjében gőzölgő finom feketére pislogott. Egyszer már ivott néhány korty valódi kávé. Képtelen volt megérteni, hogy mit szeretnek a felnőttek ezen a kesernyés lötytyön.

– Mi a baj? – pillantott Kata egyikről a másikra. – Talán az urak elrontották a gyomrukat? A két férfi tétován bólogatni kezdett. Elrontották?... Mondjuk, ez is jó ötlet...

– Akkor csinálók egy teát – fordult a tűzhely felé a fiatalasszony, mire Ádám elkapta Péter elől a kávé, Pite meg az apja elől a kakaót, és egy pillanat múlva már mindkettőjük tányérján csak az üres csésze állt.

– Kösz a teát – csipogta Ádám, – de... már nem kell!

A fiatalasszony megfordult. Láta az üres csészéket. A kakaós bögrét a felnőtt előtt, a kávékat a gyerek előtt. Mi ez? Vicc? És kit akarnak megtréfálni? Őt?

– No, jó!... – húzta el a száját, mint aki nem foglalkozik ilyen gyerekes csínyekkel. – Nagyon vicces, nagyon! – És Ádám elé tette a becsomagolt zsemléket. – Itt az uzsonnád, Petikém! Mindjárt indulnod kell az iskolába.

Ádám elsápadt. Rendben van, hogy ő most a gyerek... Ha már így történt... De hogy harmincnyolc évesen menjen iskolába?!... Az teljesen kizárt! A fiára nézett. Nagyokos! Találj már ki valamit! A gyerek mindent értett. Ezt az iskolaundortól fénylő tekintetet jól ismerte.

– Ma... – húzta a szót. – Ma... apu, te nem mehetsz iskolába.

– Mi? Ki? – pislogott Kata. – „Apu te...”?

– Á, dehogy! – rázta a fejét Ádám. – Apa nem azt mondta, hogy „apu te”, hanem azt, hogy „a Pite” nem mehet iskolába! – És Petyára nézett. – Ugye ezt mondtad?

Pite vadul bólogatott. Igen! Igen! Ezt!

– Már mért ne mehetne? – kérdezte a fiatalasszony. – Hála Istennek, nem beteg.

– Nem, nem beteg... – nyögdécselte Pite, majd kivágta: – Csakhogy ma nincs iskola!

– Hogyhogy? – bámult az asszony. – Miért nincs?

– Miért nincs? – ismételte a kérdést Pite, és segítségkérően a gyerekre nézett: – Mondd csak meg, kisfiam, a Katának, miért is nincs ma iskola?

– Patkányirtás – mondta Ádám nyugodtan. – Gázzal árasztják el a sulit a patkányok ellen, és a közelébe se szabad menni. De hiszen mondtam tegnap!... Apa, te mindent elfelejtesz!

Pite elismerően elhúzta a száját. Már sokat hazudott, hogy ne kelljen iskolába mennie, de a patkányirtás még nem jutott az eszébe.

– Köszönöm a reggelit! – mondta Ádám, és kiment a konyhából. Kata a gyerek után nézett.

– Olyan furcsa...

– Furcsa? – kérdezte Pite és beleharapott a zsemlébe.

– Olyan felnőtt... Például sose szokta megköszönni a reggelit.

– Nem? – bámult Katára Petya, mert megértette, hogy ez a bírálat róla szól.

– Miért? Talán meg szokta köszönni?

– Nem – vigyorgott Pite. – Nem szokta. De most megköszönte. Az én nevelésem.

Kata elhúzta a száját.

– Ne nevetessen, doktor úr! Maga meg a nevelés!... Amennyit maga foglalkozik Petikével, attól ő Maugli is lehetne a dzsungelben!...

– Mért? – pislogott Pite. – Nem foglalkozom vele?

– Mért? – kapta fel a hangját Kata. – Foglalkozik vele? Nincs is itthon. Mire megérkezik, szegény gyerek már alszik. Nem is találkoznak!

Pite csak pislogott, és rángatta a nyakkendőjét. Szorította az a vacak rongy. Minek kell ezt idekötni? Se nem melegít, se nem takar, csak szorít!...

Tulajdonképpen tetszett neki, hogy Kata megvédi őt. Nem tudta, hogy az asszony néha keményen vitatkozik miatta az apjával.

– Akkor most megyek... – dadogta. – Foglalkozom a gyerekekkel egy kicsit. – És hosszú lábain kibotladozott.

– Nagyon helyes! – szólt utána a fiatalasszony, de már kissé halkabban. – Itt az ideje...

Aztán elgondolkozva nézett a becsukódó ajtóra.

Milyen különös... Kezdődött azzal, hogy a doktor úr „Szia, Kata néni!”-vel köszönt. Azután megitta a fia kakaóját. (Mert Kata tudta, hogy a férfi itta meg. Egy óvónőt nem lehet kakaóügyben olyan könnyen átverni. A kakaóbajusz árulkodik.) Ezután Petya megköszöni a reggelit, bár sosem szokta. Végül pedig a doktor úr „megy foglalkozni a gyerekével”.

Mi ez az egész? Április elseje van?

Lehet-e egyedül csókolózni?

Ádám az íróasztala mögött ült a forgószékén. Két párnát tett a fenéke alá, hogy át tudja nézni a papírjait. A lába a levegőben harangozott.

A doktor úr azon gyötörte az agyát, hogy hogyan teljesíthetné az aznapra előjegyzett feladatokat. Mint a DéDé TV nevű tévécsatorna gyermekműsor-szerkesztőjének, két találkozója volt. Az egyik egy színész-rendezővel, aki az új vetélkedőműsort vezeti majd, a másik egy íróval, aki filmsorozatot akart írni a gyerekeknek. A megbeszélte találkozókön kívül aznap kellett volna megnéznie egy vulkánokról szóló filmet is.

Mi legyen?

Mi lehet?...

Lehetetlen egy helyzet!...

Éppen itt tartott a gyötrődésben, amikor Péter bevágatott, és dühösen ledobta magát a fotelbe.

– A Kata néni is megmondta, hogy nem szoktál foglalkozni velem! – hadarta.

Ádám a székével együtt a fia felé fordult. Elég nevetségesen nézett ki. Ott ül halál komolyan, és a lába nem ér le a padlóra.

– Hogyhogy nem szoktam?

– Mert sose vagy itthon – hüppögött Pite, és rossz szokása szerint a fülét tekergette.

Ádám lecsúszott a székéről, a fiához lépett, és a gyerek fejét a mellére szorította. (Ez kicsit egyszerűbb volt, amikor még ő volt felnőtt, és Pite kis fejű. Akkor nem volt szüksége mindkét karjára, hogy átfogja a gyereke koponyáját.)

– Először is: ne kaparászd a füledet, apukám! Másodszor: Kata ne üsse bele mindenbe az orrát!

– De csak üsse! – kapta fel a fejét Pite, és a hirtelen lendülettől belökte az apját az asztal alá.

– Bocs! – És egy kézzel kinyúlva felkapta Ádámot a földről. Aztán mind a ketten elnevettek magukat. Mégiscsak fura, hogy egy gyerek úgy kapkodja fel az apját fél kézzel, mint az apák szokták a gyerekeiket!...

*

Kata rendet rakott a lakásban. Aztán elment a közeli óvodába, ahol dolgozott.

Pete meg Pite végre nyugodtan végiggondolhatott mindent, ami nyugtalanította őket. Leültek egymással szemben, és bánatosan nézték a saját, tegnapi arcukat.

– Én így nézek ki? – kérdezte Pite.

– Igen – mondta Ádám. – Ha megmosakszol.

– De a fülem biztos nem áll el ennyire! – nézte a gyerek apja vitorláit.

– Biztos nem! – gúnyoskodott Ádám. – Direkte elállítottam, hogy bosszantsalak!... – Aztán összehúzott szemmel a fiára nézett. – Milyen pofát vágsz te? Próbálj egy kicsit mosolyogni! Az én szám nem ilyen görbe.

– Te se szoktál mosolyogni – mondta Pite. – És pontosan ilyen görbe.

– Mi van a hajammal?... – figyelt fel Ádám a gyerek kopaszodó fejére. – Mit csináltál vele? Te kitépted? Tegnap ennél azért még sokkal több volt...

– A fésűdben! – vihogott Pite, mert a felnőtt testben sokkal erősebbnek érezte magát.

– Pimaszkodunk? – szólt vékony gyerekhangján, de határozottan Ádám. – Kell egy füles?

Azért még mindig én vagyok az apád, akármilyen történt, nem?

– Persze, te vagy! – morogta Pite. – De ki hiszi ezt el?

*

És akkor megszólalt a telefon. Erőszakosan és élesen csengett. Petya apja, kis praclijával automatikusan nyúlt a kagyló felé, de rögtön vissza is kapta a kezét.

– Vedd fel, légy szíves! – intett Pitének. – Biztosan engem keresnek.

– Hát akkor vedd fel te! – mondta a gyerek.

– Kisfiam! Hogy venném már fel?! Nálad a hangom!

– Tényleg! – vigyorgott Pite. – És mit mondjak? – De már emelte is a kagylót. – Halló!... – morgott egyet, ahogy az apja szokta. – Doktor Pete...

– Szervusz, drágám! – hallatszott egy mély, bűgő női hang. – Mi van veled? Mért nem jöttél be? Vártalak...

Pite eltakarta a kagylót és az apjára meredt. Azt mondta nekem, „szervusz, drágám”!

– Nem neked mondta, kisfiam, hanem nekem – suttogta Ádám.

– Hát igen – bólogatott Pite. – Neked mondta. De én hallottam. Ki ez?

Közben a kellemes női hang folyton hallózott és azt kérdezgette, hogy „Ádám, ott vagy? Hol vagy?”

– Annamária! – hadarta Pite apja. – Tudod, az a kedves néni a gyerekosztályról...

– Kedves néni? – grimaszolt Pite, mintha mindent tudna, pedig semmit sem tudott.

– Mindegy! – legyintett az apja. – Mondd azt, hogy... hogy beteg vagyok, és velem maradtál itthon.

– Azért nem mentem be a tévébe – kezdte Pite –, mert apa beteg...

– Apa?... – tátogott az Annamária nevű nő. – Milyen apa?

– Nem apa! – sziszegte Ádám rémülten. – A fiad beteg! Pite! – Mire Pite helyesbített.

– Bocsánat! Butaságokat beszélek. A kisfiam beteg. Pite!

– Ó, szegény! Mi baja?

Pite befogta a kagylót és az apjára nézett.

– Mi bajod?

– Köhögök! – mondta Ádám. – Fáj a torkom! Nem mindegy?

– Köhög – mondta Pite a telefonba. – És fáj a torka. Nem mindegy?

– Egyáltalán nem! Ha a gyerek csak köhög, bejöhetnél – javasolta Annamária.

– Nemcsak köhög, láza is van – súlyosbította a betegséget Pite. – Meg ment a hasa és hányt.

– Kösz! – mondta az asszony. – De ne részletezd! És mi lesz a megbeszéléseiddel?

Pite befogta a kagylót.

– Mi lesz a beszéléseiddel?

– Holnap bemegyek – sziszegte Ádám –, majd mindent elintézek! Aztán mondd azt, hogy puszi, puszi! És tedd le a kagylót.

– Holnap bemegyek. Majd mindent elintézek – mondta Pite Annamáriának, és letette a kagylót.

– Atyaisten! – fogta a fejét Ádám és a fotelbe csúszott. – Nem köszöntél el! Mért nem mondtad, hogy puszi, puszi!

– Mert nem mondom, hogy „puszi, puszi”! – szegte le a fejét dacosan Pite.

– De kisfiam!... Így szoktam elköszönni tőle! Már évek óta együtt dolgozunk!...

– Tudom, de akkor se mondom, hogy puszi-puszi – húzogatta a vállát Pite. Aztán hirtelen az apjára nézett. – És hogyhogy holnap be fogsz menni? Te kisfiú vagy!

– Ki fog bemenni? Én nem fogok bemenni. Te fogsz bemenni!

– Én? – hörrent fel mély férfihangján Pite. – A tévébe?! Minek?

– Felnőtt akartál lenni, nem?... – ugrott fel Ádám és csenevész lábain fel-alá szaladgált a szobában. – Most felnőtt vagy!... Bemégy a munkahelyre!... Dolgozol, pénzt keresel, eltartod a családot, fizeted a számlákat, bevásárolsz, főzöl!... Hamarabb kellett volna gondolkozni, kisfiam!

– Csak nekem kellett volna gondolkozni? – kapta fel a hangját Pite. – Te foglaltad el a...

helyemet!... Az az én fejem, az én lábam, az én karom!... Add vissza!... És te talán elmegy az iskolába tanulni? Felelni meg dolgozatot írni?

– Tehetek mást? – kérdezte Ádám. Pite nyelt egyet.

– Te...?! Te igazán be akarsz menni a suliba?

– Mit csináljak?! Én most hatodikos gyerek vagyok. Nekem iskolába kell járni. Kötelező.

– Apa! De hát te nem is tudod, mit tanulunk! Egyest fogsz nekem kapni! – kiabálta Pite.

– Nyugi kisfiam, nyugi! Tudok annyit, mint te. Én már kijártam az általánost. És nem is voltam olyan rossz tanuló.

– De most nem is ugyanabból a könyvből tanulunk.

– Nem számít. Ugyanazt tanuljátok. Most szépen megmutatod, hogy melyik tantárgyból hol tartotok, és én holnapra átnézem.

– Apa! – emelte fel az ujját fenyegetően Pite. – Ha le fogod rontani a jegyeimet, akkor te leszel a hibás! Év végén ne engem szídj! – De az apja csak nevetett.

– Én? Én fogom lerontani a te jegyeidet? Inkább azon izgulj, hogy ne csinálj valami észvesztő hülyeséget a tévében, mert akkor engem úgy kirúgnak, hogy a lábam nem éri a földet!

Pite megint piszkálni kezdte a fülét.

– Azt se tudom, mit kell ott dolgozni!

– Majd elmondom! Még van néhány óránk, hogy...

– És ha éjszaka visszaváltozunk? – szólt közbe Pite, mire az apja felsóhajtott.

– Bár úgy lenne! – De látszott, hogy ebben nem nagyon hisz.

Ádám leültette Petyát a kis székre, ő meg a fotelbe ült, és mesélt a vörös hajú Annamáriáról, aki nagyon csinos meg okos nő, csak vigyázni kell vele.

– Miért? – kérdezte Pite, bár sejtette, hogy valami szerelmesség van a dologban.

– Legyél hozzá kedves – mondta Ádám és pislogott –, de ha például azt mondja, hogy... szóval, hogy menj fel hozzá vacsorázni, akkor ne menj fel!

– Miért? – kérdezte Pite. – Vetközni fog?

– Ugyan már! – csattant fel Ádám. – Hogy jut ilyesmi az eszedbe, kisfiam?

– A filmekben is így van – mondta Pite és vigyorgott. – A férfi bemegy a szobába, ahol a nő van, aztán... vetköznek. Meg a Bacskai is mondta...

– Mit mondott az a hülye Bacskai már megint?

– Hát, hogy ha feljön egy fiú a nővéréhez, amikor a szülei nincsenek otthon, akkor ő a kulcslyukon meg szokta nézni, hogy a nővére... Tudod!...

És Pite eltakarta a száját, úgy vihogott.

– A Bacskait holnap szét fogom pofozni! – mondta dühösen Ádám.

– Az nehéz lesz – mondta Pite. – Bacskai erősebb nálam. Vagyis most már nálad.

– Jó, ezt fejezzük be! – mondta Ádám. – Hol tartottunk?

– Ott, hogy Annamária le fog vetközni.

– Nem fog! – kiáltott Pite apja. – Mert te nem fogsz felmenni hozzá!

– És ha felmegyek? – vigyorgott Pite. – Én vagyok a felnőtt! Oda megyek, ahova akarok!...

– Pite! Ne húzz fel, kisfiam! Ne idegesíts fel!... – kezdte magas hangon Ádám, de aztán hirtelen elhallgatott. Érezte, hogy ez a hang most nem vezet eredményre, és csendesebben folytatta. – Úgy beszélek veled, mint férfi a férfival...

– Jó! – egyezett bele Pite, és röhögcsélt. – Bár te most gyerek vagy. De azért csak beszélj velem úgy, mint egy férfi!... Megengedi az apád. Hihih!... Az apukád!... Hihih! Vagyis én!... Hih!

Ádám megvetően elhúzta a száját.

– Hogy nevetsz te? Mint egy majom!... Erre Pitét még jobban rázta a jókedv.

– Most mondd meg, kisfiam, min röhögsz olyan fertelmesen?

– Azon – nyerítette Pite –, hogy ez nem is az én röhögésem...! Hihih!... Hanem a tiéd!

Höhöhö!

Ádám nyelt egyet.

Kínos!... Pitének igaza volt.

Mikor a gyerek az asztalra támaszkodva végre kiröhögte magát, Ádám elmesélte, hogy mi van közte meg Annamária között. Pedig az ilyesmit egy apa nemigen szokta megbeszélni a fiával. De a helyzet se szokott ilyen fura lenni apa és fia között.

– Tudod, Pite – kezdte, és Péter már a Pite hangsúlyából is érezte, hogy itt valami nagy vallomás lesz –, mióta anya meghalt, nagyon egyedül vagyok.

– Én is – mondta Pite, mire az apja rögtön bólintott.

– Igen, igen. Így akartam mondani. Egyedül vagyunk... Csak... Tudod egy harmincnégy éves férfinak... Egy felnőttnak...

– Értem – mondta Pite. – Szüksége van... izé... nőre.

– Hát igen – nézett a fiára Ádám. – Így is lehet mondani. De ne arra gondolj, hogy csak azért a dologért!

– Milyen dologért? – pislogott Pite, és megint nevetnie kellett, ahogy a fotelben zavartan fészkelődő kis édesapjára nézett.

– Hát azért!... Amit mondtál. Hogy levetközzön! – csettintett Ádám dühösen. – De nem csak azért van szükség a társra!... Hanem beszélgetni, egymást megérteni, segíteni, együtt szórakozni, meg... – Ádám felkapta a fejét. – Meg hogy neked is legyen egy mamád.

– Nekem? – hagyta abba a hülye kuncogást Pite. – Nekem nem kell.

– Dehogynem, kisfiam! Milyen jó volna egy kedves néni, aki gondot viselne rád meg rám! Tanulna veled, meg főzne, meg megtalálná a matekfüzetedet...

Pite összehúzott szemmel, komoran nézett maga elé.

– Inkább nem hányom el.

– Annamária nagyon okos nő – bizonygatta Ádám. – Érzékeny. Kedves. Ő is gyerekműsorokat szerkeszt. Tudod, azokat, ahol pszichológusok beszélgetnek a gyerekekkel a problémáikról.

– Azok unalmasak – mondta Pite, de az apja úgy tett, mintha ezt a megjegyzést nem is hallaná.

– Majd meglátod holnap. Neked is tetszeni fog. Szép vörös haja van. És mély bűgő hangja.

– A bűgását már ismerem – mondta Pite, aztán megkérdezte, mintha csak úgy véletlenül eszébe jutott volna: – Csókolóztatok már?

Ádám megvakarta a kobakját, és megpróbálta elnevetni a választ.

– Mért fontos ez?

– Mert én nem akarok Annamáriával csókolózni – mondta Pite.

– Hogy gondolod, kisfiam? Isten ments! – kiáltott fel vékony hangocskáján Ádám, és idegességében megint tördelni kezdte a kezét. Ez az egész helycsere-fejcsere sokkal bonyolultabb, mint az ember úgy első pillantásra gondolná. – Szó sincs róla! Neked nem kell vele csókolózni!

– Szóval csókolóztatok! – mondta Pite megvetően. – Tudtam!

– Az Isten áldjon meg, kisfiam! – ugrott fel Ádám, és vékony lábain futkározni kezdett a szobában, mint egy nyughatatlan kölyök. – Hát abban még nincs semmi! Hát az szokás a felnőttek között!...

– Gyerekek között is szokás – mondta Pite. – A Bacsikai is csókolózott már az unokatestvérével...

– Megölöm ezt a Bacskait! – szólt közbe dühösen Ádám, mintha mindennek a Bacsikai volna az oka. Pite folytatta:

– De én nem fogom az Annamáriát megcsókolni, az biztos! Nekem bűghat!

– Persze, hogy nem fogod megcsókolni, kisfiam! Ugyan már!...

– Csak az a szitu – magyarázta Pite az apjának –, hogy az Annamária azt hiszi, én vagyok te.

És majd biztos meg akar csókolni. Ahogy máskor téged szokott. És majd nem tudom, mit kell csinálnom, hogy ne csókoljon meg, ha én nem akarom.

– Figyelj rám, kisfiam! – ült vissza a helyére Ádám. – Nem fogtok olyan helyzetbe kerülni. Mert nem fogtok kettesben maradni. A tévében sokan dolgoznak, nagy a jövés-menés mindenütt. Világos?

– Világos – mondta Pite. – És ha mégis kettesben maradunk, mert... mert megyünk a liften felfelé? Vagy lefelé?

– Oké! Akkor azt fogod neki mondani, hogy... hogy „bocsánat, kedvesem, de fáj a fogam”!

Pite elgondolkodott. Érdekes. Ezt még nem tudta.

– Ha fáj a fog az embernek, akkor nem lehet csókolózni?

– Na, jól van, Pite! Figyelj ide! Elárulok egy titkot. Csókolózni mindig lehet. De ha az ember nem akar csókolózni, akkor nem csókolózik, és kész! Mert a csókolózáshoz két ember kell! Érted? Két ember!

– Világos – mondta Pite. – Ha csak Annamária akar csókolózni, akkor ő nem tud.

– Nem – mondta Ádám. – Egyedül nem tud. Látszott, hogy nagy kő esett le Pite szívéből.

Ezután Ádám a többi munkatársáról is beszélt. Egy Pocsai nevű idősebbéről, akiről azt kellett tudni, hogy adásfőszerkesztő, és butának tartja a gyerekeket. Folyton csak rajzfilmeket vetítene nekik. Aztán Ádám egy Nórika nevű kövérkés fiatal lányt is megemlégett, aki a mesefilmekkel foglalkozik. Nórika nagyon érzékeny, és gyakran elsírja magát, ha úgy érzi, hogy megbántották. Végül Ádám felemelte a mutatóujját, és figyelmeztette Pitét, hogy az elnökségi ülésen az elnökkel semmiképpen se vitatkozzon.

– Egyébként is az lesz a legjobb, ha te hallgatsz – javasolta a fiának.

– Miért? – kérdezte Pite.

– Te mondtad, hogy azt se tudod, mit kell csinálni! Hallgass, mosolyogj és bólogass, akkor nem lehet semmi baj.

– Attól félsz, hogy butaságokat fogok beszélni?

– Hát ha már így kimondtad: igen!... Én tíz éve dolgozom a tévé gyerekosztályán, kisfiam... Értek hozzá egy kicsit. És ezt a munkatársaim tudják. Nagyon furcsa lenne, ha egyszer csak olyasmit mondanék... Szóval inkább hallgass!

Pite sértődötten nézett az apjára.

– Jó! Hallgatni fogok. De akkor majd te is hallgass az iskolában! És ne égezz!

– Te csak ne félj attól, kisfiam! Én el tudom játszani egy gyerek szerepét! – mondta Ádám. – Ismerem a gyerekstílust! Ez a szakmám. – És már játszotta is. – „Mi van, tetükém! Húzd el a beled, mert a szádba lépek! Mi az? Te tanítasz engem? Nehogy már a lekvár tegye el a nagymamát! Kevés vagy, mint mackósajtban a brummogás...”

– Te az iskolában így akarsz beszélni? – vigyorgott az apjára Pite.

– Így beszéltek ti is egymás között, nem?

– Nem! Esetleg a Bacsikai... De még ő se!...

– Jó, akkor most meséld el, hogy beszéltek! – mondta Ádám és papírt meg tollat vett elő. – És meséld az iskoláról! Hogy hívják a tanáraidat meg az osztálytársaidat?

– Jellemző! – legyintett Pite megvetően. – Nem is ismered őket!...

És elmondta az apjának részletesen, hogy ki kicsoda.

Csak az Ivanics Tündéről hallgatott.

Mért kellene apának tudni, hogy neki is van egy szerelme, akit Ivanics Tündének hívnak?

Hiszen még az Ivanics Tünde se tudja talán!

Csókolózásról a Tündével meg különben sincsen szó, mert nem is lehet. Majd, ha felnőttek lesznek, és felmegy hozzá vacsorázni. Vagy kettesben maradnak a liftben, és mind a ketten akarják.

Ádám este Pite heverőjén tért nyugovóra. Pite meg a hálósobában, a szülei ágyába feküdt. Mindketten reménykedtek egy picit, hogy reggelre visszaváltoznak. De nem változtak. Pite

felnőtt maradt, Ádám meg egy tizenegy és fél éves gyerek.

Hol lehet ez a Kázmér?

Talán ő tudna segíteni.

De hát még telefonja sincs!

Csoda matekórán

– Autóval megyünk? – kérdezte Pite, amikor az apjával reggel kiléptek a lakásajtón. A szerkesztő úr automata sebességváltós Volvója ezüstösen csillogott az udvari parkolóban. Ádám, hátán az iskolatáskával, a fiára bámult.

– Hogyhogy? – suttogta, nehogy meghallja valaki. – Hiszen te nem is tudsz vezetni!

– Most már tudok – mondta Pite. – Leér a lábam a gázra meg a fékre.

– Gratulálok! – mondta Ádám. – Na akkor menjünk szépen villamossal! – És előresietett. Szerette volna elkerülni a találkozást a szomszédokkal, meg a házbeli ismerősökkel.

Nem sikerült.

A nagy hasú Gyapák Béla, az egyik földszinti szomszéd, lent cigarettázott a kapuban. Mellette állt a Bobi névre hallgató földszintes kutya, akinek a papája erdélyi kopó volt, a mamája meg egy nagymarosi tacsó.

Bobi szerette Pitét. Igaz, nem egészen érdek nélkül. Pite ugyanis egy-egy ízletesebb ételmaradékot időnként levitt neki. Nem csoda, ha a kutya vidáman lengette a farkát, mikor reggelente Pitével találkozott.

De most nem lengette. Először rövidlátóan a gyerekekre pislogott, aztán a felnőttre, és zavartan ugatott egyet-kettőt.

– Hülye vagy, Bobi? – mordult rá a gazdája. – Nem ismered meg a haverodat?

A kutya óvatosan oldalazva az ismerős ismeretlenek elé botladozott, és megszagolta Ádám nadrágját. De aztán rögtön Pitéhez gurult, és már lengette is a farkát.

A világot be lehet csapni, de Bobit nem. Felnőtt testben is rögtön megismerte a gyereket. Pite nem akart lehajolni megsimogatni, mint máskor, mert az apja se szokta, de Bobira vigyorgott. Okos kutya!...

– Jó reggelt, doktor úr! – harsogta Gyapák szomszéd. – Szia, Öcsi! – És rossz szokása szerint megcsipentette a gyerek arcát. – Hogy ityeg a fityeg?

Ádámot harminc éve csípték meg utoljára ilyen viccesen, de már akkor is utálta.

– Megbolondult, ember? – rántotta el a fejét, mert egy másodperc alatt elfelejtette, hogy most ő a kisfiú. – Legyünk már észnél!

Kis híja volt, hogy nem rúgta bokán a Bélát. A szomszéd elbődült.

– Hogy beszélsz, te kis pimasz? Mi az, hogy „megbolondultam” meg „legyek észnél”? Az ember kedves hozzá, ő meg szemtelenkedik!

Pite megragadta Ádám kezét, és húzta a gyereket maga után.

– Bocs, Béla bá’! – kiáltotta. – Elmegy a villamosunk! – Mert más nem jutott eszébe.

– Azt hiszik, nekik mindent lehet?! – harsogta a söröshordó, hogy lehetőleg a Parlamentben is hallják a Kossuth téren. – Azért mert doktor az apja, már úgy beszélhet a munkásemberrrel, mint a kutyával?! Meg kellene nevelni! De csak kapnám én a kezem közé!...

Petyák ennyit hallottak, mielőtt felugrottak a villamosra, de ez is elég volt.

– Na, ezt jól megcsináltad! – mondta Pite. – Mi az, hogy „megbolondult”? Ilyet nem szabad egy felnőttnek mondani!...

A villamoson utazók a gyerekekre néztek, aki összeszorított szájjal bámult ki az ablakon. Dacos kis pimasz kö-lyöknek látszott. „Biztosan megérdemli a szidást” – gondolták. A legtöbben még egy pofont is adtak volna mellé.

– Ez nem normális! – suttogta Ádám. – Belecsípett az arcomba!

– Naná, mert nem! – nézett az apjára Péter. – Jellemző, hogy nem tudod! Velem minden nap ezt csinálja, ha nem lógom meg előle.

– Hát velem nem fogja! – sziszegte Ádám, és az utasokra nézett. Mit bámulnak?

Amikor felszabadult egy hely, Pite leült, és a térdére ültette az apját, ahogy az apja szokta őt, ha jobb kedve van.

– Figyelj! – súgta. – A gyerek idegen felnőttekkel nem kiabálhat. Már biztosan elfelejtetted, mert régen voltál gyerek. Ha én most nem vagyok melletted, akkor neked annyi.

Ádám komor képpel üldögélt Pite térdén. Még egy felnőtt embert, egy pszichológust is érhetnek meglepetések. Pláne, ha gyerek lesz.

Mikor az iskola előtt Pite és Ádám a szokásos puszival elbúcsúztak egymástól, nagyot dobbant a szívük. Mostantól mindkettőjüknek egyedül kell helytállniuk az élet viharaiban. Segítség nélkül.

– Nálam a mobil – mondta Ádám. – Ha baj van, hagyhatsz üzenetet.

– Nem lesz baj – mondta Pite, és elindult az iskolakapu felé. Ádám meg a metróhoz, amivel a tévébe szokott menni, ha nem kocsi van.

Aztán Pete és Pite szinte egyszerre álltak meg, hátrafordultak és egymásra vigyorogtak. Hoppá! Ez így most nem lesz jó!...

És elindultak ellenkező irányba.

*

Ádám besétált az iskolába. Igyekezett olyan hányavetien menni, ahogy Pitétől látta. Valahogy ezeknek a gyerekeknek mindenük külön mozog. A lábuk, a kezük, meg a felsőtestük is. Mintha állandóan egy hajón járnának. Az ember tengeri betegséget kap, ha nézi őket.

Az ajtóban két nyolcadikos fiú állt. Egy magasabb szemüveges, és egy alacsonyabb pattanásos. Ők voltak az ügyeltesek.

– Sziasztok! – intett nekik Ádám lazán, és a lépcső felé ringott. Azt még a szülői értekezletekről tudta, hogy a hatodik bé az első emeleten van.

– Állj csak meg, gyerek! – szólt utána az alacsonyabb nyolcadikos. – Hogy hívnak?

Ádám megfordult.

– Pete Ád... Péter! – mondta.

– Ez nem tudja a nevét! – röhögcséltek a nyolcadikosok. – Pete! Pete! Lepetézek! – Aztán a magasabbik megkérdezte: – Hova jársz, gyerek?

– A hatodik bébe – mondta Ádám, és viszketett a tenyere.

– Hogy kell köszönni, ha bejön a tahókám az iskolába? – gúnyoskodott röhögcsélve az alacsonyabb fiú.

Ádám egyik gyerekről a másikra pillantott. Nem volt nehéz kitalálni, hogy ha nem „szervusz” a köszönés, akkor mi lehet.

– Jó reggelt kívánok...! – mondta lassan, és először az alacsonyabbik, aztán a magasabbik fiú szemébe nézett.

Látszott, hogy a két nyolcadikos meghökken a felnőtteken nyugodt hangtól. Általában, ha ilyen fenyegetően kérdezősködnek egy hatodikostól, akkor az rögtön összecsínálja magát és dadog.

– Na mer’ azér’! – mondta végül a szemüveges és intett. – Mehetsz!

– De holnap tudj köszönni! – szólt Ádám után az alacsonyabbik, és röhögve hozzátette: – Pete, Pete, kell-e pite?

*

Amikor Ádám belépett a hatodik bébe, Bacsikai éppen egy magas, vékony gyereket kergetett a tanári asztal körül, miközben azt üvöltötte:

– Megállj, Jocó, mert szétrúglak!

Néhány lány a terem végében rapet táncolt, és énekeltek hozzá: „Elment Böske a világba, kippen-koppan a falába...” A többiek a padokban ültek, és szöszmötöltek valamivel, vagy beszélgettek. Csak egy szőke, kékszemű lány nézett Ádámra.

– Mi van Pete? – szólta oda. – Nem jöttél tegnap.

– Beteg voltam – mondta Ádám, és majdnem elnevette magát. Olyan különös volt, hogy egy tizenéves lány tegezi, és úgy beszél vele, mintha egykorúak volnának. És a legkülönösebb az, hogy most tényleg egykorúak. Aztán beült a helyére (ablak mellett harmadik sor) és kivette a táskából az órarendet.

„Úgy kell csinálnom, mintha Pite lennék – gondolta, és a lányra mosolygott. – Helyes. Vajon hogy hívják?”

A lány nem mosolygott vissza, csak elhúzta a száját, és susterogni kezdett a padoszomszédjával. Aztán nevettek és Ádám felé néztek.

Mit néznek ezek? – simította végig a haját Ádám. – Csak nem vették észre, hogy nem Pite vagyok?

A lányok természetesen nem vettek észre semmit. Csak tudták, hogy Pete Péter titkosan szerelmes Ivanics Tündébe (a göndör szőkébe) és ez olyan izgi volt.

– Beteg voltál? – állt meg Ádám mellett egy alacsony, szemüveges fiú. – A Pados ki akart hívni...

„Ez biztosan Csatai Jenőke – gondolta Ádám, mert emlékezett, hogy a fia azt mondta: ha alacsony és szemüveges, az Csatai, a barátom. – De ki az a Pados, és mit tanít?”

– Igen? – biccentett Jenőke felé, és megpróbált úgy beszélni, ahogy Pite szokott, ha az osztálytársainak telefonál. – Dögrováson voltam. – Aztán úgy csinált, mintha valamit keresne a táskájában. – És miből akart feleltetni a... Pados?

Ez beugrató kérdés volt. Ádám szerint Jenőke erre csak a tantárgy vagy az anyagrész nevével válaszolhatott, és akkor aztán azonnal kiderül, mit tanít a Pados.

– Hogyhogy miből? – pislogott a barátjára a kis szemüveges. – Hát az ismétlésből!

Ádám ettől nem lett okosabb.

– Jó, de melyik részből... konkrétan? – próbálta kiugratni a nyulat a bokorból.

Csatai elhallgatott.

Olyan furcsán hangzott ez a „konkrétan”. Petya nem szokta azt mondani, hogy „konkrétan”. Inkább azt mondaná, hogy „Mit akar a Pados? Már három jegyem van! Eldobom az agyamat!”

Jenőke nyelt egyet.

– Tőlem a parasztfelkeléseket kérdezte tegnap...

Ádám felsóhajtott. Szóval Pados a történelemtanár. Tényleg illetet volna már megtanulnia a gyerekek tanárainak a nevét.

– Azt lököm – mondta lazán, hogy eloszlassa Jenőke gyanúját, és még hozzátette: – Dobjál meg egy rágóval, ha van!

Jenőke ugyan nem volt olyan biztos benne, hogy Petya tudja a parasztfelkeléseket, de megnyugodott. A barátja megint úgy szövegelt, ahogy szokott.

*

Az első óra matematika volt.

Szigorú arcú, ötven év körüli hölgy tolatott be az ajtón. Viki néninek hívták.

– Mindenki megcsinálta a házi feladatát? – kérdezte.

Ádám jelentkezett. Felállt.

– Tegnap hiányoztam betegség miatt.

– Imádom az ilyen egynapos betegségeket – húzta el a száját a tanárnő, és az osztály nevetett.

– Persze nem kérdezted meg senkitől, mi volt a házi feladat, ugye?...

– Nem, még nem kérdeztem – húzta fel a szemöldökét Ádám. – Bocsánat!... – Aztán egyenesen a tanárnő szemébe nézett, ahogy a felnőttek szoktak, és azt mondta: – De talán meg tudom csinálni...

Az osztály még nagyobb nevetett. Pete úgy beszél, mintha nem kőkemény hármasra állna

matekból! Még a tanárnő is elmosolyodott.

– Úgy! Szóval nem tudod, mi a feladat, de te meg tudod csinálni! Micsoda önbizalom! Díjazom! Tessék kijönni a táblához!

Ádám kisétált. Láttá, hogy Jenőke nem nevet, csak sápadtan ül, és nézi őt. Izgult érte. Tényleg jó barátja lehet Pitének.

– Írd! – mondta Viki néni. – Ha egy medencébe négy óra alatt 21 hektoliter és 60 liter víz folyik, mennyi víz folyik bele 11 óra alatt?

Ádám felírta a táblára az adatokat. Igyekezett gyerekesen írni, ahogy Pite, de nem volt könnyű gömbölyítgetni a számokat. Az az igazság, a felnőttek sokkal csúnyábban írnak, mint a gyerekek, mert őket már nem osztályozza senki.

Az osztályból többen visongtak és mutogattak a táblára. A tanárnő odanézett.

– Gyönyörű! Remélem, te ki tudod olvasni. Na, halljuk a megoldást!

Az volt a helyzet, hogy amint a tanárnő elmondta a feladatot, Ádám már tudta a végeredményt. Nem csak azért tudta, mert ő huszonöt évvel ezelőtt, iskolás korában jó volt matematikából, hanem azért is, mert az ember bármilyen hülye volt a suliban, felnőttként megtanul számolni. (Meg még egy csomó egyebet, amiből a suliban rossz volt.) Annyiszor kell ugyanis osztani, szorozni, hogy pontosan tudja, mennyi a fizetése, a kiadása, mennyibe kerül a háztartás, meg a kocs fenntartása, az utazás, az áram, a víz, meg minden más, hogy a kettes matekos is legalább négyes lesz, mire megöregszik.

Ádám már nyitotta a száját, hogy mondja a megoldást, amikor hirtelen rádöbbsent, hogy hibázott. Neki úgy kell viselkednie, mintha ő Pite volna. És Pite valóban hármásra áll matematikából. Tehát nem tudhatja kapásból a példa megoldását.

Úgyhogy Ádám tétovázott a tábla előtt, egyik lábáról a másikra nehezedett, mintha megakadna, és nem tudná a végeredményt.

Az osztály erre még hangosabban nevetett. A tanárnő hagyta. Nem mondta, hogy csend legyen. Ez bántotta Ádámot. Ha Pite állna itt, most égne, mint a Reichstag. Vagy ahogy ő szokta mondani: égne, mint a rongy. Nem, egy apa nem hagyhatja, hogy a fia így megszégyenüljön!

Ádám a tanárnőre nézett.

– Ha négy óra alatt kétezer-egyszázhatvan liter víz folyik a medencébe – mondta tétovázva, mint aki nem biztos benne –, akkor egy óra alatt 540 liter folyik bele, és tizenegy óra alatt 5940 liter, vagyis 59 hektoliter és 40 liter.

Mire Ádám végigmondta a megoldást, Bacskaik kívül az egész osztály elhallgatott. Bacskaik csak azért vihogott tovább, mert nem csinálta meg a leckét, és fogalma se volt, hogy jó-e a megoldás. De a nagy csendre ő is befogta a száját.

Viki néni köhintett egyet.

– Helyes – mondta. – De akkor miért mondtad, hogy nem csináltad meg otthon a házi feladatodat.

– Mert valóban nem csináltam meg – mondta Ádám. – Nem is csinálhattam. Beteg voltam... Most hallottam ezt a példát először.

– Ne hazudozzunk, Pete! – mondta a tanárnő, és egy dühös kis felhő futott át az arcán. Ez a gyerekek át akarja verni. Hármash matekból, tehát kizárt dolog, hogy csak így fejben lazán megoldjon egy ilyen feladatot. Nyilván megcsinálta otthon, aztán kihívatta magát a táblához, hogy őt szívdass, ahogy ezek a pimasz kölykök mondani szokták! Na, de ő se most jött le a fáról!

– Jól van! – mondta, és mosolygott, mint aki egy tréfára készül. – Akkor nézzünk egy másik példát! – És a saját könyvéből egy nehéz feladatot diktált.

Ádám felírta az adatokat a táblára. Az osztály csendben ült. A jó matekosok hevesen számolgatták, hogy mi a megoldás, a kevésbé jók pedig várták, hogy Pete mit mond. Sokan izgultak Petyáért, hogy jól válaszoljon. Olyan nagyszerű lett volna, ha egy közepes matekos

hirtelen megold minden nehéz példát! Mert ha ez Petével most megtörténik, akkor egyszer talán velük is megtörténhet. Bacsikai meg még néhány tompább agyú persze nem Petének szurkolt. Ők azt szerették volna, ha mindenki olyan buta marad, mint ők. Vagy ha lehet, még butább, hogy röhöghessenek rajta!

A tanárnő nézte a tábla előtt álldogáló gyereket. „Most megfogtalak, Petikém! – gondolta. – Ezt a példát csak a legkiválóbb matekosok tudják megoldani. Most légy okos, Domokos!...”

Ádám tudta, mi jár a tanárnő fejében, hiszen maga is felnőtt volt, ráadásul pszichológus. Azt is tudta, ha most nem mondja el a megoldást, Petyának lesz égő. Ha meg elmondja, az ugyan nagyon különös és megdöbbentő lehet, de Pite mennyibe megy. Ádám az utóbbit szeretne volna. A szülők általában már csak ilyenek... Otthon szidják a gyereket, hogy lusta meg buta, de az iskolában még a hazugságtól se félnek, csak jobb legyen a tanár véleménye a gyerekükről.

Ádám kicsit eljátszotta a bizonytalankodó tanulót, de végül nyugodt, halk hangon mondta el a feladat megoldását és a végeredményt.

A tanárnő csak nézett, mint a moziban.

– Igen, annyi! – csilingelt Ivanics Tünde hangja, aki igen jó matekos volt, és láthatóan nem bírta visszatartani az örömét, hogy Petya jót mondott. Aztán persze a szája elé kapta a kezét, és vörös lett, mint a főtt rák.

– Valóban! – villant Viki néni szeme Tündére. – A végeredmény helyes! – De ahogy előrefordult, zavarában leejtette a tollát. Ádám azonnal felkapta, és odanyújtotta. A felnőtt férfiak így szokták, ha tudják, hogy mi illik.

– Köszönöm – nézett rá a tanárnő, aki a hirtelen udvariasságtól még jobban megkeveredett. – Látom, sokat dolgoztál... Nem kell azt letagadni... Sok példát megoldottál otthon... Biztos az édesapáddal... Na, jó! Látom, megjött az eszed. Menj a helyedre! Ezért kapsz egy szorgalmi ötöst.

A gyerekekből egyszerre szakadt fel a sóhaj. Mintha mind ötöst kaptak volna.

Szünetben persze a fél osztály Ádám körül tolongott és kiabált.

– Hé, Pete! Hogy csináltad? – kérdezték. – De baró volt!... Láttátok a Vikit? Háp, háp!... Totál kivolt a csaj!... Fennakadt a szeme, de tényleg!... Hogy csináltad?... Ez nem igaz!...

– Jaj, de nagy szám! – kiabálta a pad tetejéről Bacsikai. – Hogy oda ne rohanjak!... Vak tyúk is talál szemet!

Bacsikai nehezen bírta ki, hogy nem ő van a középpontban. Na meg persze féltékeny is volt. Neki is nagyon tetszett a Tünde...

– Jól látom? – rikácsolta, hogy rá figyeljenek. – Ott jön anyád lóháton!... Hé, okos tojás, mennyi ötször hétszer nyolcszor négy?

– Mondd meg te! – szólt vissza Ádám. – Na, halljuk! – És mivel Bacsikai csak azt mondta, hogy „kuss, mert betöröm!”, Ádám hozzátette: – Ezeregyszázhusz.

– Na, nehogy már annyi legyen, pogácsa! – kajabált Bacsikai. – Na, nehogy már...!

– Égő! Égő! – csipogta az egyik lány, akinek volt egy kis számológépe. – Éppen annyi! Itt van! Nézd meg!

Bacsikai a padról a szemetesbe köpte a rágóját, mint aki az egészről nem hisz el egy szót se, de nem foglalkozik olyan hülyeségekkel, mint a matematika.

– Tényleg fejben számoltál ki mindent? – bámult a barátjára Jenőke. Ő elhitte, hogy Petya hirtelen megtáltosodott, csak az nem fért a fejébe, hogyan tud fejben összeadni, szorozni, osztani olyan gyerek, akinek ez eddig még papíron is gondot okozott.

Ádám vigyorgott. Nem igazán tudott mit mondani. Érezte, hogy nem kellene feltűnősködni. Pite talán nem fog tapsolni, ha megtudja, mi történt. De neki most jól esett a siker.

Az Ivanics Tünde úgy nézett rá, hogy nevetett még a szeme is. Ádám ismerte ezt a nézést. Azt jelentette: nagyon tetszel nekem!

*

A tanáriban Viki néni nedves papírzsebkendőket rakott a homlokára. Fájt a feje.

– Huszonöt éve tanítok, de ilyen esetem még nem volt – sóhajtozta. – Egy közepes tanuló nem szokott egyik pillanatról a másikra megtáltosodni! Képzeljétek el, úgy lökte a megoldásokat, mint egy... egy számítógép...

– Ki tudja?! – nevetgélt a leginkább egy kedves kis hörcsögre hasonlító Pados Dezső tanár úr. – Lehet, hogy valakinél volt egy számológép, a Pete fülében meg egy lehallgató!... Mint a kémeknek!... Ilyet már lehet kapni!

– Nem, nem – nyögött Viki néni. – Ez a gyerek tudta a megoldásokat...

– A Péter nagyon tehetséges – mosolygott meleg, barna szemeivel a kolléganőjére Nyeste Klárka, a hatodik bé osztályfőnöke. – Nagy tartalékok vannak még benne...

– A rosszaságra, Klárikám, a rosszaságra! – mosolygott Pados. – Te minden gyereket zseninek tartasz. – Aztán a szakállkáját simogatva a matektanárnőhöz fordult. – Viktória! Mondok valamit: egy nap alatt senki sem lesz Einstein! Ha nem volt a dolog mögött valami technikai trükk, akkor nyilván valakivel megcsinálta otthon a feladatokat.

– Na de mindet, Dezsőke?! Az összes példát?! És a tanári kézikönyvből is?!...

– Nagy tartalékok vannak még ezekben a gyerekekben – mondta ismét büszkén a hatodik bé osztályfőnöke. – Még nagy meglepetéseket fognak nekünk szerezni az életben.

Pados tanár úr legyintett.

– Ugyan már Klárka, drága! A te optimizmusod...!

– A gyerekek képessége határtalan – mondta az osztályfőnök és alacsony, kövérkés alakjával kigurult a tanáriból.

A matektanárnő még akkor is a vizes zsebkendőket váltogatta a homlokán, amikor Pados tanár úr felkapta a naplót, és elindult a hatodik bébe.

– Na, majd én megnézem ezt a megtáltosodott Petét. Úgyis feleltetni akartam. A történelem nem matematika. Nem lehet a papával otthon megoldani a példákat. A történelmet csak tudni lehet! Tudni vagy nem tudni, ez itt a kérdés!...

*

Alighogy elkezdődött az óra, Pados tanár úr Ádámra nézett.

– Pete de Péter, nem vagy két méter! – viccelődött, és a szakállában csiklandós kis mosoly bujkált. Mert a tanár úr szeretett humorizálni. – Úgy látom, itt van egy ketteske, meg két hármaska! – mondta a tanár úr. – Közéleg az év vége. El kellene dönten, hogy hármás-e az a hármás, vagy csak egy erős kettes?

Ádám felállt. A kettesről nem tudott. Na, majd este előveszi Pitét!...

– Menjek ki felelni, tanár úr? – kérdezte és felemelte az ellenőrzőjét.

– Hova akarsz kimenni, gyerekem?... – pislogott a tanár. – Vécézni kell? – És az osztály felnevetett.

Ádám kapcsolt: töriből tehát nem kell kimenni a táblához, ha felel valaki. Ezt se mondta Pite tegnap.

– Úgy értettem – magyarázkodott Ádám nyugodtan –, hogy nekimennék a felelésnek a hármásért.

Ez elég bután hangzott, de magyarázkodásnak elment.

– Helyes! Akkor mesélj nekünk, mondjuk... Amerika felfedezéséről.

Jenőke ijedten a szájához kapta a kezét. Ez nem volt benne az ismétlésben! Persze tanulták, meg tudni kellene úgy általában, ahogy az egész évi anyagot, de mára nem ez a rész volt feladva... A barátjára nézett. Péter általában a napi leckét sem tanulta meg rendesen. Hogyan emlékezett volna vissza a hónapokkal ezelőtt tanultakra?

De Jenőke barátja egyáltalán nem látszott ijedtnak. Okkal. Ádámnak már diákkorában is kedvenc tantárgya volt a történelem. Azóta meg száz és száz ilyen témájú könyvet olvasott, és tévés szerkesztőként sok történelmi filmet, filmsorozatot látott. Most, hogy kedvenc témáját kapta feladatul, maga elé nézett, mint aki összpontosít, aztán a tanárra emelte a tekintetét.

– Ezernégyszázkilencvenkettőt írunk, amikor Kolumbusz Kristóf hajói elindulnak Spanyolországból nyugat felé, Indiába – kezdte a feleletét. – Európában még senki sem tudja, hogy egy hatalmas, gazdag és ismeretlen földrész fekszik nyugatra. Igaz, Amerikában sem sejtik az indiánok, hogy tőlük messze fehér, sárga meg fekete emberek élnek, és Európában már készül az első nyomtatott könyv. Az indiánok ősei egyébként Ázsiából mentek át száraz lábbal Amerikába, mert harmincezer évvel azelőtt a Behring földszoros még összekötötte a két földrészt. Kolumbusz és kalandor hajósai a mesésnek tartott Indiába szerettek volna eljutni, hogy az onnan hozott fűszerek, kelmék és az arany eladásával meggazdagodhassanak. Csakhogy a török hódítás miatt nehéz volt kelet felé megközelíteni Ázsiát. Ha nem megy kelet felé – gondolta Cristopher Colombo, azaz Kolumbusz Kristóf –, menjünk nyugat felé. És a spanyol királynőtől, Izabellától kapott három hajóval útnak indult a hínáros tengeren...

Az osztály lélegzetvisszafojtva hallgatta a felelőt. Ilyen részletesen és érdekesen még a legjobb törisek sem tudtak beszélni. Pados tanár úrnak többször eszébe jutott, hogy közbeszól, vagy kérdez, ahogy máskor szokott, de a beszámoló olyan kerek volt, hogy a szigorú tanár felett győzött a történelem szeretete. „Honnan tud ennyit ez a gyerek? – kavargott a fejében a kérdés. – Olyasmit is mond, ami a tankönyvben sincs. És ahogy beszél!... Tényleg, mintha megtáltosodott volna. De hát ilyen csodák nincsenek! Két nap alatt még a petéből se lesz lepke, nemhogy Petéből zseniális történész. Az meg kizárt dolog, hogy éppen Amerika felfedezéséből készült fel!... Honnan tudhatta, hogy ezt fogom kérdezni?...”

– Kolumbusz még háromszor járt Amerikában, de mindig azt hitte, hogy Indiában van – fejezte be a feleletét Ádám. – Amerika egy másik felfedezőről, Amerigo Vespucciról kapta a nevét.

Ádám elhallgatott. Az osztály Padost figyelte: vajon ehhez mit szól? A tanár úr először semmit sem szólt, csak nézte a megtáltosodott diákot, és elismerően bólogatott. Aztán kifújta az orrát, és megköszörülte a torkát, hogy beszélni tudjon.

– Jól van, Pete!... – kezdte végül. – Látom, Amerika érdekel... Biztos ment valami film erről a témáról, ugye?... De ahhoz, hogy valaki közepes legyen... az egész középkort hármásra kell tudnia nálam. Úgyhogy nézzünk néhány villámkérdést!... Én mondok egy évszámot, te meg a hozzá tartozó eseményt. Világos vagyok, mint a vakablak, ugye? Hehehe... De nem szeretnék estig várni a válaszokra!... Hehehe!... Akkor kezdjük! Időszámítás után 476!...

– A barbárok elfoglalták Rómát – vágta rá Ádám.

– Hogy mondtad? – pislogott Pados. – Ja, igen, igen. De ne hadarj! Na, nézzünk egy másik számot!... 955!...

Ádám hallgatott. Jenőkére nézett. Úgy csinált, mint aki nagyon gondolkodik. Jenőke hangtalanul mondott valamit.

– Csatai! Ne súgjal, kisfiam, mert mérges leszek, mint egy gyilkos galóca! – mondta Pados, és csillogott szeme. – Péter barátunknak ezt is tudnia kell, ha olyan okos. A magyar történelem is van olyan fontos, mint Kolumbusz!...

– Azt hiszem... – kezdte Ádám, mire a tanár úr ismét lecsapott rá.

– Most azt hisszük, vagy tudjuk is?

– Tudjuk – mondta a felelő. – Kilencszázötvenötben volt az augsburgi csata. I. Ottó serege megveri a kalandozó magyarokat.

A tanár úr köhintett egyet, aztán heherészett.

– Na, ugye!... Nem hiszed, hanem tudod... – És a tanár szeme felcsillant, mint aki valami tréfásat eszelt ki. – Na, akkor jöjjön az utolsó évszám: mi történt 1453-ban?

Ádám az osztályra nézett. Az osztály meg Ádámra. (Vagyis ugye Petyára!)

Az 1453-as évszám, mint nevezetes esemény időpontja, egyetlen diáknak sem volt ismerős. Pados tanár úr előre tudta, hogy ez így lesz. A kérdést csak tréfából tette fel. Nem, mintha abban az évben nem történtek volna fontos dolgok Magyarországon és a világban, de azokat Pitééknek még nem tanították. Majd talán a középiskolában.

Ádám persze nem tudhatta, hogy történelemből mit tanulnak a hatodik bében. Úgyhogy alaposan megerőltette az agyát, hátha eszébe jut az évszámhoz köthető esemény.

– Ha jól tudom – kezdte halkán – abban az esztendőben Hunyadi János lemondott a kormányzásáról... és V. Lászlót választották meg királynak...

Pados tanár úrnak és néhány jól tanuló hatodikosnak egy kicsit nyitva maradt a szája. Honnan veszi ezt Pete? Hiszen ez nincs is benne a tankönyvben!

Ádám folytatta:

– Ekkor ért véget a százéves háború... Konstantinápolyt elfoglalták a törökök... II. Konstantin meghalt a csatában...

Pados tanár úr becsukta a száját. Ilyenkor május elején már akad egy-két pimasz légy. Még képesek a gyomrában landolni.

– Helyes... – mormogta, és a felelőre pislogott. – Helyes... Na, de áruld csak el fiam: honnan tudod ezt?

– Honnan? – pislogott Ádám és a többiekre nézett. Micsoda kérdés? Hát ha a tanár kérdezi, akkor biztosan benne van a tankönyvben. Ezt is mondta tehát. – A tankönyvből tudom...

A tanár szemöldöke a csodálkozástól szinte a homloka közepére csúszott. Ádám rögtön látta, hogy valamit elszúrt.

– Egészen kis betűvel van írva – dadogta, mire az a bizonyos szemöldök még feljebb vonult, ha lehet ilyet állítani. – Ja, igen, igen! – kiáltott fel Ádám, mert eszébe jutott egy mentőötlet. – Most már emlékszem! Nem a mi tankönyvünkben volt. A papám egyetemi tankönyvében olvastam!

– Ó! Aha! – kiáltott fel a tanár úr megnyugodva, hogy nem csoda történt, csak Pete lett váratlanul szorgalmasabb. – Úgy látom, valóban megjött az eszed... Most kapsz egy... egy ötöst. De év vége előtt még egyszer felelsz, és bebizonyítod, hogy az egész hatodikos anyagot így tudod. Akkor még... És ez nem semmi!... Akkor még négyes is lehetsz!...

*

A tanáriban Pados tanár úr nedves zsebkendőket tett a homlokára. Kicsit fáj a feje. Közben elmesélte a többieknek, mi történt.

Klárinyó, az osztályfőnök fél perc alatt egy kilót hízott a boldogságtól.

– Ugye megmondtam! Ezekben a gyerekekben még nagy tartalékok vannak!

Sejtem Csilla, a fiatal és csinos biológiatanárnő, akit Csincsillának becéztek, egyetértett Klárikával:

– Pete nálam erős négyes. Nagyon érdekli az élővilág. És tudjátok, ha szorgalmasabb lenne...! Nincs messze az ötöstől!

A buta reklámok és a tengerek élővilága

Miközben az iskolában Ádám szorgalmasan gyűjtögette Pitének a jó véleményeket és a jó jegyeket, Pite ijedten téblábolt a televízió épületében. Olyan volt, mint egy elveszett kiskutya a bevásárlóközpontban.

A DéDé TV bejáratánál nem volt gond.

Pite felmutatta Ádám fényképes igazolványát a portásoknak, akik nagyot köszöntek, mert ismerték a doktor urat.

– Jó reggelt!

– Jó... jó reggelt! – mondta Pite is.

Csakhogyzután nem tudta, kiknek kell köszönni. A neveket ismerte, de a nevekhez tartozó arcokat nem.

„Ha nem tudod biztosan, hogy ismerős vagy ismeretlen jön veled szembe, akkor inkább köszönj! – javasolta Ádám. – Abból baj nem lehet.”

Pite először egy kövér, fekete emberrel találkozott a lift előtt. Vagyis egy négerrel, de Pite mamája egyszer azt mondta, hogy a néger embereket csak feketének illik nevezni, és ez így helyes.

A néger, aki fekete volt, éppen kilépett a liftből.

– Jó reggelt! – mosolygott Petya az idegenre, és még barátilag kaszált is a kezével.

A fekete visszahadonászott, aztán meg valami olyasmit hablatyolt, hogy „bagirüveluke gamarindahu”, és a vigyortól fülig ért a szája. Pite szerint így első becslésre is legalább hetven foga volt.

A fekete úr aznap reggel érkezett a szudáni tévétől, és el volt ragadtatva attól, hogy őt már itt is ismerik. „Bagirüve” – boksztolt Pite karjába játékosan, és kacagva tovább gurult.

Pite bemenekült a liftbe, és megnyomta a második emelet gombját. Ott volt az apja irodája. Mielőtt azonban bezáródott volna a liftajtó, egy alacsony, ősz hajú ember ugrott be Pite mellé.

– Szervusz, öregem! – kiáltotta és nyújtotta a kezét.

– Jó reggelt! – mondta Pite, és ő is kezét nyújtott. Ádám tegnap megtanította, hogyan kell férfiasan kezét fogni. Szokatlanul nagy felnőtt mancsával kicsit erősebbre sikerülhetett a szorítás, mert az öreg felszisszent.

– Ej, Ádám! Mi van? Eltöröd az ujjamat, te! Vasat reggeliztél?...

Az öreg úgy rikácsolt, mintha nem egymás mellett álltak volna a liftben, hanem egy zajos téren sétálnának a város közepén. És beszéd közben szerteszét köpte a nyálát. Erre szokta Bacsikai azt mondani, hogy „köpjél, öcsi, törülközőt is!” Pite megpróbált odébb húzódni, de az öreg fogta a karját, és csak köpte, köpte:

– Jó, hogy összefutottunk, Ádikám! Ma lesz az elnökségi ülés az új műsorokról. Te komolyan gondoltad azt a gyerekvetélkedőt? Öregem! A gyerkőcöket nem érdekli a tudás! Szórakozni akarnak. Rajzfilm kell nekik. Pif-puf, csitt-csatt! Azt sokan nézik, és akkor nézni fogják a reklámokat is, amiből a pénzike jövőget. Világos, apám?! Gondolkozz el ezen! Nekem vág az eszem! Hehehe!

A liftajtó kinyílt, és az öreg elvágtatott. Pite csak nézett utána. Mi van a bácsi eszével? Milyen vetélkedőről beszélt? Miből jön a micsoda? Pénzike? És egyáltalán: ki volt ez? Pite annyira elbambult, hogy majdnem a fejére záródott az ajtó.

– Szervusz, édesem! – hallatszott egy bűgő női hang a háta mögül, amikor végre mégis kiugrott a liftből a folyosóra. – Mit akart tőled Pocsai?

Pite megfordult. Egy vörös hajú nő ágaskodott előtte, és mindenáron meg akarta puszilni.

„Ki ez a néni? – bambult Pite, és kissé elhúzta az arcát. – Mit akar ez?... Puszilni?... Csak nem az Annamária?!”

– Mi van? – pislogott a vörös hajú. – Mit húzod el a fejed, Ádám? Elkaptad a gyerektől...?

– A gyerektől...? – kérdezte Pite. – Mit?

– Hogyhogy mit? Hát a... megfázást, édesem!

– Igen! – mondta Pite és köhintett egyet-kettőt. – Elkaptam. Khm! Khm!

Annamária belekarolt Petyába, és nevetve húzta magával.

– Ó, ti férfiak! Odavagytok egy kis köhögéstől! Pedig délutánra színházjegyünk van, tudod?

– Színházjegy? – pislogott Pite, és a köhögcsélésről is megfedkezett.

– Jaj, istenem! – nevetett a vörös hajú nő. – Mi volna veled, ha én nem tartanám számon a te programjaidat? A Rómeó és Júliára megyünk. Nem emlékszel? Iskolai előadás. Te mondtad, hogy ha jó, akkor rögzítjük, és majd műsorra tűzzük. Kettőkor indulunk az én kocsimmal!...

– Kettőkor? Ma délután? – hebegett Pite.

– Nem, kedvesem! Kettőkor, hajnalban! – szirénázott a nő. – Mi van? Még alszol?

Pite tétován rázta a fejét.

– Az nem lehet... Nincsen megbeszélve.

– „Megbeszélve”? – nézett rá Annamária gyanakodva. – Kivel kell neked ezt megbeszélned rajtam kívül?

– Hát... – húzta a szót Pite – a fiammal. Péterrel. Iskola után azonnal hazamegy és otthon vár.

Annamária kacagott.

– Na és? Várjon! Mióta kell neked a fiaddal megbeszélni, ha eljössz velem valahova? Majd szépen várni fog, mint máskor szokott. Legalább megcsinálja a leckét. – Aztán a vörös hajú nő elsietett. – Tizenegykor elnökségi ülés! – kiáltott vissza. – A főnöknél találkozunk.

Pite csak állt bambán, és Annamária után nézett. „Ez apa nője? Ezzel csókolózik? Nahát!...”

Pite végigsétált a folyosón. Már nem emlékezett pontosan, hol van a szobája. Vagyis Ádám szobája. Na, végre!... Megállt egy ajtó előtt. A névtáblán ez állt: Dr. Pete Ádám szerkesztő.

Érdekes!... Amikor utoljára itt járt, valahogy magasabban volt a kilincs...

Benyitott. Az íróasztalon papírdossziék heverték. Az asztal mögött kényelmes forgószék állt. A fal melletti polcokon három televízió és két videómagnó volt. Pite szeme felcsillant. „Hú, de jó! Én most egész nap tévézni fogok! Ha ezt az osztály látná!...” És bekapcsolta a készülékeket. Az egyik tévében rajzfilmeket adtak. Nézte egy darabig. A másikban valami kalandos sorozat ment tengeri kalózkodásról. Abba is belenézett. Ez tényleg jobb, mint az iskola!... A harmadik készüléken a DéDé TV műsorát lehetett látni. Amikor Pite bekapcsolta, éppen egy mosóporos dobozzal táncolt két nő. Azt énekelték, hogy „Egyszer volt, hol nem volt, szoknyán, blúzon volt egy folt...”

– Mert a pisi odafolyt, meg a galamb odatojt! – énekelte Pite tovább a maga költötte sorokat, ahogy szokta, és dobálta a karját, mintha táncolna ő is. – A mosópor kimosta, a Bacsikai lefosta!

– Mi baj, Ádám?! – Egy huszonöt év körüli dundi lány állt az ajtóban rémült arccal. – Bocs, hogy bejöttem, de hallottam, hogy valaki kiabál. Maga volt?

Pite a lányra vigyorgott, mint egy rosszalkodáson kapott gyerek.

– Nem, nem én...!... Vagyis én... Mert olyan hülye egy reklám ez...! – magyarázkodott. – „Egyszer volt, hol nem volt, szoknyán, blúzon volt egy folt...”, mert a pisi odafolyt, mert a galamb odatojt...”

A kövérkés lány sikoltozva kacagott.

– Hát ez óriási! Ezt maga írta hozzá?... De jó! „Mert a pisi odafolyt, mert a galamb odatojt?”

– Aha – nevetett Pite is, mert örült, hogy az ő versikéje tetszik a lánynak. „Biztos ez a Nórika, gondolta, mert olyan kövérkés.”

– Látja, Ádám?!... Én mindig mondtam, hogy nem szabad a gyerekműsorokat reklámokkal telerakni! – emelte fel a mutatóujját a lány. – De maga se értett velem egyet soha. Pedig látom, utálja!

Pite bólogatott. A buta reklámokat tényleg utálta. Pláne, ha megszakították miatta a filmet!...

– Ádám! – kiáltotta a dundi. – Ha így gondolja, miért nem áll mellém? Fogjunk össze! Követeljük, hogy a gyerekfilmek közben ne legyenek reklámok.

– Oké! – mondta Pite. – Azt tudnám díjazni!

Nórika, mert valóban így hívták a lányt, örömeiben összecsapta a kezét.

– Fantasztikus! Ádám, maga egy jó fej! Pedig, már ne haragudjon, eddig olyan tompa agyú bunkónak látszott, mint a többiek!

– Nem haragszom – mondta Pite és az apjára gondolt. Nem biztos, hogy örülne, ha ezt a véleményt hallaná. Bár ez a „tompá agyú bunkó” egy kicsit túlzás...

A lány odalépett Petyához, és megragadta a kezét.

– Ma az elnökségi megbeszélésen az asztalra csapunk és követelni fogjuk, hogy ne szakítsák meg a gyermekműsorokat reklámokkal! Rendben?

– Rendben – mondta Pite, mert teljesen egyetértett Nórikával. És nagyon tetszett neki, hogy egy ilyen nagy, felnőtt lány ugyanazt gondolja, mint ő, meg ilyen lelkes. Kár, hogy nem Nórika az apa nője!... Ez sokkal jobban tetszett neki, mint Annamária. Igaz, hogy nem olyan csinos... De hát csak az számít?!...

Csörgött a telefon. Pite összereszt. Őt hívják? De ki? Nem vette fel a kagylót. A lány a készülékre pislogott, aztán a férfit, majd bólintott. Megértette, hogy Pite nem akarja felvenni a telefont, amíg ő ott van.

– Na megyek! – mondta és nevetett. – Ádám, maga egy szuper hapsi!... A megbeszélésen találkozunk.

Aztán kisietett, és bezárta az ajtót. Pite felemelte a kagylót.

– Halló...! – szólt bele óvatosan.

– Na, végre valahára! – hallatszott Ádám gyerekhangja fojtottan. – Már azt hittem, nem vagy ott. Mi a helyzet? Mondd gyorsan, mert becsengetnek!...

– Apa! – csillant fel Pite szeme. – Honnan telefonálsz?

– Na, mit gondolsz? – kérdezte Ádám. – A suliból! Elbújtam az udvar végében...

– Hátra?

– Mi az, hogy hátra?

– A búvóhelyünkön vagy?

– Milyen „búvóhelyünkről” beszélsz?

– Te még nem is tudod? Iskola után azt szoktuk mondani, hogy menjünk hátra! És akkor odamegyünk.

– Na, jól van, kisfiam, most nem ez a téma – szólt közbe Ádám. – Inkább beszélj: történt valami?

– De még mennyire! – lelkesedett Pite. – Találkoztam a Pocsáival. Ősz a haja, és mindig leköpdösött, amikor beszélt. Meg az Annamáriával is találkoztam. Tényleg vörös!... És meg akart puszipni. A Nórika pedig itt volt. Olyan helyes!...

– Tudod, hogy tizenegy órákor...?

– Tudom! – vágott közbe Pite. – Elnökségi ülés. Ja, meg még az is van, hogy délután színházba megyünk.

– Színházba?

– Az Annamária azt mondta, hogy te az mondtad...

– Tényleg... – sóhajtott Ádám. – Már emlékszem rá. A Rómeó és Júlia!... Teljesen kiment a fejemből!

– Én mondtam az Annamáriának, hogy nem megyek, mert otthon vár a kisfiam, vagyis te, de menni kell. Megbeszélte veled...

– Persze, persze! – mondta Ádám. – Mit csináljunk... Menj! De viselkedj okosan!

– Most ezt nem kellett volna mondani. Úgy viselkedek!... Képzeld, bejött a Nórika, és megdicsért – dicsekedett Pite. – Azt mondta, ő se szereti a reklámokat a film közben.

Ádám dühösen csettintett.

– Ugyan Pite! Butaság! Reklámra szükség van. Abból lesz a pénz...

Az iskolai csengő felsivített.

– De én nem szeretem film közben...

– Nehogy ilyeneket mondj!

– Miért? Ez a véleményem!

– A reklám tartja el a tévét!

– Akkor se szeretem.

– Pite!... Mennem kell! Vigyázz magadra!

– De apa! – kiáltotta Pite. – A suliban mi volt?

– Minden oké – mondta Ádám. – Szereztem neked egy ötöst matekból meg történelemből.

Este találkozunk! Szia!

– Mi? Hogy? Ötöst? – dadogott Pite, de kattant a telefon. – Apa!

Pite akkorát kiáltott, hogy az ablak is beleremegett. Ötös matekból meg töriből? Neki?! Hát ez óriási! Apa ki fogja javítani az összes jegyét! Már csak ezért is megérte átváltozni!...

*

Ádám a belső zsebébe dugta a telefont, és rohant vissza az épületbe, fel az osztályba. Az emeleti folyosó már üres volt. Éppen elérte az ajtót, amikor meglátta Sarudi Attilát. Kis hija volt, hogy a nyakába nem ugrott a felnőtt férfinak. Pete Ádám ugyanis Sarudi Attilával együtt járt középiskolába. Ati gimis korában vékony, szemüveges fiú volt. A, Petrőczy Katinkába volt szerelmes, de nagyon. Ádám hallotta valakitől, hogy Sarudi a Pite iskolájában tanár, de a gyereket nem tanította. Sőt! Talán azt sem tudta, hogy Pete Ádám fia ide jár.

– Állj csak meg, kisfiam! – intett Attila a gyereknek. – Hol voltál?

– A vécén – hazudta Ádám kapásból.

– Igen? – nézett a gyerekre gyanakodva a tanár. – Lehelj csak rám!

Ádám majdnem elmosolyodott. Eszébe jutott, mennyit cigiztek együtt 17-18 évesen a gimiklotyójában Sarudival. Istenem! Hogy csápolták ki a füstöt, ha jött a diri!... És most Attila az, aki gyanakszik, hogy ő cigarettázott!... Milyen érdekes az élet!... Egyébként Ádám teljesen egyetértett vele. A dohányzás tényleg káros az egészségre. Ő se cigarettázott már húszéves kora óta. Attilára lehelt.

– Oké! – mondta a tanár. – Na futás be az osztályba! – És indult tovább.

De Ádámba belebújt a kisördög és halkán azt suttogetta:

– Nem link a, nem link a Petrőczy Katinka!

Aztán bepattant az osztályterembe.

Kint a folyosón szegény Sarudi tanár úr csak forgolódott tétován, és pislogott ide-oda.

Tisztán hallotta a réges-régi rigmust, amit még ő talált ki a gimiben, de nem értette, ki suttogetta a fülébe.

Egyedül állt a folyosón.

*

Nagyon ritka, hogy egy tanulót egy nap háromszor feleltessenek, de különleges esetekben előfordul. És ez a nap igazán különleges volt.

Csincsilla Ádámra mosolygott.

– Petya! Petya! Ma csupa jót hallottam rólad. Örülök. Úgy látszik, fent ragyog a szerencsecsillagod. Nem akarsz feltornászni azt a négyötödöt ötösre?...

Ádám nem akarta. Háromszor felelni egy nap szerint is túlzás. Egyébként sem bízott benne, hogy sikerül a feltornászás. Húsz éve volt utoljára biológiatankönyv a kezében. És akkor sem volt bioszból osztályelső, hogy finomak legyünk. Ráadásul a gyerekekkel együtt sem tanulta a

biológiát, mert Pitét ez a tantárgy kivételesen érdekelte, mint az a jegyeiből is látszott.

– No, mi lesz? – nézett Csincsilla csodálkozva a tétovázó diákra. – Ne mondd, hogy nem készültél!

– Nem, dehogy... – hebegte. – Csak én megelégednék a négyessel.

– Gyere csak, gyere! – intett határozottan a tanárnő. – Ne légy soha kishitű! Ha matematikából meg történelemből villogni tudtál, akkor biológiából csillagos ötöst várok!

Ádám arra gondolt, hogy a kedves tanárnő azt várhatja, de azért persze kísétált, letette a tanári asztalra az ellenőrzőjét, és megállt a tábla mellett. A büszke halálraítéltek vonulnak ilyen megadóan a bitófa alá, míg pereg a dob.

– Na, halljunk valamit a tengerek élővilágáról! – mondta a tanárnő, és várakozóan Ádámra nézett. Ádám meg a többiekre. Az osztálytársai azonban nem sügtak. Eszükbe sem jutott, hogy sügni kellene. Kíváncsian lesték, most vajon mivel rukkol ki az okos tojás. Mert, ha azokból a tantárgyakból, amelyekből gyöngye volt, úgy virított az előző két órán, akkor most dögtanból tényleg olyan lesz, mint egy tűzijáték. Pláne a tengerek élővilágából!... Pete egy osztályfőnöki órán tavaly azt mondta, hogy mélytengeri bűvár akar lenni. Akkor pedig tuti, hogy vágja ezt a témát. Gondolták az osztálytársak, és joggal.

– A tengerek élővilága nagyon gazdag... – kezdte Ádám a hantát egy nagy semmitmondással, mint a rossz tanulók általában szokták, és könnyörögve nézett Jenőkére. De Jenőke nem segített. Nyugodt volt. „Most nem kell sügni” – gondolta. A tengerek élővilágáról Pite talán többet tud, mint a tanárnő. A delfinekért például Pite majd megőrül, és mindent elolvas, megneéz, ami velük kapcsolatos.

– A tengerek élővilágában – kezdte megint Ádám –, a leggyakoribb állat a hal.

Az osztályban néhányan elvihogták magukat. Naná, hogy a hal! Mert majd a nyúl meg a róka!

A tanárnő kis kézlegyintéssel csendet parancsolt, és Ádámra nézett.

– Beszélj a planktonokról!

Ádám bólintott, mint aki most a planktonokról fog beszélni. Végül is beszélhetne a planktonokról. Egy művelt ember tudja, mi az, hogy plankton. Ádám például tudta, hogy olyan kicsi izék, amiket szabad szemmel alig lehet látni. Vagy nem is lehet?...

– A planktonok egészen apró, tengerben élő állatok, amelyeket csak mikroszkóppal lehet látni – kezdte határozottan, mint aki reggelig tudna beszélni a planktonokról, ha éppen akarna.

– Csak állatok? – kérdezte Csincsilla, és Ádámnak ettől a kérdéstől felakadt a szeme. Mi az, hogy „csak állatok”? Ide-oda mászkálnak, nem? Akkor meg még mik lehetnek?

Tengeralattjárók?

Állt, nézte a tanárnőt, aki ujjával idegesen dobolt az asztalon.

„Különös! – gondolta Csincsilla. – Ez a gyerek ma minden órára meglepően sokat készült, csak éppen a biológiát nem tudja. Vajon miért? Talán, mert azt hiszi, hogy ezt a tantárgyat akkor is nyesi-vágja, ha álmából felébresztik? Vagy úgy döntött, hogy megelégszik a négyessel, és év végéig már nem tanul? Az nem fog menni, kis pofám!”

A tanárnő dühös volt. Ő kihívta Petyát, hogy ötösre javítsa a jegyét, erre kiderül, hogy a négyest sem érdemli meg. Vagy lehet, hogy csak a tenger élővilága nem érdekli?...

– A plankton lehet növény, és lehet állat is – mondta a hallgató fiúnak. – De úgy látom, a plankton nem az erősséged...

– Elnézését kérem, tanárnő – mondta Ádám fáradtan. – Most felelek ma harmadszor... Kicsit sok volt... Nem tudok igazán koncentrálni. – És könnyedén végigsimította a haját, mintha az egyetemen a doktorátusát védené meg, és nem a hatodik bében felelné bioszból. – Bocsánat! Ha felelhetnék inkább egy másik alkalommal!...

Csincsilla hosszú szempillái verdestek, mint az erkélyen kirázott seprű.

– Mit mondtál kisfiam? Mit nem tudsz? Kon-cent-rál-ni?

– Igen – bólintott Ádám. Nem értette, miért hangsúlyozza a szót olyan furcsán a tanárnő. Ő

csak azt akarta mondani, hogy nem tud figyelni. Aztán hirtelen bekattant Ádámnak a magyarázat. A gyerekek nemigen beszélnek így. Legfeljebb azt mondják, hogy nem készültem. Vagy nem jól érzem magam. De hogy nem tudnak koncentrálni...! Ajjaj!

– Csak azt akartam mondani... – magyarázta, de a tanárnő leintette.

– Tudom, mit akartál mondani – vágott közbe kissé ingerülten. – De honnan szedsz ilyen szavakat?

– Talán az apámtól – hebegett Ádám.

A tanárnő maga elé húzta az ellenőrzőt, és beírt biológiából egy kis egyest.

– Inkább a planktonokról beszélgessek édesapáddal. Hogy tudjál felelés közben koncentrálni!

Szünetben Ivanics Tünde az ablak mellett oldalazott el, mintha arra lett volna dolga. Ádám lehajtott fejjel ült a biológia könyv felett, és a planktonokról szóló részt olvasta. Milyen egyszerű! És ezt nem tudta?!

Bosszantotta, hogy felnőtt emberként ilyen keveset tud a tenger élővilágáról. És még jobban bosszantotta, hogy betermelt egy karót a saját fiának. Szégyen! Tünde megállt Ádám mellett és kopogott a padon.

– Tessék! – mondta Ádám. – Szabad!

Tünde nevetett. Tetszett neki, hogy Petya a szomorúsága ellenére is tud tréfálkozni. Eddig mindig olyan magába zárkózottnak látta. Általában csak pislogott rá, pislogott, pislogott, és alig merte megszólítani.

– Nem kell mellre szívni – mondta Tünde. – Még kijavíthatod.

– Lehet – morogta Ádám –, de ebből ötös már nem lesz. Négyes is alig...

Tünde a fiú ellenőrzőjébe kukucskált. Látta a kis egyest.

– Megint el fog tiltani a papád a tévétől, és csak zsíros kenyeret ehetsz?

Ádám a kislányra bámult.

– Mi?... Micsodát? Zsíros kenyeret?

– Tudod! – emlékeztette a fiút Tünde. – Amikor töriből kettest kaptál!... Egy hétig nem nézhettél tévét, és csak zsíros kenyeret kaptál reggelire meg vacsorára.

– Aha! – mondta Ádám, hogy mondjon valamit, és maga elé bámult a padra. Pitének teljesen elment az esze? Az életben se tiltotta el a tévétől! Ami pedig a zsíros kenyeret illeti, évek óta nincs zsír otthon, mert olajjal főznek.

– Szerintem túl szigorú a papád – mondta Tünde. – Egy gyereket nem kell egy rossz jegyért annyira megbüntetni. Egy rossz jegytől még nem dől össze a világ.

Ádám bólogatott, mint aki teljesen egyetért ezekkel a gondolatokkal, pedig csak az járt a fejében, hogy Pite úgy hazudik, mint a vízfolyás! Na, de csak menjen haza!...

– Jössz színházba te is? – váltott témát hirtelen Tünde, és megrázta magát, hogy megmutassa a szép ruháját.

– Színházba? – nézett fel Ádám, mert eszébe jutott, hogy Pite ma színházba megy Annamáriával.

– Nem voltál itt tegnap! – hintázott a sarkain a göndör hajú, szőke lány. – Klárinyó kihirdette, hogy aki akarja, ma megnézheti a Rómeó és Júliát. Tudod!... Az egy szerelmes történet, aminek a végén a fiú meg a lány meghal...

Botrány a tévében, találkozás a színházban

A DéDé TV elnökségi megbeszélésén kitört a botrány. Pedig ugyanolyan unalmasán kezdődött, mint máskor. Az alacsony, zömök, harsabajszerű elnök elmondta, hogy a tévé számára nagyon fontosak a gyermekműsorok. Blablabla. Mert a gyerek a jövő felnőttje. Blablabla. És ha ma nézi a DéDé TV-t, akkor holnap is nézni fogja a DéDé TV-t. Blablabla. Olyan műsorokat kell készíteni, amelyet sok-sok gyerek néz meg, és ha megnézi, akkor másnap az iskolában beszél róla a többieknek, akik azután szintén csak a DéDé TV-t nézik. És így tovább, és így tovább.

Az elnöki tárgyalóasztal körül ülő tévészerkesztők, rendezők meg írók, köztük Pocsai, a adásfőszerkesztő, meg Annamária és Nórika csendben üldögéltek. Tudták, hogy az elnököt meg kell hallgatni. Nem lehet neki azt mondani, hogy blablablabla helyett beszéljünk fontosabb dolgokról. Például arról, mit miért szeretnek nézni a gyerekek, és mit miért nem.

(Ha a tévé tulajdonosa, John D. John, a magyarul is kitűnően beszélő amerikai úr ott lett volna, talán leintí az elnököt. De John D. John nem vett részt ezeken a kis megbeszéléseken. Ő az épület legfelső emeletén trónolt, és üvegfalú szobájában szivarozva uralkodott a tévébirodalom felett.)

Végre az elnök befejezte a szónoklatát, átadta a szót a többieknek, és kitört a botrány.

Nagyfenekű Nórika ugyanis felemelte a kezét, és azt mondta, hogy ezután ne szakítsák meg a gyermekműsorokat reklámmal. Mert először is: ezt a gyerekek utálják. Másodszor: a reklám butaságok megvásárlására beszéli rá a kiskorú nézőket. Harmadszor pedig egész Európában be fogják tiltani a gyerekeknek sugárzott tévéreklámokat, és mi is Európához tartozunk. Nórika követelése önmagában nem okozott volna botrányt. A dundi kis szerkesztőlány kicsi pont volt a DéDé TV falai között. Annyit se számított a vezetőség előtt, mint egy szemtelen légy a stúdióban. Soha senki se figyelt rá. Az elnök is könnyedén leintette.

– A saját dolgaival foglalkozzon a kisasszony! Unalmasak a mesék! Egy kicsivel több izgalom meg pif-puf több gyereknézőt hozna!

– Így van! így van! – harsogott Pocsai a adásfőszerkesztő. – Sokkal több rajzfilm! Az kell a kölyköknek!... – Kiabálta, de Nórikát most nem lehetett úgy leugatni, mint máskor.

– Pete úr is ugyanazt mondja, mint én – mutatott Petyára a lány. – Ki kell rakni a tévéreklámokat a gyermekműsorokból!

Az asztal körül ülők Pitére bámultak. Doktor Pete Ádám szerkesztő szavának mindig súlya volt a DéDé TV életében. Sok izgalmas vetélkedőt szervezett már, és számos filmsorozat sikere fűződik a nevéhez.

– Nem hiszem, hogy kiváló szerkesztőnk, doktor Pete ilyen elveket vallana – mondta az elnök, és mosolyogott. – Ádám tisztában van vele, hogy a tévé a reklámokból él. Nem tudunk lemondani a gyermekműsorokban sugárzott hirdetésekről sem, mert akkor a pénzünk egy részéről mondanánk le.

Pite rettenetes zavarában hol az elnökre pillantott, hol Nórikára, hol az asztalterítőt nézte. Ő ugyebár csak egy tizenegy és fél éves gyerek, kezicsókolom, hát hogy szóljon ilyen komoly dolgokba bele?

– Ádám! – bökte meg a karját Annamária. – Arra várunk, hogy mondd el a véleményedet... – S miután Pite még mindig csak pislogott meg hallgatott, a vörös hajú nő a többiek felé fordult és hozzátette: – Mindenki tudja, hogy amit Nórika mond, az butaság. Ádámnak eszébe sincs támogatni az ilyen abszurd ötleteket. Reklámra szükség van! És a gyermekműsorokban is! A gyerekek kibírják, ha egy percre megszakítjuk a filmjüket... Kérlek, Ádám! – fordult újra a férfihez. – Te is mindig ugyanezt mondtad... Hiszen erről már beszéltünk... Nem?

– Miről? A reklámról...? – kérdezte halkán Pite, és zavartan vigyorgott. – Nem emlékszem... De biztosan... Szóval... Én azt mondom...

Az asztal körül ülők némán nézték a szerkesztőt, aki dadogott és ide-oda pislogott, mint egy zavart gyerek. Mi van ezzel a Petével? Hol jár az esze?

– Nekem az a véleményem – vett végül egy nagy levegőt Pite –, hogy én se szeretem, ha megszakítják a filmeket!

– Ugyan már, öregem! – rikkantott Pocsai. – Mit számít az, hogy szereted, vagy nem szereted? Meg kell szakítani, és kész!

– Tudom! Tudom... Csinálja a pénzt – mondta Pite tétován. – De akkor a felnőtteknek legyen reklám, a gyerekeknek meg ne legyen...

– Pontosan! – szólt közbe Nórika, de az elnök vasvillapillantása belefojtotta a szót. Aztán Pitére nézett a harcsabajszú, és fojtott hangon így szólt:

– Nagyon csodálkozom rajtad, Ádám! Azt már megszoktuk, hogy Nórika nem mindig gondolja meg, amit mond... Hogy finom legyek. De hogy te se...? Hogy te is a reklám ellen...?!... Azt hiszem, ezt nem gondoltad végig...

– De – mondta Pite most már határozottabban –, én ezt már otthon végiggondoltam. A felnőtteknek legyen reklám, a gyerekeknek ne legyen... Mert nem minden reklám jó... Van köztük olyan, de olyan buta!... – És csúfolódva énekelni kezdett. – „Egyszer volt, hol nem volt, szoknyán, blúzon volt egy folt...”

– De hát öregem! – rikácsolt közbe Pocsai. – Az idióta reklámokat nem mi csináljuk! Mi csak levetítjük. Mi közöm hozzá?

– Nem tudom – mondta Pite kicsit megszeppenve. – Én nem is tudom... De amikor egy ilyen reklám jön, átkapcsolok egy másik csatornára. Még film közben is. De átkapcsol a többi... (majdnem azt mondta: gyerek is, de aztán gyorsan helyesbített)... átkapcsolnak a gyerekek is. És akkor már senki se nézi a DéDé TV műsorát. Pedig azt akarjuk, hogy sokan nézzék.

Az asztal körül kitört a botrány. A legtöbben lehülyézték Pitét, de Nórikán kívül Béres, az író, meg Horváth, a színész-rendező egyetértett vele. Mindketten már régen meg akarták mondani, hogy ellenzik a reklámokat a gyermekműsorokban, de eddig nem mertek szólani. Most azonban, hogy doktor Pete ilyen kemény hangon beszélt, ők is elmondták a véleményüket.

Annamária se köpni, se nyelni nem tudott, annyira meglepte Ádám véleménye. Úgy érezte, mintha nem is ugyanaz az ember ülne mellette, mint akit eddig ismert. És milyen igaza volt!

Az elnök az asztalt csapkodta dühében.

– Amíg én vagyok a DéDé TV elnöke, addig az lesz, amit én mondok! – üvöltötte. – Én pedig azt mondom, hogy legyen reklám a gyermekműsorokban, szakítsuk meg azokkal a filmeket, mert az hozza a pénzt! És ezt nem csak én mondom, hanem a tulaj is, John D. John úr! És aki ezzel nem ért egyet, az elmehet! Fel is út, le is út!

Az épület legfelső emeletén, üvegfalú szobájában John D. John úr mozdulatlan arccal hallgatta az elnök kiabálását. A DéDé TV tulajdonosa ugyanis titokban mikrofonokat helyeztetett el a tárgyalóteremben, ahol Piték érkeztek. Ez elég csúnya dolog, de John D. John mindent tudni akart, amiről a birodalmában beszélnek. Többek között ezért tanult meg magyarul, mint minden okos külföldi, aki ebben az országban akar üzletet csinálni.

Mikor az elnök elrikácsolta az utolsó mondatokat, John D. John kikapcsolta a hangszórókat. Lassan, ráérősen elnyomta a szivarját, aztán összekulcsolta hasán a kezét, kinézett az ablakon a Gellért-hegyre, és elgondolkodott.

Első hallásra ő is nagy butaságnak tartotta, hogy a gyermekműsorokból kitalálják a reklámokat. Hiszen az pénzt hoz. És egy tévétulajdonosnak az az érdeke, hogy minél több pénze legyen. Ugyanakkor tapasztalt televíziós szakember volt. Tudta: minden véleményt meg kell hallgatni, és alaposan meg kell fontolni. Nem mindig az az igaz, ami első hallásra igaznak látszik, vagy amit a legtöbb ember igaznak gondol. A legbutuskábbnak tartott véleményben is lehet egy kicsi igazság. Sokáig mindenki azt hitte, hogy a Föld lapos. És aki azt mondta, hogy gömbölyű, és forog a saját tengelye meg a Nap körül, azt máglyán elégették. Pedig éppen neki volt igaza. Úgyhogy vigyázni kell! – gondolta John D. John úr. A reklámokat megtartjuk a

gyerekműsorokban, de figyelni kell: mit csinálnak a gyerekek. Meg kell kérdezni tőlük, hogy amikor a filmeket megszakítják a reklámok, tényleg átkapcsolnak-e egy másik csatornára. És ha igen, akkor el kell gondolkodni. Egy biztos: doktor Pete Ádámot semmiképpen sem kell elküldeni a tévétől azért, mert elmondta a véleményét.

Ezt gondolta a tévé tulajdonosa, John D. John. De nem így gondolta a harcsabajszú elnök. Miután mindenkit kizavart a megbeszélésről, fel-alá rohangált az irodájában, és azon törte a fejét, hogyan tudná ezt az idióta Pete doktort kirúgni a tévétől, mielőtt másokat is meggyőz arról, hogy nem kell reklámmal megszakítani a gyerekműsorokat. Az elnök ugyanis minden reklámbevétel után kapott egy kis pénzt a fizetéséhez. És nem ment el az esze, hogy lemondjon erről a mellékjövedelméről.

Igen, ki kell rúgni Pete doktort, akármilyen jó televíziós szerkesztő... Vagy meg kell győzni, hogy vonja vissza a véleményét. Hiszen eddig nem beszélt ilyen zöldségeket. Mostanáig egészen normális volt. De ki tudna beszélni a fejével?... Megvan! Annamária!

Behívatta magához.

– Annamária, kedves! – tért rögtön a lényegre. – Maga jobban ismeri Pete doktort, mint én. Talán tudja, hogy mért mondott ilyen... Hogy is mondjam? Sületlenségeket.

A vörös hajú asszony a fejét rázta.

– Nem tudom. Nekem korábban sohasem beszélt erről. Nem értem, mi történt vele.

– Nem lehet az – rejtélyeskedett a harcsabajszú elnök –, hogy a kis Nórika keze van a dologban?

Annamária felkacagott. Még hogy az a kis dundi?!

– Ugyan főnök! Mire gondol?

– Hamu alatt lapul a tűz... – kuncogott az elnök. – Ahogy mondani szokás... Nórika talán kivetette Pete doktorra a hálóját!

– Ez még viccnek is rossz – mondta Annamária, és megint felnevetett.

De azért a gyanú csak befészkelődött a dús, vörös hajzat alá. A féltékenység láthatatlan vadállat. Azt hiszi az ember, a közelben sincs, aztán hirtelen előugrik a homályból, és üvölt. Lehet, hogy Nórika sokkal ravaszabb, mint gondolnánk?

– Beszélje le erről a butaságról Ádám barátunkat – vigyorgott végül az elnök Annamáriára, amikor elbúcsúzott tőle. – Nem fogja megbánni!

*

A tesiórán nem történt semmi különös. Csak akkor villant egy felnőtteset Ádám szeme, amikor Radeberger tanár úr szekrényugrás előtt rászólt:

– Kapkodd a patáid, Pete, mert meg lesz rúgva a pite! – És az osztály röhögött.

Ádám sejtette, hogy a tanár úr ezt minden tornaórán elszavalja Petyának, ha ugrás előtt megtorpan, csak Pite nem mondja el otthon, mert szégyelli.

Nem szólt vissza semmit. Nekifutott a tornaszekrénynek. Aztán ugrott, és repült. Olyan szép ívben suhant át a szekrény felett, és landolt bukfencce a szőnyegen, hogy a gyerekekből kiszakadt a „hú, de baró!” kiáltás. Radeberger tanár úr pedig kiejtette a szájából a sípot.

– E’ mán igen! – rikkantotta. – Mi van, kisfiam? Átmentél keselyűbe, hogy így repülsz?

Tünde szeme nagyon csillogott.

Bacsikai meg azt mondta, hogy ez tök véletlen volt, mert a Petének két bal lába van, és mind a kettő el van törve. Vagy el lesz! Höhöhő!...

Aztán szünetben félrehívta Ádámot és az orra alá nyomta az öklét.

– Figyűzz, Pete! Nem mondom el kétszer. Leszállsz az Ivanicsról, mert lerúglak. Már régóta stíröllek, haver, hogy kocsányon lóg a szemed, ha lesed. De eddig kussba’ vótál! Láttam a szünetben a csajt, hogy odadzsalt hozzád! Mert ma egész nap játszod azt a kis agyad! De ne lássalak a közelében még egyszer, mert elütlek, mint ingaóra az éjfélt. Állítsd magad

takarékra! Világos?!

Ádám mozdulatlanul hallgatta végig a fiút, aztán eltolta az orra elől Bacsikai öklét, és halkán csak annyit mondott.

– Ha még egyszer a számhoz teszed a mocskos praclidat, kisfiam, akkora pofont kapsz, hogy a fal adja a másikat! – És megrándult a szája, ahogy a felnőtt Ádámnak szokott, ha ideges, de fékezi magát.

Bacsikai a meglepetéstől nem kapott levegőt. Őt nevezte kisfiamnak ez a csontváz? Hát masnit köt a lábára, és bedugja a szájába!... Már ugrott is Ádám után, hogy megcsinálja, amit kigondolt, de szerencsére éppen jött Klárinyó.

Ádám megállította az osztályfőnökét. Volt egy kérése. Szeretett volna délután ő is elmenni a színházba, megnézni a Rómeó és Júliát.

– Ott a helyed, Petikém! – simogatta meg a gyerek fejét tyúkanyósan Klárinyó. – Ma átlagon felül teljesítettél, és ettől én nagyon boldog vagyok. Csak azt a biológia kis egyest, azt tudnám feledni!

Az utolsó óra után, amikor már összepakoltak, Csatai Jenőke odaszólt a barátjának.

– Megyünk hátra?

Ádám Pitétől már tudta, hogy a „hátra” kifejezés a bűvőhelyet jelenti. Hogy pontosan kiknek a bűvőhelyét, azt nem tudta, de miután a színházba indulásig még volt egy óra, bólintott.

– Felölem!...

Jenőkén kívül Tasnádi Jocó üldögélt még az udvar végében, amikor Ádám odasétált.

– Azt mondtuk, hogy egymás előtt nem lesz semmi titkunk! – mondta sértődött hangon Tasnádi, és szigorúan Ádámmra nézett. Aztán Jenőkére. – Nem ezt mondtuk, Csatai, nem ezt?

Ádám csak a vállát vonogatta.

– Milyen titokra gondolsz?

– Nem tudod? – csattant Tasnádi hangja. – Tényleg nem tudod?

Ádám Jenőkére pillantott, de a szemüveges gyerek is szótlánul nézte őt.

– Arra gondoltok – kezdte Ádám –, hogy tudtam a matekot meg a törít, és nem tudtam a bioszt?

– Nem! – rázta a fejét Tasnádi. – A mobilra gondolunk! Van mobilod és nem szóltál.

Ádám majdnem elnevette magát. A mobil! Hát persze! Ez a nagy dolog.

– Apám ideadta, mert fel kellett ma hívnom valami fontos miatt – mondta és a készüléket kivette a zsebéből. – Akartok hazatelefonálni?

Jocó meg Jenőke persze rögtön akartak, és szent volt a béke. Aztán persze a másik titokról faggatták Ádámot.

– A fenébe! – mondta Tasnádi. – Hogy tudtad megoldani a matekpéldát?

– Én is megpróbáltam – bólogatott Jenőke –, de mire kijött, te már mondtad.

– Lökted, apám, lökted! – lelkesedett Jocó.

– Nem tudom, hogy sikerült! – mondta Ádám. – Megszállt az ihlet.

– Mi?! – grimaszolt Tasnádi. – Ihlet?

– Ami a költőknek van – magyarázta Jenőke.

– Tudom, hogy mi az ihlet! Ne nézz hülyének! – sértődött meg ismét az ideg orvos fia. – De ihlet a vershez kell, nem a matekhoz.

– A matekhoz is kell – mondta Jenőke, hogy védje a barátját. És ezen elvitatkoztak egy darabig.

Aztán Bacsikairól beszéltek. Tasnádit nagyon érdekei, hogy Bacsikai mit mondott Petének tesióra után.

– Megfenyegetett?

– Aha! – bólintott Ádám. – Azt mondta, ne lásson meg többet Tünde közelében, mert elüt, mint ingaóra az éjfél.

– Ez hülye! – mondta Jenőke. – A Tündét egyáltalán nem érdekli a Bacsikai. Teljesen beléd

van esve.

– Ja! – mondta Tasnádi. – A Bacsikai totál elmebeteg. Be kellene zárni az idegelmére.

– Azt azért nem!... – mondta Ádám, de Jenőké teljesen lenyűgözte a gondolat, hogy a közös ellenséget ki lehetne vonni a forgalomból.

– Jocó! A papád tényleg be tudná zárni a Bacskait az idegelmére?

– Bármikor! – dicsekedett Tasnádi. – Orvosi eset. A padon ugrál, üvöltözik, verekszik, meg fenyegetőzik!... Jöhet a mentő érte! Már jön is! Én leszek az orvos! Jenőke legyél ápoló, Ádám meg Bacsikai! – És már játszott is. – Na gyere csak, kisfiam! Te kis idióta! Beviszünk egy kicsit azt idegelmére! Ott majd megnyugszol!...

Jenőke meg Jocó egy pillanat alatt lefoglalták Ádámot, aki hirtelenjében ösztönösen ellenkezett, és véletlenül belerúgott Jocó lábába. Na több se kellett az elmeorvosnak!

– Rugdosunk, Bacsikai, rugdosunk? Hozzon kolléga egy kényszerzubbonyt! Majd most megtanítjuk ennek a kis elmebetegnek, hogy mi a magyarok istene! – És Jenőke nadrágszíjával jól összekötözték az örült gyereket.

Nagyon jól szórakoztak. Még Ádám is, pedig őt alaposan megnyomorgatták, amíg berakták a mentőbe. Huszonöt éve nem játszott ilyen izgalmasat. Már teljesen elfelejtette, milyen szórakoztató, ha az ember kitalál egy jelenetet, és elbaromkodik a többiekkel. Mért nem játszanak ilyet a felnőttek? Annyira jó!...

*

Annamária és Pite az asszony autójával mentek a színházba. – Hogy gondoltad ezt, kedvesem? – kérdezte az asszony, és úgy vezetett, mintha nem Budapest belvárosában haladna, hanem a Forma 1-es versenyen akarná elnyerni a nagydíjat. – Ki akarod tiltatni a gyermekműsorokból a reklámot?... Egyszerűen nem értelek... Sose mondtad, hogy ezt szeretnéd... Ádám! Figyelsz te rám?

– Fi... figyelek – mondta Pite, és az ajtó meg a kesztyűtartó fogójába kapaszkodott. – De ha lassabban mennénk, jobban tudnák figyelni.

– Tudnék! – javította ki Annamária. – Ádám! Mi van veled?... Sose volt problémád a ragozással... És a vezetési stílusommal sem!

– A városban ötven kilométerrel lehet menni – dadogta Pite, és az ujjai elfehéredtek a fogantyúkon.

– Még hogy tiltsák be a reklámokat! – fordult be két keréken az asszony a színház utcájába. – Mindig azt mondtad: sikeres gyerekprogramokra van szükség! Mert akkor kapunk reklámokat a műsorainkhoz! És a reklámokkal jön a pénz is. Mitől változott meg a véleményed? Csak nem a kis dundi-bundi főzött meg?!

– Dundi-bundi? – kérdezte Pite, és kimeredt szemmel nézte az elsuhanó falakat a szűk utcában.

– Nórika! A kis hisztérika! – csattant Annamária hangja. – Eddig csak ő hajtogatta folyton, hogy ne legyenek reklámok a gyermekműsorokban!... De eddig mindenki kinevette. Ha te nem adsz neki igazat, az elnök ma is elintézi egy kézlegyintéssel. Így meg áll a bál! Botrány!...

– De mért? – sóhajtott fel Pite, mert éppen lefékeztek a színház előtt. – Nincs igazunk?... – És miközben kikászálódott a kocsiból, röhögcsélve énekelte a saját kis reklámcsőfolóit. – „Csipszet rághat, attól hányhat! Igyál, Öcsi, édes lötytyöt, attól lesz a hasad lötytyedt!”

Annamária megállt a nyitott kocsiajtó mellett és a férfira bámult. Ez megbolondult?

– Ádám! Mi van veled? Ugye most csak viccelsz? Vagy fel akarsz bosszantani?

Pite zavartan vigyorgott. Mit csinált rosszul? Egyre kellemetlenebbül érezte magát az apja bőrében. Itt ez az erőszakos néni, aki úgy vezet, mint az örült nyúl a rajzfilmekben, és ráadásul szörnyen haragszik rá. A tévében meg kiabáltak vele. Pedig ő csak elmondta a véleményét.

Eddig jutott a szomorú elmélkedésben, amikor meglátta saját magát (vagyis Ádámot) és az

osztálytársait.

Az iskolából huszonkét tanuló akarta megnézni a Rómeó és Júliát. Pite osztálytársai közül Tünde, Jenőke és Tasnádi Jocó. Ők vonultak végig az utcán kettes sorban a többiekkel. A csoportot az osztályfőnökük kísérte. Klárinyó, a tyúkanyó.

Ádám tudta, hogy találkozni fog Annamáriával meg Pitével, mégis kiszáradt a szája, amikor meglátta őket a kocsi mellett. Mélyeket lélegezni! Nem izgulni! Nyugi!

– Apa!... Szia! – kiáltotta a kisfiának, aki éppen megpróbált elbújni az autó mögött, mellett, alatt, vagy akárhol.

– Á!... Ó!... Jé!... – emelkedett fel Pite, amikor meghallotta a nagyon ismerős hangot. – Te itten...?

És nézte az osztálytársait. Milyen kicsik! A gyerekek meg őt nézték. Ez a magas pasi a Péter apja?

– Jöttünk a színházba! – mondta Ádám, és Annamáriára pillantott.

– A fiad? – villogtatta fehér fogsorát az asszony a gyerekre, és már nyújtotta is a kezét. – Látom, meggyógyultál!... Annamária vagyok! Szervusz! Mi még nem ismerjük egymást!

„Ahogy te tévedsz, kedvesem! – gondolta Ádám. – Itt vágnád magad hanyatt, ha tudnád, ki kicsoda!” De csak annyit mondott:

– Csókolom! Pete Péter.

Klárinyó hozzájuk csörtetett a sor végéről.

– Á, a doktor úr! Dicsérje meg Petit! Ma két ötöst szerzett!

– Meg egy kis egyest biológiából – tette hozzá Ádám, mire Pite nekiment a bejárati üvegajtónak.

– Kifelé nyílik – mondta Ádám.

Pite iskolatársai röhögtek.

A gyerekek a földszinten ültek. Pite meg Annamária az erkélyen, a páholyban.

Kölcsönösen jól látták egymást. Klárinyó integetett is a Pete apukának. A Pete apuka visszaintegetett, és így sikerült egy csomag nápolyival megszórni a földszinten ülőket.

– Ezt az ügyetlen gyereket!... – morgott Ádám halkán, de Tünde meghallotta.

– Hogy mondatsz ilyet az édesapádra? – kérdezte. – Először is: mi az, hogy „gyerek”? Aztán pedig: nagyon helyes. Ha több volna a haja...!

– Mért? Mi baj a hajával? – kérdezte vérig sértve Ádám.

– Semmi – mondta Tünde. – Most meg hogy véded!... Csak azt akartam mondani, hogy a papád nagyon helyes lehetett fiatalabb korában.

Ádámnak a feje is elvörösödött hirtelen. Mi az, hogy „helyes lehetett fiatalabb korában”? És most nem helyes? És nem fiatal? De nem szólt semmit, mert tudta, hogy elárulhatja magát.

– Jól van, na! – nyugtatgatta a fiút Tünde, amikor látta, hogy átmegy paradicsomba és megnémul. – Nem kell megsértődni. Az én papám is kopaszodik... És ki az a szép néni az apukádnak? Nézd, csak simogatja!...

Ádám felpillantott az erkélyre. Látta, hogy Annamária végigsimítja Pite arcát, és ad neki egy puszit. Már éppen felemelkedett volna, hogy odakiáltson, vagy valamit csináljon, de szerencsére elkezdődött az előadás.

A színpadon a két ellenséges család emberei összeverekedtek, aztán jött a herceg dühösen, majd Rómeó elment a bálba, és egymásba szerettek Júliával. Valószínű, ennek hatására Annamária rátette a kezét Pite karjára.

Pite először mozdulni se mert. Bénultan nézte a nagy, idegen női ujjakat. Így szokta apával? Annamária észrevette, hogy valami baj van. Pite megdermedt, mint kaméleon, ha nem akar látszani.

– Mi van, kedvesem?

– Bocsánat... – suttogta Pite. – Ki kell fűjni... – És megszívta az orrát. Annamária elengedte az izmos férfikart.

– Isten ments, hogy visszatartsalak!...

Pite kifújta az orrát. Ádám felnézett a sötét erkélyre.

„Ez az én kisfiam volt.”

Este otthon Pete meg Pite beszámoltak egymásnak a nap eseményeiről. Ettől persze mindketten felpörögtek, mint a bűgőcsiga.

– Hogy mondhattál olyat, kisfiam, hogy a gyerekműsorokba nem kell reklám? – sipákkolt Ádám, miközben a konyhapulthoz támaszkodva előkészítette a vacsorát. – Azt fogják hinni, hogy megbolondultam.

– Mért? – hadonászott a villájával Péter. – Nincs igazam?

– Hogy megbolondultam?

– Nem! Hogy a gyerekfilmeket nem kell reklámmal megszakítani – mondta Pite, és majdnem kiszúrta a saját szemét. – Nincs igazam?

– Ezerszer megmondtam, hogy késsel, villával ne hadonássz! – szorította le Ádám Pite karját a tányér mellé, és a pici kezével lekevert a fiának egy laza fülest. Aztán visszaállt a konyhapulthoz. – És tök mindegy, hogy a munkahelyeden igazad van vagy nincs igazad! Mindig azt kell csinálni, amit az elnök mond.

– És ha azt mondja, hogy ugorjak a kútba, akkor a kútba ugrok? – kapargatta Pite a változatosság kedvéért a villával az abroszt.

– Most mit csinálsz? – nézett rá az apja. – Ki akarod szakítani? Lopom én a pénzt, kisfiam?

Pite lelökte a villát az asztalra, és nyávogva, ahogy szokott, de felnőtt hangon hadarni kezdett.

– Milyen pénzt? Most én keresem a pénzt, kisfiam! Te iskolába jársz, kisfiam! És egyest hoztál bíoszból! Ezért nem nézhetsz tévét és nem mehetsz le focizni!

Ádámnak a szája tátva maradt ekkora pimaszság hallatán.

– Te beszélsz, aki eltitkoltad a kettést matekból?! Meg olyan hülyeségeket beszélsz, hogy zsíros kenyeret kell enned itthon, ha rossz jegyet Hozol? Hát isten bizony felpofozlak!...

– Most én vagyok a felnőtt – kiabált Pite. – Én vagyok a pénzkereső. Azt mondom, amit akarok.

Ádám otthagya a pultot, és leült az asztalhoz.

– Igen?! Felnőtt vagy? Jó! Akkor csinálj vacsorát! Gombás omlettet kérek!

Pite elhallgatott. Nézte az apját, hogy komolyan gondolja-e, amit mond, aztán röhögcsélni kezdett.

– Ne röhögj, apuci, ne röhögj! – tehenkedett az asztalra Ádám, ahogy Pite szokott. – A gyerekeknek a felnőttek szoktak vacsorát készíteni, nem tudod?

Pite összehúzta magát, hogy kisebbnek látsszon, és a vállát vonogatta

– De hát én... Én nem tudok gombás omlettet...

– Nem?! – bámult fel Pitére az apja. – Hát akkor most mi lesz? Nem adsz vacsorát a kisfiadnak? Éhen fog lefeküdni a kisfiad? Jaj, de rossz apuci vagy, te rossz apuci!

Pite hallgatott. A gombákra, meg a tojásokra pislogott és megköszörülte a torkát. Nagyon éhes volt.

– Eszünk hideget – mondta végül.

– Neeem! – utánozta Ádám a fia nyávogását. – Én gombás omlettet akarok enniiii! – És az asztalt csapkodva kiabált, ahogy a gyerekek szoktak. – Gom-bás om-lett! Gom-bás om-lett!

Pite megszívta az orrát.

– Ne már!... Légyszi...! – pislogott Ádámról, mint mindig, ha meg akarta hatni az apját. – Bocsánatot kérek.

Ádám hosszan és dühösen nézte Pitét, aztán felkelt az asztaltól, elővette a serpenyőt, és a gáztűzhelyhez ment.

– Még hogy te keresed a pénzt...! – morgolódott, de Pite sem bírta ki, hogy ne az övé legyen az utolsó szó.

– Te is ezt szoktad mondani!...

Csengettek. Pite ugrott ajtót nyitni. Talán Kázmér?...

Kata volt az, a szomszédasszony.

– Jó estét doktor úr! – mondta Pitének. – Bocsánat...! Kiabálást hallottam. Csak nincs valami baj? – És belesett a konyhába.

– Nincs, kezitsók... Jó 'stét! – mondta Pite. – Csak beszélgetünk ap... A pénzről...

De Kata akkor már meglátta a gyereket a tűzhely előtt tüsténkedni, és boldogan összecsapta a kezét.

– Petikém! Te ilyen ügyes vagy? Te csinálsz vacsorát?

– Próbálok – mondta Ádám, és igyekezett bamba ártatlansággal pislogni. – Apa megengedte.

– Gyere, hadd adjak egy puszit! – ölelte Kata egy hirtelen mozdulattal a mellére a gyereket, aki serpenyővel a kezében menekülni sem tudott.

Aztán már nem is akart. Egy anyás, meleg ölelés az örökké mogorva felnőttnek is jól esik.

– Add csak ide! – vette ki a fiú kezéből a serpenyőt Kata, és gyors, ügyes mozdulatokkal megcsinálta, majd feltálalta a vacsorát.

A két Pete némán ült az asztalnál. Csak a pillantásaikkal beszélgettek.

„Rendes a Kata néni, nem?” – nézett az apjára Pite.

„Rendes, csak nem tudom, miért bizalmaskodik állandóan” – nézett vissza a fiára Pete.

„Nem bizalmaskodik – pislogott Pite –, hanem szeret. És nem téged, hanem engem.”

„De jóba vagytok! De jóba!...” – hajolt a tányérja fölé Pete, és hallgatott tovább.

– Mi van? – nézte őket a konyhapultnak támaszkodó asszony. – Eddig veszekedtek az urak, most meg némasági fogadalmat tettek? Vagy valami titok...?

– Egyest kapott biológiából – morgott Pite az apjára sandítva, csak hogy mondjon valamit.

Ádám szájában megdermedt a rántotta. „Ezt a szemét gyereket! Képes előhozni a szomszédasszony előtt a karót, mert tudja, hogy most nem szidhatom össze a tévés hülyesége miatt!”

– Peti! – csapta össze a kezét az asszony, és Ádámmra nézett. – Ez igaz?

Ádám a gombás omlettje fölé omlott.

– Hiszen te imádod a biológiát! – folytatta az asszony. – Emlékszel, milyen szépen felmondtad a megtermékenyítést a múltkor?

Ádám mellényelt, és köhögni kezdett. – Mi... mit...?

– Tudod...! – bólogatott Kata és hátba veregette a fiút. – Megtermékenyítés!... „Az emlősök megtermékenyített petéje az anyaméhben fejlődik utóddá...” – Majd Pitéhez fordult. – Csodálkoztam is, hogy hatodikban ezt tanulják, de ezek a gyerekek már mindenről többet tudnak, mint mi annak idején.

Pite zavartan bólogatott.

– Ja... Ja... Igen...

– A megtermékenyítésből ötösre feleltem volna – mondta Ádám a köhögést abbahagyva, és szúrósan a fiára nézett. – Az a könyökömön jön ki. De nekem a tenger élővilága meg a planktonok jutottak!...

– A planktonok? – kiáltott Pite. – Hát annál nincs egyszerűbb! – És hadarni kezdett. – A planktonok részben növények, részben állatok. A plankton állatai közé tartoznak az egysejtűeken kívül az apró férgek, rákocskák, rovarlárvák is. A plankton állatai a plankton növényeivel táplálkoznak...

Kata csodálkozva nézett a lelkesen magyarázó férfira.

– A doktor úr ennyire ért a biológiához?

– De még mennyire! – mondta Ádám kissé élesen. – Az apám az állatok között teljesen otthon van. Sajnálom, hogy nem ő felelt ma a suliban a planktonokból!

– Az lett volna szép! – nevetett Kata. – Te meg, Petikém, talán bementél volna a tévébe apád helyett szerkeszteni?

– Bár bemehettem volna! – mondta halál komolyan Ádám.

Mire az asszony még nagyobb nevetett.

– Na, abból lenne ám kavarodás! Ha a felnőttek az iskolába mennének, a gyerekek meg a szüleik munkahelyére!...

„Lett is kavarodás – gondolta Ádám. – És még mi lesz, ha reggelre nem változom vissza!...”
Nem változott vissza.

Verekedni és puskázni tilos!

Másnap a csipkedős szomszéd sértődötten mutatta a hátát, amikor Pete meg Pite a kapuhoz közeledtek. Csak Bobi kutya szaladt oda Pitéhez és csóválta a farkát, mintha ezt mondaná: „még mindig felnőtt vagy? Hát ez nagyon jópofi játék!”

Ádám megrántotta Péter zakóját.

– Várj! Ki kell békíteni – súgta. – Nem tehet róla, hogy kőkobaki, és azt hiszi, hogy az arccsipkedés a kedvesség jele. Így nevelték.

Pite csak a vállát húzogatta.

– Békítsd ki te! Nem én hülyéztem le. – És megállt. Ádám a szomszédhoz lépett.

– Jó reggelt, Béla bá’!

Gyapák úr Petéék felé fordította hordónyi hasát és gyanakodva a gyerekre nézett. Morgott valami köszönésfélét az orra alatt.

– Szeretnék bocsánatot kérni magától, Béla bá’, a tegnapiért – mondta férfias határozottsággal Ádám. – Nem akartam megsérteni. Csak az az arccsípés... kicsit fájt.

– Jól van, na, jó – motyogta a szomszéd, mert egészen meghatotta, hogy ilyen komoly és őszinte bocsánatkérést kap egy gyerektől. – Nem haragszom.

Bobí valamit megérthetett a nagy kibékülés hangulatából, mert úgy rohanguált körbe-körbe, mint a kerge birka.

– Akkor kezét fog velem, Béla bá’? – kérdezte Ádám.

– Hát persze, Petikém! – nyújtotta a kezét most már nevetgélve a nagy darab férfi. – Itt a kezem, nem disznóláb! A harag árt a szépségnek. Aki engem megtisztel, azt én is megtisztalelem. – És Petyával is kezét fogott. – Nem hiába, hogy a doktor úr, doktor úr! Nevelni tudni kell!

– Bizony! – bólogatott Pite. – Beszéltem este a gyerek fejével, és nagyon bánta, amit tett. „Békülj ki!” mondtam neki. Okos enged, számár szenved.

– Úgy, úgy! – integetett a két Pete után Gyapák úr, mert fel se fogta, hogy Pite véletlenül mennyire megsértette. – A békesség orvosság, a civódás mérég!

Bobí örömeben, hogy a gazdája, meg a barátja ismét kedvesen beszélnek egymáshoz, a hátára dobta magát, és a hasát mutatta a világnak, ami nála a legnagyobb szeretet és bizalom jele.

– Hogy te hogy tudsz hazudni, kisfiam! – csóválta a fejét Ádám, amikor felszálltak a villamosra.

– Az apámtól tanultam – vigyorgott Pite, mert tudta, hogy az apja nem mer lekeverni neki egy fülest az utasok szeme láttára.

Amikor az iskola előtt elbúcsúztak (gyerekek jöttek, mentek, köszöntgettek, ugráudoztak), Pite nagyot sóhajtott.

– Mi van, kisfiam? – kérdezte Ádám. – Talán már nem szeretnél felnőtt lenni?

– Dehogynem! – húzta ki magát Pite. – Sokkal jobb három tévét nézni az irodában egész nap, mint reszketni a matekórán. – És még figyelmeztetően hozzátette. – De ma nehogy beszédj nekem egy karót!

– Te meg ne beszélj butaságokat a munkahelyemen!

Pite válaszolni akart valami csípőset, de meglátta a közeledő Tündét. A táská lehúzta a kislány vállát.

– Itt a szerelmed – súgta felfelé Ádám a fia fülébe. – Teljesen odáig van érted. Vagyis most értem!

– Légy szíves! – vörösödött el Pite. – Te csak az Annamáriával foglalkozz! Fogdosta a kezem a Rómeón!...

Ádám Petyára nézett.

– Nem is mondtad!

– Kezicsókolom, Ádám bácsi! – köszönt Tünde Pitének, aztán az igazi Ádámra nézett. – Szervusz, Péter! Jössz?

– Aha! – mondta Ádám. – Megyek. – Majd hozzátette, amúgy felnőtt módra: – Milyen csinos a ruhád!

Tünde olyan vörös lett, mint egy ketchuppal nyakon öntött pizza. Tizenegy-tizenkét éves fiúk akkor se mernek ilyet mondani, ha százszor így gondolják.

Bár igaz: a lányok sem tudnának mit válaszolni rá!

Tünde is csak nyeldekelt, mint ponty a parton.

– Vihetem a táskádat? – kérdezte Ádám, és már le is vette a lány válláról a nehéz csomagot. Aztán felágaskodott és pusztát adott a fiának. – Szia, apuci!

Pite vigyorogva visszapuszította az apját, aztán csak nézte, ahogy Ádám a két táskája súlya alatt meggörnyedve megy az iskola felé. Mellette Tünde a dicsérettől és az udvarias segítségtől olyan boldogan lépkedett, mintha most nyerte volna meg a nagy magyar szépségkirálynő-választást, és még egy nyitott tetejű Alfa Róméót is hozzá.

Pite csak állt, és nézte a két gyereket. Most valahogy nagyon szeretett volna Ádám helyében lenni. Nem Tünde miatt. Á!... Csak hirtelen valahogy úgy érezte, hogy azért az iskolában is van valami jó.

*

Amikor Pite belépett az apja irodájába, Annamária már ott ült. Sötétkék ruha volt rajta, és fehér gyöngyök a nyakában, mert Pete Ádám ezt az egyszerűséget kedvelte. (Pite szerint a színes, virágos ruhák szebbek, de erről most ne nyissunk vitát.)

– Tegnap úgy elrohantál a fiaddal, hogy még elbúcsúzni se volt idő! – mondta az asszony kissé sértődötten. – Mi történt?

– Tegnap?... – mélázott el Pite.

– Nem! – emelte fel a hangját Annamária. – Nem tegnap, hanem tavaly nyáron karácsonykor!... Hát persze, hogy tegnap! Elrohantatok! Ott hagytál!

– Ja, igen – kezdte Petya – Az volt, hogy... hogy... Igen! Pite beszédett egy furkót bioszból!

– Mi?! – pislogott Annamária. – „Furkót”?

– Igen – bólintott Pite. – Tököt... Fát... Karót. Egyest. Hogy mondjam?

– Értem. Na és? – rántotta meg a vállát Annamária. – Majd kijavítja.

– Á! Csincsilánál az nem olyan könnyű – legyintett szomorúan Pite.

– Csincsilla? – kérdezte gyanakodva az asszony. – Az ki?

– A biosztanárnő – csillant fel Péter szeme, hogy egy kicsit az iskoláról is mesélhet. – Sejttem Csillának hívják, de mi csak Csincsilának... Vagyis nem mi, hanem ők. A gyerekek...

– Hagyjuk! – mondta Annamária. – Az egyes nem magyarázat az elrohanásodra. Még lett volna egy kis megbeszélőnk, nem?

– Micsoda?

– Micsoda?! – kapta fel a fejét Annamária. – De furcsa vagy!... Tegnap is olyan fura voltál...! Mintha kicseréltek volna!... Vagy csak velem vagy ilyen?... – És szikrázott a szeme.

– Talán szakítani akarsz? Mondd meg!... Bár én többre tartottalak... Nem hittem volna, hogy egy kis kövér... Hogy a Nórika... el tudja csavarni a fejed!

Pitének még a szája is elnyílt az értetlenségtől. Mit beszél a néni? Most mi van? Ki csavarta el a kicsodának a micsodáját? És mit kell mondani erre? Mit mondana apa?

– Nem szólsz semmit? – kiáltott fel az asszony. – Hát már nem szeretsz?

– De – nyögte Pite, mert udvariasság is van a világon. Ha egy felnőtt megkérdez egy tizenegy és fél éves gyereket, hogy szereti-e, akkor a gyerek csak azt mondhatja, hogy „igen”.

– Tudtam! – ragyogott fel Annamária és Pite mellére borult. – A mi kapcsolatunk sokkal

mélyebb annál, mint hogy egy kis töltött galamb feldúlja!

Kopogtak az ajtón. Annamária egy pillanat alatt leolvadt Pite nyakáról a székbe.

A töltött galamb érkezett.

– Bocsánat! – esett be az ajtón Nórika, – Jó napot!... Ádám! Csak azért jöttem, hogy írásban is be kellene nyújtani a javaslatunkat. Én már meg is fogalmaztam. „A reklám kitiltása a gyerekműsorokból.” Ez a címe.

Annamária gúnyos mosollyal nézte a lelkes dundit.

– Nem akarod rögtön átvenni az egész tévé vezetését, kicsikém? Tudod mit? Tiltsuk ki a reklámot a felnőtt műsorokból is!... Mit szólsz hozzá? Tetszene?

Nórika Pitéről az asszonyra nézett, aztán ismét Pitére.

– A doktor úr tegnap, az elnökségi megbeszélésen kiállt amellett, hogy...

– A tegnap tegnap volt, a ma meg ma van! – lépett Annamária Pite meg a lány közé, mintha így akarná megvédeni a férfit a töltött galamb hatásától. – Te, kicsim, egyedül beadhatod az írásodat akármiről, de a doktor úrnak közben megjött az esze. Így van, Ádám?

Pite bambán mosolygott, és a vállát húzogatta. Ő nem tud mit mondani. Nem is egészen érti, hogy mi most a szitu. Apa biztosan tudná mit kell tenni. De hát ő nem apa, még ha úgy is néz ki.

– Ádám, ez igaz? – nézett döbbenten Petyára a lány. – Tegnap óta... megváltozott a véleménye?

– Mit gondolsz, én hazudok? – mondta Annamária. – Doktor Pete elgondolkodott és belátta, hogy az elnök úr előtt butaságokat beszélt!

A lány állt még néhány pillanatig, látszott, hogy a könnyeivel küszködik, aztán nem bírta tovább, és zokogva kirohant. Annamária győztes mosollyal nézett utána.

– Látod, kedvesem? Így kell ezt elintézni. És ne haragudj, hogy helyetted beszéltem, de te sem akarhatod, hogy az elnök kirúgjon. Elárulom, tegnap azt mondta: ha doktor Pete nem változtatja meg a véleményét, akkor repül. És ismered! Ha ő azt mondja valakire, hogy repül, az repül.

Pite sápadtan állt az íróasztala előtt. „Úristen! – gondolta. – Apát majdnem kirúgták miattam a munkahelyéről?... De mért? Hiszen azt mondtam, ami igaz!...”

– Tudod, hogy én csak téged akarok megvédeni – nyomta magát Pitéhez ismét Annamária, és csúfolódva megpöckölte a férfi orrát. – Ma este megünnepeljük, hogy visszajött az a kis eszed. Nálam vacsorázol, jó?

– Nem... Nem lehet... – hebegte Pite rémülten, mert elképzelte, ahogy szobáról szobára menekül a vetkőződő Annamária elől. – Pite... Pite holnap dolgozatot ír biológiából... tanulni kell vele.

– Ugyan már, Ádám! – nevetett az asszony. – Te mostanában mindig találsz valami kifogást, hogy ne legyünk együtt. De tudod mit? Jöjjön el hozzám a gyerek is. Itt az ideje, hogy közelebb kerüljünk egymáshoz. A biológiát pedig tanulja meg egyedül!

*

Ádám napja azzal kezdődött, hogy összeverekedett Bacskaival. Pedig ha valaki nem akart verekedni, az dr. Pete Ádám volt. Gyerekként se szerette testi erővel elintézni a vitás ügyeket. Főleg persze azért nem, mert iskolás korában a testi ereje se volt túl sok. Pite is tőle örökölte azt a láthatatlan izomzatot, ami a végtagjait mozgatta. (Azaz most éppen Ádámot mozgatta.)

Az átváltozás harmadik napján azonban nehezen lehetett volna elkerülni a verekedést.

Az első óra a változatosság kedvéért történelem volt. Óra alatt Bacsikai előreosont a padjából, és elvett Tünde elől egy kis papírlapot. A lány már hiába kapott utána.

– Azonnal add vissza! – suttopta a pimasz fiúnak Tünde, de Bacsikai csak vigyorgott.

Aztán óra végén, amikor a tanár úr kiment, Bacsikai felugrott a padra, és lassan, akadozva, de

jó hangosan olvasni kezdte a levelet. Mert persze egy levél volt a papíron.

– „Kedves Peti!... Örülök, hogy... hogy tegnap együtt... együtt néztük meg...”

– Azonnal add vissza! – futott oda Tünde, de a nagydarab fiú egyik padról a másikra ugorva csak röhögött, és olvasta tovább.

– „Együtt néztük meg a... Rómeót és Júliát...”

– Rómeó, te ló! – kiabált egy fiú hátulról, és a gyerekek nevettek. – Még olvasni se tud!...

– Akkor Rómeó! – röhögött Bacskai. – Nem mindegy? – És folytatta: – „Nagyon át...”

Micsoda?! „...nagyon átérzem, ami... ami Júliával történt. Gondolom, te is, ami... ami Rómeóval történt. Jól menne majd... vagyis: jó lenne majd... megbeszélni...”

Jenőke, meg még néhányan Ádámra néztek, hogy mit szól ehhez. De Ádám nem mozdult. Csak a padról padra egyensúlyozó Bacskait figyelte.

– „Szerintem Júliának... nem kellett volna bevenni...” Mi ez? – kiabálta a fiú, és megint odébb lépett a lány elől. – Aha! „Bevenni a mérget. Jobb lett volna, ha elmegy. A Rómeó után titokban. Akkor élhettek volna együtt... Neked mi a... a véleményed?” – Bacskai röhögve ugrált tovább a padokon. – Na, Péterke? Mi a véleményed? – És csúfolódott. – Rómeó és Júlia, együtt mennek suliba...!

Aztán Bacskai olyan csúnya szavakkal folytatta a versikét, hogy ha egy tanár azt meghallja, biztosan eltanácsolják a hülye gyereket az iskolából.

– Ez igazán szemétség! – bögte el magát Tünde és visszaült a padjába.

Ádám Bacskaira nézett, és nyugodt hangon így szólt.

– Tényleg nagy szemétség más levelét elolvasni, ráadásul ilyen mocskos szájjal. És a törvény is tiltja. Bár ezt te nyilván nem tudod, kisfiam?

Bacskai arca elsötétült. Ez a gyerek már másodszor kisfiamozza le.

– Mi? Mi? Ki a „kisfiam”? Mi? – közeledett fenyegetően Ádámhoz az osztály réme. – Mit pofázunk? Mi? – És lobogtatta a papírt. – Megettessem veled?

Ádám felnőtt korában is utálta az erőszakot. Azt a néhány fülest, amit Petyának kiosztott, csak gyöngéd baráti nevelésnek és balesetmegelőzésnek szánta. De most Bacskai szemén látta, hogy a verekedés elkerülhetetlen. És ha elkerülhetetlen, akkor sajnos először kell ütni, hogy valami előnyünk legyen a támadóval szemben. Úgyhogy kilépett a padjából, és egy hatalmas pofonnal a falnak lódította Bacskait, akinek aztán valóban a fal adta a másikat. De Bacskai nem porcelánból volt. Ő otthon, az utcán, meg a téren tanult meg verekedni. Rögön felpattant a földről, és Ádámnak ugrott. Illetve ugrott volna, ha Ádám felnőtt ösztönrel nem hajol félre. Így Bacskai a lendülettől megint elesett.

Az osztály nagyobbik fele Ádámot biztatta:

– Mindent bele! Hajrá, Pete! Mindent bele! Hajrá, Pete!

Bacskai megint felállt. Most már óvatosabban közeledett az ellenfeléhez. Látta, hogy a gyerek ügyeskedik. Volt neki már dolga ilyen elugrálós verekedővel is. Tudta, hogy csak idő kérdése, amíg az erő legyőzi a ravaszságot. És igaza volt. Amikor a következő csapás elől Ádám el akart hajolni, Bacskai a másik kezével ütötte meg. Ádám beesett a padok közé. Bacskai rávetette magát, és csépelte Petya apját, ahol érte. Itt a felnőtt tapasztalatok már nem segíthettek. De Klárinyó igen. Ádám szerencséjére éppen akkor lépett be az osztályba.

– Mi ez? Bacskai!... Pete!... Abbahagyni! Befejezni!... Kisfiam, felállsz!... Szégyelljétek magatokat!... Hogy néztek ki?

Bacskai arcán egy kéz vörös nyoma látszott. Ádám szeme alatt és a szája szélén pedig egy-egy jókora folt lilult. Az inge is elszakadt.

– Péter! – nézett a vékony gyerekekre a tanárnő. – Már te is?! Sose verekedté!l!

– Nem, hál’ Istennek! – motyogta Ádám, ahogy vérző szájától tudta, és Pitére gondolt. Nem egy verekedős fajta...

Klárinyó mindkét fiú ellenőrzőjébe beírta az osztályfőnöki figyelmeztetést.

Az osztály aznap délelőtt olyan volt, mint egy méhkas. Nagy dolog, hogy egy ilyen légyfing

gyerek, mint a Petya, nekiment a Bacskainak. Még a hetedikesek is benéztek, amikor hallották.

„Melyik az a srác? – kérdezték. Ott ül az ablaknál. Az a vékony? Az hát! És tényleg ő kezdte? Ő ütött először. Pofonvágta a Bacskait? De úgy, hogy eltaknyolt, mint egy béka!... Egyébként már tegnap megígérte neki, hogy lepofozza. Látszik, Bacskai is jól megverte a srácot... Á! Meg se kottyant neki. Nem is sírt.”

Tünde a verekedés utáni szünetben odament Ádámhoz, és az egyre lilább foltot nézte a fiú szeme alatt.

– Fáj?

– Nem érdekes – mondta a fiú.

– Nem kellett volna... – motyogta Tünde.

Ádám oldalra sandított. Nem sok kedve volt beszélni, de látta, hogy sokan figyelik őket. És ilyenkor egy felnőtt, aki ráadásul pszichológus, nem hallgathat.

– Néha kell – mondta halkan, de úgy, hogy a többiek hallják. – Meg kell védeni magunkat... Nem szabad hagyni, hogy... bántsák az embert. Ha már a szép szó nem számít...

Az osztály csak nézett, mint a moziban. Pete kezd úgy beszélni, mint a Klárinó osztályfőnöki órán.

– Várj csak!... – sziszegte a padjából Bacskai, akinek az arcán szivárványszínű foltokban tarkállott Ádám kéznyma. – Egyszer még összetöröm a pofádat!

Ádám hátrafordult, és a fiú szemébe nézett.

– Igen, igen! Összetöröm! – fújta az erős gyerek, de közben ide-oda pislogott, mert Pete pillantása egészen megzavarta. Nem tudta miért. Olyan furán nézett rá, ahogy az apja szokott, mielőtt lekpná a nadrágszíját, hogy elnászpángolja.

Ádám a következő szünetben megint behúzódott egy sarokba, és telefonált Petyának.

– Mi az ábra? – kérdezte halkan, mert a közelben rohángáltak a gyerekek.

– Az Annamária meghívott vacsorára – hadarta Pite.

– De te okosan visszautasítottad, ugye?

– Igen... Vagyis nem... Mert téged is meghívott. Azt mondta, itt az idő, hogy közelebb kerüljete egymáshoz.

Ádám a tenyeréhez szorította fájó szemét.

– Ne őrjíts meg, kisfiam! – mondta halkan. – Hogy képzeled, hogy elmegyünk hozzá? Te mint én, én mint te...!

– Én próbáltam mondani neki, hogy nem... – siránkozott Pite. – Azt hazudtam, hogy bioszt kell tanulnunk, mert holnap dogát írsz. De Annamáriával nem lehet... Olyan erőszakos...

Ádám tehetetlenül sóhajtott. Ismerte az asszony stílusát. Nem hibáztathatja Pitét. Végül is csak egy gyerek... Mindegy!... Talán nem is baj... Közelebb kerülnek egymáshoz...

Annamária kedves asszony... Lehet, hogy jó mamája lenne Pitének...

– És a suliban...? – kérdezte Pite. – Nem kaptál egyest?

– Még nem... De verekedtem a Bacskaival.

– Nehogy már...! – kiáltott fel Pite. – És mért?

– Majd elmondom...

– Ne!... Apa! Most mondd el!

– A Tündéd miatt.

– Ez komoly? – hebegte Pite, és hirtelen vécére kellett mennie, mint mindig, ha izgult. Alig bírta visszatartani. – Tényleg? A Tünde miatt?... És...?

– Nyugi! – mondta Ádám. – Bacskai is kapott. Nem égtél le. De most menj pisilni, mert hallom a hangodon, hogy nagyon kell.

– Szia! Megyek! – sziszegett Pite és lecsapta a telefont.

Aznap a hatodik bé utolsó órája magyar irodalom volt Klárinyóval.

A tanárnő besietett, megállt az asztalánál, és hol Bacskaire, hol Ádámra nézett szomorúan.

– Ez elő ne forduljon még egyszer!... Legközelebb az igazgatói szobában fogtok kikötni... Csalódtam benned, Péter...

– Nem ő kezdte, tanárnő! – szólt közbe Tünde, de Klárinyó leintette.

– Nem érdekel, ki kezdte. Senki és semmi miatt nem lehet verekedni!

– Akkor hogy védjük meg magunkat, ha valaki támad? – kérdezte Jenőke.

– Téma lezárva! – intett a tanárnő, mert erre a kérdésre nem akart, vagy talán nem is tudott válaszolni. – Mindent tegyetek el a padról!... Jenőke, oszd ki ezeket a lapokat. Mindenki írja fel a nevét a lap tetejére. Röpdolgozatot írunk. Két kérdésre fogtok válaszolni...

És felírta a táblára a kérdéseket. Az egyik a Toldi keletkezésének a körülményeiről szólt, a másik Petőfi és Arany barátságáról.

Ádám kiguvadt szemekkel bámulta a fehér papírt. A Toldi keletkezésének körülményei...

Hogy is van ez? Valami pályázat volt... De miről? Az biztos, hogy Arany nyert... De mennyit? Pedig ezt tudta! Ezt ő nagyon jól tudta. Ebből ő felelt. És ha jól emlékszik, akkor ötösre. Persze huszonöt évvel ezelőtt...

Jenőke felé pislantott, de a gyerek nem nézett rá. Eszébe sem jutott, hogy Petyának segíteni kell, ha a Toldiról van szó. Petya tudta a Toldit. Már felelt is belőle. És ötösre. Ez a két kérdés nem lehetett probléma a számára. Gondolta Jenőke. És igaza volt. Pitének nem okozott volna gondot a Toldi.

Ádám ideges lett. Nem akart karót a fiának irodalomból is. Ebből a tantárgyból Pite mindig jó volt. Óvatosan a tanárnőre lesett. A tanárnő az asztalánál ült, és olvasott.

Ádám Klárinyót figyelve lassan kihúzta a padból az irodalomkönyvet. Le-lepillantva belelapozott. Sohase csinálna ilyet, ha nem a gyerekéről volna szó... Hol a Toldi?... Húsz éve nem puskázott, de hát azt nem lehet elfelejteni... Hol ez a Toldi?... Megtalálta. Három oldal... Nézzük csak!... Megpróbálta átfutni a szöveget. „Kisfaludy Társaság... 1846...” Gyorsan olvasott. De nem elég gyorsan.

– Pete! – riasztotta fel a tanárnő hangja. – Mit nézegetsz a pad alatt? Hozd ki!

Ádám elvörösödött. Régen érezte ezt a szégyent. „Megérdemeltem – gondolta. – Felnőtt ember, és csálni akar...” Kivitte az irodalomkönyvet, és letette a tanári asztalra.

A tanárnő némán nézte a fiút. Most már végképp nem értett semmit. Miért kell egy gyöngye gyereknek verekedni? Miért kell egy jó irodalmárnak puskázni?

Kinyitotta a naplót, és Pete Péternek beírt egy egyest.

Aztán még halkán megjegyezte:

– Légy szíves, mondd meg az édesapádnak, hogy szeretnék vele beszélni. Holnap várom.

*

Pitét hívatta a tévéelnök. Csupa vigyor volt, meg haverkodás.

– Annamária mondta, hogy megváltozott a véleményed – szorongatta Péter kezét, és nevetgált. – Mégiscsak kell az a kis reklámocska a gyerekműsorokba is, hát nem?! – És egy fotelbe nyomta Pitét. – Azt az egy-két percet kibírják a kölykök... – mondta, majd kinyitotta az italos szekrényt. – Na és ha buta az a reklám...! Nem mi csináltuk!... Mit iszol?

– Semmit, köszönöm – pislogott Pite. Még csak az kellene...! Egyszer nyalt bele az apja italába, és úgy érezte, szétmarja a torkát.

– Ugyan már! – öntött valami sárgás folyadékot két nagy pohárba az elnök. – Egy korty nem árt! Én vagyok a főnököd, és én engedélyezem. Egészségedre! – És ivott.

– Egészség...! – hebegte Pite, és az italt egy gyors mozdulattal a fotel mellett álló cserepes növény földjébe öntötte, amikor a harcsabajszú nem nézett oda.

– Ez igen, Ádikám! – kurjantott az elnök, hogy meglátta az üres poharat. – És még te nem akartál inni! – Újra töltött, hiába próbált Pite egy kis óvatos integetéssel ellenállni. – Ugyan már! Mindjárt vége a munkaidőnek! Meg egyébként is: van okunk koccintani! Holnaptól Pocsait nyugdíjba küldjük, és téged nevezlek ki adásfőszerkesztőnek!

– Iiiigen? – csillant fel Pite szeme. Mert ugyan fogalma sem volt, hogy mi az az adásfőszerkesztő, de érezte, hogy valami jó. Valami olyasmi, aminek apa otthon örülni fog.

– Erre igyunk, komám! – kiáltott az elnök, és lehajtotta az újabb pohár sárga italt.

Pite pedig ismét megöntözte vele a cserépben a fikuszt, és a szájához nyomta az üres poharat.

– Ejnye, öregem! – pillantott rá az elnök. – Te aztán bírod a tintát! – És újra töltött. – A stúdióban leszel, érted? Te döntöd el, hogy mi megy adásba, hogyan megy adásba, mi nem megy adásba!... Nagy felelősség! De te meg tudod csinálni!...

A harmadik pohár után az elnök haja ziláltan a homlokába hullt, a szeme csillogott, és szétfolyó tésztafényként látszott, hogy ő nem annyira bírja a tintát. Vagyis az alkoholt.

– Ilyen megbízható emberökre volna szűsségem! – kiáltotta meg-megbicsakló nyelvvél, és átölelte Pite vállát. – Tesvérem! Haverocskám! Te lesz... leszel az enyém... az én jobb... kezem..., meg a bal kezem..., meg a mindenem!... – Aztán röhögcsélve suttozta: – Az a hülye ott fenn!... Az meg csak üljön a fenekén, meg a pénzén!... – És énekelni kezdett: – Dzson Didi Dzson egy finom úriember, oly finom ő, hogy kakilnia sem kell!...

A DéDé TV legfelső emeletén John D. John rezzenetlen arccal hallgatta a hangszórókból kiáradó danászást. Régóta tudta, hogy az elnök sokat iszik. Azt is tudta, hogy csúfolni szokta őt. Mindez John D. John urat nem érdekelte. Amíg egy vezető jól irányítja a vállalatot, addig a kis hibák nem számítanak.

Pite nagy nehezen elbúcsúzott az elnökétől. Az elnök mindenáron a nyakába akart ugrani, és a testvérének, a komájának meg a legkedvesebb barátjának nevezte. Végül Pitének sikerült lefejtenie magáról a harcsabajszút, és kimenekült az irodából. A folyosóról még hallotta, hogy az elnök cifrázva énekel tovább.

„Akácos út! Ha végigmegyek rajtad én, eszembe jut sok régi szép emlék...”

Amikor a takarítónők később benyitottak az elnöki irodába, a harcsabajszú a fotelben ült, és a virágcserepet átkarolva részegen horkolt. Az asszonyok szerint nemcsak az elnök, de a növény is bűzlött az alkoholtól. Mintha valaki whiskyvel itatta volna.

Még szerencse, hogy a takarítónőknek kevesen hisznek.

Vacsora Annamáriánál meg a majmok élete

Amikor Pite hazaért, Ádám éppen a kis széken állt, és ingeket vasalt, hogy Annamária vacsorájára legyen mit felvenniük. A gyerek szeme alatt meg a szája szélén Bacsikai ütései nyomán Európa hegy- és vízrajza kezdett kibontakozni. Pite csak állt, és bámulta a két gazdagon színezett foltot.

– Apa, te hogy nézel ki?

– Ahogy te is kinéznél, ha egyszer az életben szembe mernél szállni Bacskaival! – sziszegte a foga között Ádám, és vízzel permetezte az ingeket.

Aztán részletesen elmesélte Petyának, mi történt.

Pite csak ámult és bámult.

Tünde levelet írt neki? Tényleg olyan kedveset? És a Bacsikai felolvasta az osztály előtt, miközben ugrált a padokon? És apa lepofozta a Bacskait? És mindenki neki szurkolt?

– Ez óriási! – sóhajtott Pite. – De kár, hogy nem voltam ott!

– Én is sajnálom, hogy nem te voltál ott! – pislantott a fiára Ádám.

– Elhiszed, hogy én is lecsaptam volna Bacskait, ha felolvassa más levelét?

– Elhiszem – mondta Ádám, pedig nem hitte el. – És ha ott vagy, te valószínűleg ötös dogát írsz irodalomból.

Pite gyanakodva nézett az apjára, mert érezte a hangsúlyból, hogy valami nem jó történt.

– Dolgozatot írtatok? Miből?

– Toldi. Keletkezés. Meg Petőfi és Arany – morogta Ádám rosszkedvűen.

– Mi van? – pislogott rá a fia. – Tudtad, nem?

– Persze, hogy tudtam. Huszonöt évvel ezelőtt.

– Apa! Csak nem...?! – képedt el Pite, és felugrott a székéről.

– Csak igen! – mondta Ádám. – Karó. És ráadásul puskázásért. Holnap be kell menned Klárinóhoz. Hív.

– Engem? – bámult az apjára elképedten Pite.

– Nem – mondta Ádám. – Nem téged, hanem engem. Vagyis az apádat. De miután én most nem tudok bemenni azzal, hogy én vagyok a saját apám, kénytelen vagy te megkeresni az osztályfőnöködet.

– És mit mondjak?

– Mit tudom én! Majd kitalálsz. – És Ádám hirtelen dühösen kifakadt. – Egyébként is!... Elegem volt az iskolából!...

– Eleged? És akkor én mit mondjak? – siránkozott Pite is. – Én holnaptól adásfőszerkesztő leszek! És azt se tudom, mi az?

Ádám megállt, Petyára nézett, aztán kikapcsolta a vasalót, és lelépett a székről.

– Na, ülj csak le szépen, kisfiam!... Mi leszel te?

Pite töviről hegyire elmondta, hogyan beszélt helyette Annamária Nórikával, majd hogyan szólt az elnöknek, hogy doktor Pete véleménye megváltozott, mire az elnök kinevezte őt adásfőszerkesztőnek, miközben leitta magát.

– És te vele ittál? – hajolt közelebb a fiához Ádám, hogy érzi-e az alkoholszagot.

– Á! – vigyorgott Pite, és elmesélte a cserepes növény leitatásának hiteles történetét.

A mese végén Ádám egy kicsit hallgatott, aztán csak annyit mondott:

– Gáz van. Az adásfőszerkesztő felel a tévében sugárzott minden műsorért. Két perc alatt ki fog derülni, hogy nem te vagy én. Vagy ami még rosszabb, azt fogják hinni, hogy megbolondultam, és már nem értek semmihez. Vagyis te nem értesz semmihez.

– Mért ne értenék? – kérdezte Pite. – Eddig is szuper voltam. Látsz: kineveztek!

– Ne bolondozz, kisfiam! Ami veled történt, az a véletlenek összjátéka. Mondtál egy gyerekes örültséget, az elnök megijedt, aztán Annamária rendbe hozta a dolgot, és az elnök

hálából kirúgta Pocsait, és a helyére tett téged.

Pite duzzogott.

– Nem volt örültség!... Mért kell a gyerekműsorokat reklámmal megszakítani?

– Jó – bólintott az apja –, mondjuk, nem volt örültség. De akkor is egy lehetetlen gondolat!... És most készülj! Megyünk Annamáriához.

Pite az apja arcára mutatott.

– Ezekkel a foltokkal?

– Mért ne? – nézett a tükörbe Ádám. – Gyerek vagyok. És egy gyerekkel előfordul, hogy verekszik. Öltözz! Ott az ing.

Csengettek.

– Egy százasom van rá, hogy ez megint a Kata! – mondta Ádám. – Menj kisfiam, küldd el szépen! Most nem érünk rá cseverészni, mert lekéssük a vacsorát.

Valóban Kata volt. De nem lehetett csak úgy elküldeni. Egy könyvet hozott Ádámnak a könyvtárból. A könyv a tenger élővilágáról szólt sok képpel és érdekes történetekkel.

– Ha ezt elolvassa, ötösre felel – mondta Kata.

– Pite! – szólt be a szobába Pite. – Gyere csak!... A Kata né... Nézd csak, mit hozott?

Ádám kisietett a szobából. Megmondta Pitének, hogy küldje el ezt a nőt!...

– Úristen! – sikoltott Kata a gyerek arcára pillantva. – Petikém! Ki csinálta ezt?

– Verekedett – magyarázta Pite. – A Bacskaival...

– Ugyan már!... – háritotta el a sajnálkozást Ádám, de akkor a szomszédasszony már átkarolta a gyereket, bevitte a fürdőszobába, leültette, és langyos-vizes borogatást tett a színjátzó foltokra. Ádám még tiltakozni sem tudott, olyan gyorsan történt minden.

– Jaj, doktor úr! – pillantott megrovóan Kata Petyára. – Hát miért nem szólt át nekem? Ezt borogatni kell.

– Az a helyzet... – dadogott Pite, de Ádám közbevágtott.

– Az a helyzet, hogy egy vacsorára megyünk. Ugye apa? Apa kolléganője meghívott mind a kettőnket. Annamáriának hívják... Egy nagyon kedves asszony... Apa! Ha nem indulunk, el fogunk késni.

Kata Petyára pillantott. Értett mindent. Ő itt felesleges.

– Borogasd, Petikém, majd ha hazajöttök – indult kifelé. – Ha borogatod, holnap már alig fog látszani. Kellemes estét kívánok doktor úr a kolléganőjénél. Viszontlátásra!

És kiment.

– Most mért kellett ezt...? – nézett Ádámra Pite. – Most azt hiszi, hogy én meg Annamária... Illetve te meg Annamária...

– Ha azt hiszi, jól hiszi – mondta Ádám, és levette az arcáról a borogatást. – Állandóan jön, állandóan nyomul...

– De hát csak segíteni akar. Könyvet hozott. Gyógyította az arcod...

Ádám legyintett és indult kifelé.

– Na, mi lesz kisfiam? Felöltözől végre?

*

Annamáriához kocsival mentek, mert az asszony a város túlsó végén lakott.

Ádám persze metróval, busszal meg villamossal akart menni, de Pite azt mondta, hogy akkor ő otthon marad.

– Jó – mondta az apja –, akkor menjünk taxival! – De Pite ez ellen is tiltakozott.

– A taxi nagyon sokba kerül. Most én vagyok a pénzkereső, és nem egyezem bele.

– Megörülök tőled! – fogta a fejét Ádám. – De akkor hogy menjünk? Gyalog?

– Van autónk, nem? – nézett ártatlan kiscica-szemekkel az apjára Pite.

– Na és? Bosszantani akarsz? Nagyon jól tudod, hogy nem ér le a pedálokig a lábam!...

– De nekem leér – rezgettette a szempilláit Pite. – És én tudok vezetni.
– Arról szó sem lehet! – zárta le Ádám a vitát határozottan. – Megmondtam tegnap reggel is: te az én autót tizenegy és fél évesen nem fogod vezetni akkor sem, ha százszor leér a lábad!...

Fél óra múlva a kocsiban ültek, és Pite már el is fordította az indítókulcsot, majd az automata sebességváltóra tette a kezét.

Valahogy könnyebb meggyőzni egy apát, ha az ember két fejjel magasabb nála. No meg Ádám tudta, hogy a fia mindent tud az autóvezetésről. Legalábbis fejben. Anyja halála óta Pite mindig az apja mellett ült a kocsiban. És Ádámmal mindent elmagyaráztatott magának vezetés közben. Az automataváltó kezelését (ami valljuk be, nagyon egyszerű), az előzést, a fordulást, a megállást, és a parkírozást. A közlekedési jeleket, táblákat pedig már hatéves kora óta ismerte egy képeskönyvből. Vezetni persze még sose vezetett. Ahhoz a koci meg az emberek élete túl drága játék.

Megegyeztek, hogy Ádám mindig előre megmondja, mit kell csinálni. Pite pedig szó nélkül végrehajtja az utasításokat.

– Most a fékre rakod a lábad, és nyomod – kezdte Ádám. – Csak utána teszed a váltót az R betűhöz, azaz hátramenetbe...

– Tudom! – mondta Pite, és már csinálta is. – Ha nem teszem a fékre a lábam, a koci elindul, amikor sebességbe rakom... Az irányjelzőt elfelejtetted mondani!...

Ádám dühösen a fiára nézett, de nem szólt semmit. Pitének igaza volt.

A gyerek óvatosan kiállt a parkolóból, és a koci puhán, óvatosan, mintha tudta volna, hogy vigyázni kell, elindult.

Ádám fészkelődött. Furcsa érzés volt neki az anyósülésen ülni. Ráadásul úgy, hogy a biztonsági öv nem az ember mellénél, hanem a nyakánál húzódik.

Az ezüstös, elegáns autó nyugodtan gurult a házak között. Szerencsére ilyenkor már nem sokan voltak úton.

Pitéék nagyon lassan mentek. Ádám nem engedte, hogy negyven kilométernél gyorsabban haladjanak.

– Mint a csigák! – panaszkodott Pite.

– Így van! – mondta Ádám. – És vajon miért? Mert a csigák, ha esetleg összeütköznek, sose törik össze a házukat.

Szépen, nyugodtan már megtették az út felét, amikor észrevették a két rendőrt. Az egyik az úton állt és intett.

– Most mi lesz? – kérdezte Pite kiszáradt torokkal, rémülten.

– Üresbe teszed a sebváltót, fékezel, és a járda mellett úgy állsz meg, hogy nem ütöd el a rendőrt – mondta Ádám, de remegett a hangja. – Aztán leállítod a motort. A kis táskában vannak az igazolványok. Mindent tudsz. Pótlámpák, emelő, háromszög, egészségügyi doboz hátul. Motor elől.

Pite leállt. Az integető rendőr, egy harminc év körüli fiatalember, az ablakhoz lépett, köszönt, bejelentette, hogy közúti ellenőrzést végez, és az iratokat kérte.

Pite a kis táskába túrt. Tele volt mindenféle vacakkal, tárcával meg igazolvánnyal. Minek ennyi papír apának?! Most mit adjon oda? Ezt nem beszélték meg.

– Apa! – nyivákolta Ádám. – Hadd adjam én oda az igazolványokat...! Apaaaa...!

Pite kapcsolt.

– Tessék!... – lökte oda a gyereknek a táskát. – Folyton cirkuszosz! Ha te jobban tudod...!

Ádám jobban tudta. Érdekes.

A rendőr összehasonlította a vezetői engedély fotóját a vezetői ülésben ülő személy arcával (egyezett), aztán ellenőrizte a forgalmit, és Petyára nézett.

– Tudja-e, doktor úr, hogy mit felejtett el, amikor leállt? – érdeklődött kíváncsian, mint a híres, mosolygós műsorvezető szokott a televíziós vetélkedőjében.

Pite pislogott, mint béka a gólyára.

– Nem indexelt! – hadarta Ádám és vigyorgott.

– Látja, uram? – adta vissza az igazolványokat a zsaru bácsi. – Még a gyerek is tudja! Jó utat!

Pite igyekezett könnyedén bólogatni: hát igen, neki ilyen okos kisfia van. Persze rá hasonlít, hehehe...! De amikor a rendőr elhúzott, csak nézett maga elé, és reszkető kezével alig bírta elfordítani az indítókulcsot.

– Nyugi! – mondta Ádám. – Fékre a lábad, váltót a D betűre, index ki, lábat fel és mehetünk.

*

Annamária rémülten csapta össze a kezét, amikor az ajtóban meglátta Ádámot.

– Mi történt, Lacika? Verekedtél?

– Nem Lacika! – mondta Ádám. – Péter!

– Jaj, bocs! – vihogott az asszony. – Az egyik unokaöcsémet hívják Lacikának, és az szokott verekedni. Egy égetnivalóan rossz gyerek. Peti! Peti!... Hát te is?

– Nem ő kezdte – védte Pite az apját. – Van az osztályban egy fiú, a Bacskai. Az folyton verekszik, meg csúnyán beszél...

– Ó, igen, tudom, tudom! – emelgette a szemöldökét vidáman Annamária. – Ez is „úgy kezdődött, hogy a Bacskai visszaütött!” Hihhihi!...

– Valóban úgy kezdődött! – mondta Ádám, és nem tetszett neki ez a nevetés. Mintha ellenséges volna... Vagy csak gyerekként hallja így?

Ádám jól hallotta. Annamária nem örült, hogy a gyerek is ott van.

Meghívta, de csak azért, mert különben doktor Pete se jött volna el.

Még hogy együtt tanulnak biológiát!... Nevetséges!

Az asszonynak a férfival lett volna beszélője. A kapcsolatukról, az érzelmeikről, a jövőjükéről. Ebben a beszélgetésben a kölyök csak zavarhat.

„No, de most már mindegy – gondolta Annamária. – Majd csak megtalálom a módját, hogy négy szemközt lehessünk...”

Ádám a kocsiban még arra gondolt, hogy ha Annamária meglátja az ütések nyomait, majd ő is borogatni kezdi, mint Kata. El is határozta, hogy borogatás közben igyekszik majd kedvesen elbeszélgetni az asszonnyal. Így lelkileg közelebb kerülhetnek egymáshoz. Mármost Pite meg Annamária. Mert ha Pitével visszaváltoznak, és ebben Ádám nagyon reménykedett, dönteni kell a kapcsolatuk ügyében is. Neki társ kell, Pitének anya.

De Annamáriánál borogatásról szó sem esett.

Leültek vacsorázni. Húsleves volt meg gombás csirke rizzsel, és somlói galuska. Annamária mindent a közeli étteremből hozatott egyenest, de persze azt mondta, hogy ő főzött.

– Nagyon éhes vagyok – ült le rögtön az asztalhoz Pite, és miután a levest (Ádám legnagyobb rémületére) hangosan beszűröcsölte, a kanállal kezdte enni a gombás csirkét is, ahogy otthon szokta. Az apja ugyan időnként rászólt, ha együtt vacsoráztak, hogy tanulj meg végre kisfiam késsel meg villával enni, de Pite csakazértis kanállal falt mindent. És az apja, mint afféle engedékeny pszichológus, ráhagyta. Majd megtanulja!...

Pite tehát, ahogy mondani szokás, „zabált”. Az asszony pedig csak bámulta értetlenül. Ebédelt már együtt a férfival néhány százszor, de olyankor dr. Pete még azt is meg tudta mondani, hogy melyik villával milyen ételt kell enni, és melyik pohárból mit illik inni.

Mikor Pite a céklába is a kanállal nyúlt, Annamária nem bírta tovább.

– Édesem, te mit csinálsz tulajdonképpen?

Ádám, aki szintén Pite – illetudónak nemigen nevezhető – étkezését figyelte, most vihogva meglökte a kisfia karját.

– Jaj, apa! Ne viccelj már! – mondta, majd az asszonyra nézett. – Apa mindig csúfol, ha

együtt eszünk! Azt utánozza, hogy én kis koromban kanállal ettem mindent!...

– Ja? Igen? – nevetett az asszony is. – Így már értem! Hirtelen megijedtem, hogy nem is egy finom modorú pszichológussal ülök egy asztalnál, hanem egy neveletlen kölyökkel!...

Hihihü...

Ezen aztán mindhárman jót nevettek.

Miután kimulatták magukat, Pite letette a kanalat, kézbe vette a kést meg a villát, és esetlenül, a falatokat le-leejtve elkezdte betermelni a gombás csirkét rizzsel. Ádám hiába mutogatta titokban kézzel, lábbal, pillantással, hogy mit csináljon, Pite nem változhatott két perc alatt ügyetlen gyerekből elegáns úriemberré. Szerencsére Annamária azt hitte, hogy Ádám még mindig a gyerek setesutaságát gúnyolja, és jókat nevetett kedvese kétbalkezességén.

Csak egyet nem értett egészen. Miért kell Petikét csúfolni, aki olyan tökéletes eleganciával fogja a kést meg a villát, mint egy vérbeli diplomata, és úgy választja ki a vizespoharat a boros és pezsgős poharak közül, hogy tanítani lehetne a vendéglátó-ipari főiskolán?!...

Egyszerűen Pite nem túl illedelmesen, de rettentő jó étvágygal evett. Az izgalmaktól megéhezik az ember. Az elmúlt két napban pedig másban sem volt része, csak izgalomban. No meg a felnőtt gyomor többet kíván.

Ádámnak azonban gyerekgyomorra volt. A nagy tányér leves után már alig bírta a csirkével. Pedig igyekezett legyűrni keményen.

– Nem ízlik? – kérdezte Annamária. – Látom, csak turkálasz.

Ádám hiába mondta, hogy ízlik, csak éppen enni nem bír, mert tele van, az asszony nem nagyon hitte.

– Ha nem ízlik, csak hagyd ott nyugodtan! – mondta élesen, aztán Pitére mosolygott. – A gyerekek válogatnak, amíg erről le nem szoktatják őket.

Vacsora után Annamária betett egy videokazettát Ádámnak, és leültette a tévé elé.

– Ez tetszeni fog, olyan neked való – mondta, és Pitét áthúzta a másik szobába. Még az ajtót is bezárta.

A kazettán egy verekedős film volt. A főszereplő percenként hat férfit vágott állon és fejbe, majd géppisztollyal meg kézigránáttal kicsinálta a másik húszat, felrobbantotta az ellenség főhadiszállását, elfoglalt egy erdőt és egy hajót, aztán végzett a kalózokkal.

Ádám egy-egy recsenésnél vagy sikolynál már nem mert a képernyőre nézni.

Kis idő múlva lehalkította a tévét. A másik szobából átszűrődő hangokra figyelt, de csak annyit hallott, hogy Annamária folyton azt mondja: „Ádám, kérlek!... Ádám!...”

Pite meg folyton azt, hogy: „Hát talán... Most mi lesz?... Inkább ne!...”

Ennyi Ádámnak elég volt. Kikapcsolta a videót, és átkiáltott a szomszéd szobába.

– Nincs egy másik film? Ezt már láttam.

Az ajtóban megjelent Annamária. Látszott rajta, hogy nem repdes az örömtől.

– Ezek vannak! – borított a fiú elé egy halom kazettát. – Talán akad közöttük olyan, amit még nem láttál. – És visszavonult Pitéhez.

Ádám betette az egyik filmet. A majmok életéről szólt.

A másik szobában is újra kezdődött a műsor.

„Figyelj ide, Ádám!...”

Ádám felállt, az ajtóhoz ment, hallgatta a zajokat, aztán visszaült és átordított.

– Apa! Nézd már! Ez pont arról szól, amit bioszból tanultunk!

Odaát csönd lett, majd kinyílt az ajtó, és megjelent kissé zilált hajjal Pite.

– A majmok élete! – mutatott a képernyőre Ádám. – Tudod!... Ez is tananyag.

Pite látta, hogy egy nagy gorilla a kis majmot szoptatja, és leült Ádám mellé a földre.

Egy másik kis majom meg a testvére mellé akart bújni, de a gorilla odébb lökte.

– Jaj, de édi!... – mondta Pite. – Nézd már!...

– Elnézést – állt meg az ajtóban Annamária. – Ádám! Most tévézni fogunk?

– Csak ezt... – mondta Pite, és a képernyő felé bökdösött. – A dolgozathoz... Nem hosszú...

– Nem – mondta Annamária. – Csak másfél óra.

Este tíz órakor Pete meg Pite kissé hűvös hangulatban váltak el az asszonytól. Annamáriát nem nagyon érdekelte a majmok élete. És a feje is fájt.

Hazafelé a kocsiban Pite elmesélte, hogy a másik szobában Annamária először simogatni meg csókolni akarta. Aztán olyanokat mondogatott, hogy eljött a döntés ideje. Pite ezt nem értette. Annamária meg azt nem értette, hogy Pite mit nem ért.

Szerencsére Annamária nem vetkőzött. Mert ha vetkőzött volna, akkor ő, azaz Pite, biztosan átmenekül az apjához.

Ádám hallgatott.

Csak annyit mondott, hogy: lámpa, fék, index...

Végülis, gondolta útközben Pite, ha Annamáriát nem számítja, ő jól érezte magát. A vacsora jó volt, a majmokról szóló film érdekes, és még a kocsit is vezetheti.

Ádámnak nem volt ilyen jó véleménye erről az estéről. Csalódást érzett. Talán felnőttként sosem látta volna meg, hogy Annamária milyen erőszakos, türelmetlen, és mennyire nem ért a gyerekekhez. Csalódott az asszonyban. Ez fájt neki. De mire hazaértek, megnyugodott. Talán jobb is így. Mi lett volna, ha elveszi Annamáriát feleségül, és csak később derül ki, hogy... hogy nem nagyon szereti a gyerekeket?

Pete betegágyban, Pite iskolában

Éjszaka Ádám nem sokat aludt. Gyötrődött. Meddig maradnak még így Pitével: ő kicsinek, a gyerekek meg felnőttek? Kezd az egész az idegeire menni!...

Legalább a sógorát el tudná érni telefonon! Ádám egyre gyakrabban gondolt arra, hogy bármilyen hihetetlen egy értelmes pszichológus számára, mégiscsak Kázmér keze lehet az átváltozásokban...

Hajnalig forgolódott. Reggelre belázasodott. És nem is akárhogy. Harminckilenc ötre futott fel a hőmérő, amikor Kata megmérte. Mert Pite persze azonnal átrohant a szomszédasszonyhoz, amikor meglátta apja forróságtól égő gyerekarcát.

Ádám ugyan azt hadarta, hogy nem kell áthívni Katát, semmi szükség rá, majd ő meggyógyítja saját magát, de amikor kiment a fürdőszobába, az ajtóban összeesett.

Pite felkapta, felfektette az ágyra, és ment az asszonyért.

Mire Kata bejött, Ádám már félrebeszél.

– Ez nem volt szép, Annamária!... Mit akarsz te a fiamtól?... Nem én kezdtem! Esküszöm, tanárnő! Te szemét Bacsikai!... Vigyázz, Pite! Vigyázz! Indexet kil... Pite! Jön a rendőr!... Én Ádám vagyok! Doktor Pete Ádám! Nem akarok bioszból felelni!...

Szerencsére Katát nem érdekelte, mit beszél a gyerek. Óvónőként volt már dolga néhány lázas aprósággal.

Lázcsillapítót adott a fiúnak, majd teleengedte a kádat meleg vízzel, és beleültette. Utána óvatosan hideget engedett a meleghez, és a lassan kihűlő víz levitte a magas lázat.

Amikor Ádám magához tért, és látta, hogy pucér, kicsit szégyellte magát Kata előtt. Aztán eszébe jutott, hogy nincs rá oka: ez nem az ő teste, akármennyire is neki fáj. Az asszony törülközőbe csavarta, Pite pedig bevitte a szobájába.

– Apa! – nézett Petyára Ádám. – Hány óra van most?

– Tíz – mondta Pite, és a kérdés hangsúlyából megértette, hogy az apja mit akar. – Igen, igen... Bemegyek az iskolába. Beszélek az osztályfőnököddel. Aztán a tévébe is... Csak nem akarom, hogy te egyedül...

– Menjen csak, doktor úr! – mondta Kata. – Majd én maradok Petyával. Ma úgyis szabadnapos vagyok. Csak csinálja a dolgát. HívoK orvost, és főzők valami finomat az én kis betegemnek.

Ádám megpróbált erőtellenül tiltakozni, de aztán belátta, hogy jobb ez így. Ha most felnőtt volna, ő is azt mondaná, hogy egy lázas gyereket nem lehet egyedül hagyni.

*

Pite szíve a torkában dobogott, amikor belépett az iskolába. Már tizenegy óra is elmúlt. A bejáratnál álló nyolcadikosok, akiktől gyakran félt, mert néha szívatták a kisebbeket, most udvariasan előre köszöntek neki.

A folyosók üresek voltak. Csak egy-egy diák sietett a szertárakba térképért földrajz órára, vagy mérlegért fizika órára, vagy a lábát furcsán össze-összeszorítva a vécé felé. Pitét mindegyikük udvariasan kikerülte. Bezzeg három nappal azelőtt még ő kerülgetett mindenkit, és ha véletlenül egy hetedikes útjába állt, akkor kapta a kokit.

„Ez a negyedik óra... – gondolta Pite. – Matekl De jó, hogy most nem vagyok gyerek!”

A tanári előtt észrevette, hogy izzad a keze. Gyorsan a zakójába törülte és bekopogtatott.

Szerencsére Klárinónak lyukas órája volt.

– Nem is tudom, mit mondjak – kezdte az osztályfőnöknő, miután leültette Pitét, és zavartan nézdegélt jobbra-balra. – Nem értem a gyereket... Persze az, hogy most ilyen nagy láza van, ahogy a doktor úr mondja... Lehet, hogy ez összefügg a viselkedésével... Péter néhány napja

nagyon különös... Nehéz elmondani... Megmagyarázni meg lehetetlen. Ön nem vette észre?

– De igen – mondta Pite. – Vagyis nem... Nem tudom..

– Úgy kezdődött, hogy jól felelt matematikából – pislogott a tanárnő a bizonytalan válasz után. – Nem is csak jól, hanem kiválóan! Ötöst kapott matematikából és történelemből. Mint tudja, ezekből a tantárgyakból nem állt túl fényesen...

– Azt tudom – mondta Pite, mert ezt aztán tényleg ő tudta a legjobban.

– A két jó felelet a kollegáimat meglepte. És engem is. Egy közepes nem szokott ötöstre felelni. De aztán bioszból, a kedvenc tantárgyából meg szinte semmit sem tudott...

– A planktonokról... – motyogta Pite.

– Látom, elmondta otthon. És aztán következett a tegnapi verekedés. Ő ütött először. Sose csinált ilyet. Megmagyarázhatatlan.

– Én úgy tudom – mondta óvatosan Pite –, hogy az Ivanics Tünde levelét... A levelet, amit Tünde nekem írt... Vagyis amit Pitének írt!... Szóval azt a levelet Bacsikai hangosan felolvasta.

– Igen, az lehet – mondta Klárinó és értetlenül nézett Pete apukára. – Na, de...! Szóval, úgy gondolja az apuka... ez ok arra, hogy megpofozzunk valakit?

– Nem... Nem ok... – motyorászott Pite, mert nem akart az osztályfőnökével vitatkozni. – De felolvasni egy másnak írt levelet... Nem szép!

– Szerintem sem... De ez akkor sem ok a verekedésre... És ez még mindig nem a problémák vége. Nem tudom, elmondta-e Péter, hogy irodalomból puskázott.

– Igen – bólogatott Pite. – Elmondta, hogy puskázott... Pedig nem szokott!...

– Elhiszem – mondta Klárinó –, de ez akkor még érthetlenebb! Hiszen ő ugyanebből az anyagból egyszer már ötöstre felelt... Gondolom, most már világos, miért kértem, hogy tessék bejönni... Hátha tudja, mi az oka Petya különös viselkedésének...

Pite a tanárnőre nézett. Mi lenne, ha ő most őszintén elmesélne mindent?

„Tetszik tudni, Klári néni kérem, az a szitu, hogy átváltoztunk – mondaná. – Én vagyok Pite, és az apukámból iskolás gyerek lett. Három napja ő jár helyettem a hatodik bébe. Ő felel jól és rosszul, és ő verekedett. Én pedig helyette dolgozom a televízióban, és velem akar csókolózni az Annamária, éz a helyzet, Klári néni kérem...”

Erre a vallomásra a tanárnő valószínűleg elsápadna, és óvatosan felállna a fotelból. Azt mondaná, hogy bocsánat, egy pillanatra ki kell mennie. Aztán berohanna a dirihez, és megpróbálná neki elmondani, hogy mit hallott. A diri először nem hinné el, de aztán ő is bejönne, és Pite neki is elmondaná az egészet. Akkor a diri kimenne és felhívna a mentőket, hogy jöjjenek egy orvossal. És akkor jönne a mentő az orvossal, és őt beszállítanák az ideg-elmére, ahol a Tasnádi Jocó papája megvizsgálná. És megállapítaná, hogy ő egy felnőtt férfi. Vagyis valójában doktor Pete Ádám, aki azonban azt hiszi magáról, hogy nem Pete Ádám, hanem a saját gyereke. Vagyis Pete Péter. És akkor ott tartanak az ideg-elmén, amíg meg nem gyógyulna, és azt nem mondaná magáról, hogy ő Pete Ádám. És akkor elengednék. Csak egy a baj, morfondírozott magában Pite. Ha ő azt mondaná és gondolná magáról, hogy ő doktor Pete Ádám, akkor tényleg be kellene zárni az ideg-elmére, mert ő nem Pete Ádám, hanem Pete Péter...

Vagy hogy is van ez?

Miután ezt ilyen szépen végiggondolta, és sikerült saját magát is összezavarnia, csak annyit mondott Klárinónak:

– Nem tudom, mi történhetett... Talán valami baja van... Lehet, hogy megfázott és az influenza az agyára ment... Kata néni most kihívta a doktor bácsit. Petya meg lesz vizsgálva... De szerintem a Bacsikainak is be kell írni, hogy ne olvassa el más levelét!...

Pite, a zagyva beszéd miatt döbbenet pislogó tanárnőtől elbúcsúzott, és elindult kifelé. Az ajtóból azonban visszafordult, és óvatosan megkérdezte:

– Klári néni kérem, az egyeseket még ki lehet javítani, ha... ha kiderül, hogy... hogy ha Pite

meggyógyul?

– Persze, kérem – nyelt egy nagyot a hatodik bé osztályfőnöke. – Majd beszéllek a biológia-tanárnővel is...

Amikor Pite kilépett a folyosóra, már szünet volt.

Az osztálytársai fel-alá rohagáltak körülötte. Teljesen elszédült, miközben figyelte őket. Az apja magasságából nézve úgy látszott, mintha összezsugorodtak volna. Egyikre-másikra rávigyorgott és köszönt, de a gyerekek csak bólintottak tétován, és rohantak tovább. Nem ismerték Pite apját.

Tünde közeledett.

– Kezicsókolom, Ádám bácsi! Mért nem jött Peti?

– Beteg – mondta Pite.

– Már megint?!

– Nem – rázta a fejét Pite. – Még mindig...

– Tessék neki megmondani, hogy gyógyuljon meg! És... nagyon várom!... – Aztán gyorsan hozzátette: – Várjuk! – És elfutott.

Pite a kislány után nézett. Most már nagyon szeretett volna megint hatodik bés lenni. Mert akkor most Tünde után futhatna és... és... szóval utána futhatna, és ő mondhatná neki, hogy csinos a ruhája... Ha merné.

A mesékben mindenki olyan könnyedén átváltozik. A békát megcsókolják, aztán királyfi lesz, a hattyúra ingecskét dobznak, és legénnyé válik ismét, a gonosz meg átbucskázik a fején, és rókaként szalad el. Csak Pete Péter tizenegy és fél éves gyerek mászkál ebben a hatalmas férfitestben, és nem rohagálhat az után, akit szeret.

Pitének sírni lett volna kedve.

Felment az emeletre, és elsétált a hatodik bé ajtaja előtt. Be akart lesni, hogy felidézze az ismerős érzést... A világos terem, a falon a plakátok, a táblázatok, az asztalokon a füzetek, a könyvek, és mindenütt a szagok... Az az ismerős bűz!... Most annyira hiányzott!... Éppen be akart nyitni, amikor Bacskai kivágta az ajtót, és nekirohant.

– Hoppá! – kapta el Pite nagy, erős férfikezével a fiú gallérját. – Hova, hova, Bacskai?

A gyerek bambán felnézett az ismeretlen férfira. Honnan ismeri őt ez a hapi?

– Jónapot!... – motyogta, és futott volna tovább.

– Várj csak egy kicsit, öcsi-pöcsi! – hajolt le Pite a fiúhoz. – Tudod, ki vagyok én?

Bacskai nemet intett, de látszott, hogy töri a fejét. Ki lehet ez? Talán egy ismeretlen rokon?... Egy osztálytársa apja? Vagy rendőr!?...

– Petya vagyok! – mondta halkan, de fenyegetően Pite. – Petya, a Pete! A Péter!

Bacskai szeme nagyra nyílt, és megpróbált távolabb húzódni a férfi arcától. Lehet, hogy ez egy örült, aki betévedt az iskolába? Úristen? Meg fogja ölni!...

– Látom, nem hiszed – mosolygott Pite. – Akkor figyelj! A cigidet a klotyó második fülkéjének víztartálya mögé dugod... – Bacskai reszketett. Ezt csak egy-két osztálytársa tudhatta. – A múlt szerdán, amikor matekból feleltél, és Viki néni elfordult, kinyújtottad rá a nyelved. – A fiú elsápadt. Ez tényleg így történt. Honnan tudja ez az ürge? – A fenekeden, bal oldalt – folytatta Pite – van egy nagy anyajegy, és az anyajegy közepén egy szörszál. – Bacskai szemgolyója kitágult. Ezt csak az tudhatta, akivel együtt öltözött tesiórán. A gyerek ki akarta rántani magát a furcsa ismeretlen férfi kezéből, de Pite erősen fogta.

– Petya vagyok, Bacs-pacsi! (Ez volt Bacskai titkos gúnyneve.) Most már elhiszed? – A gyerek szája remegett. Látszott, hogy mindjárt elsírja magát. Vagy bepisil.

Pite kiegyenesedett. Ennyi elég lesz a nevelésből.

– Figyelj, Bacs! Ha még egyszer lekokizol valakit szórakozásból, feltörlöm veled a folyosót, aztán kiakasztalak száradni!

Végre megmondhatta, amiről az átváltozása reggelén álmodozott! Amikor elengedte a fiú gallérját, Bacskai odébb ugrott. Aztán a falhoz lapulva megállt és visszanézett.

Pite a fiú kedvenc rapnótáját dúdolta („Elment Böske a világba, kippen-koppan a falába...”), és egy kicsit táncolt, mint akinek gumiból van a nyaka. Vagyis, ahogy Bacsikai szokott. A gyerek rémülten figyelte a rángatózó férfit egy darabig, aztán hanyatt-homlok elrohant. Pite ezután már nem ment be az osztályba. Úgy érezte, elintézte, amit akart. Indult a tévébe.

*

Ádámot a magas láz kifárasztotta, a hűtőfürdő után pedig elaludt. Mikor kinyitotta a szemét, látta, hogy Kata a fotelben ül, és a tenger élővilágáról szóló könyvet olvassa elmélyülten. Ádám nem mozdult. Az asszony arcán és csillogó szemén látszott, hogy valami különösen érdekes résznél tart. Megszépült. Az ablakon beömlő napfény átvilágította a haját: feje körül glória izzott.

– Te fent vagy? – pillantott Ádámra a glóriás, és becsukta a könyvet. – Miért nem szólsz? Hogy érzed magad? – És a gyerek ágya mellé guggolt.

– Minden rendben – mondta Ádám. És rendben is volt. Csak a szemén látszott, hogy a nagy láz kimerítette.

Kata a gyerek homlokára tette a kezét. Ott tartotta kis ideig. Aztán hirtelen elfutották a szemét a könnyek. Felállt, elfordult, és elővett egy zsebkendőt.

– Mi baj? – kérdezte Ádám, de az asszony már fordult is vissza. Gyöngéd mosoly volt az arcán.

– Semmi – mondta. – Semmi.

– Editre gondoltál, ugye? – suttogta Ádám, mert felvillant benne egy két évvel ezelőtti kép Katáról és a feleségéről, Editről. – Arra gondoltál, hogy az ő lázát is így nézted meg...

– Igen – bámult a gyerekekre az asszony. – De te honnan tudod?... Amikor anyu rosszabbul lett, csak apu meg én voltunk itt... Te a nagyinál laktál...

Ádám összeszorította a száját. Most elszólta magát.

– Apa mesélte – hazudott gyorsan. – Ő mondta, hogy mikor ápoltad anyut, tíz percenként nézted a lázát a kezeddél.

– Így volt – futotta el a könny az asszony szemét megint. – Csodálatos anyukád volt... – Aztán sóhajtott, és hozzátette: – De az apukád is klassz pasas!...

– Igen? – kérdezte kíváncsian a gyerek. – Miért?

– Hogyhogy miért? – mosolyodott el Kata. – Szerinted nem klassz?

– Nem is tudom... – mondta Ádám bizonytalanul, hiszen saját magáról volt szó. – Veled nem mindig kedves...

– Miből gondolod?

– Egyszer hallottam... veszekedtetek...

– Az nem érdekes! Én csak azért veszekszem a doktor úrral, mert azt szeretném, ha még több időt töltene veled... De ez nem jelenti azt, hogy ő nem rendes apa. Ő nagyszerű apa. És azért nem tud este időben hazajönni hozzád néha, mert sokat dolgozik.

– Ez igaz... – bólogatott Ádám. – De ha tudod, hogy miért nem jön időben haza, akkor mért veszekszel vele?

– Jaj, de véded az apádat! De véded! – csattant fel az asszony. – Csak miattad szidom. Hogy többet legyen veled itthon. De ha neked erre nincs szükséged...!

– De! Dehogynem! Csak szidd! – vágott közbe Ádám. – Én is szeretném, ha többet lehetnék együtt... Veszekedj csak vele nyugodtan!

– Veszekszem az engedélyed nélkül is! – nevette el magát a glóriás. – Veszekszem, mert szeretlek. – És megcsókolta a gyerek homlokát.

Aztán elindult kifelé.

– Hozok neked teát. Meg valami finomat!...

Kata térült fordult, és már hozta is a teát, meg Pite kedvencét: a friss, lekvárral töltött piskótatortát. Ádám ámultan nézte.

– Amíg aludtam, te süttöttél?

– Semmi az! – bólintott az asszony. – Tudom, hogy szereted...

Csengettek az ajtón. Az orvos érkezett.

*

Igazán nem lehet azt mondani, hogy Pite sietett a tévébe. Pontosabban, sietve indult el az iskolából, és a metróval fél egyre már a városközpontba is ért, de aztán meglátta, hogy az egyik kedvenc cukrászdája fagylaltjai között megint van sztracsatella meg kivi. Az idén még nem evett sztracsatellát meg kivit. A sztracsiból két gombócot kért, a kiviből egyet. Milyen jó, ha az embernél sok pénz van, és arra költheti, amire akarja! (Vagy legalábbis úgy látszik!) Ezért is jó felnőttnek lenni. Piténél tízezer-ötszázhusz forint volt. Ádám adta neki, de a lelkére kötötte, hogy csak az ötszázhuszat költheti el. Azt sem kötelező. „Ebédet kapsz a tévében – mondta Pite apja –, üdítő meg van az irodai hűtőben. Az ötszázhuszból vehetsz magadnak egy ropit, egy csokit, vagy valami más apróságot. A tízezreshez pedig ne nyúlj! Azt csak a biztonság miatt adom oda. Egy felnőtt életében mindig történhetnek váratlan dolgok, amelyekhez több pénz kell. Például meghívják ebédelni. Vagy taxival kell elrohannia valahova. Esetleg leönti magát levessel, és kénytelen gyorsan venni egy másik nadrágot.”

Pite alapvetően szófogadó gyerek volt. Csak az a tízezres nagyon égette a zsebét. Különösen, amikor fagylaltozás közben meglátta a lemezbolt kirakatában a Csaholó kutya névű együttes új CD-jét. Neki minden Csaholó CD megvolt. Mindet megkapta az apjától szülinapra, névnapra, vagy csak úgy. Ezt is biztosan megvenné neki Ádám, csak most ugye nem tudja. Ha Pite megveszi magának, akkor csupán helyettesíti az apját. Úgyis azt csinálja már harmadik napja: helyettesít. Így gondolkodott Pite, és már bent is volt a boltban. A CD háromezer forintba került.

Még mindig maradt hét ezrese...

Akkor vette észre, hogy a lemezbolt után néhány üzlettel új computerbolt nyílt. És a nyitás alkalmából árleszállítást tartottak. Fél áron lehetett kapni egy csomó játékot. Közte a Wild Bulls 3-at is! Tudni kell, hogy ebben a játékban bikák rohannak át a pusztán, és ha nem sikerül mindet lelőni, akkor a maradék bika letapossa szegény indiánok táborát. Pitének már megvolt a Wild Bulls 1 meg a Wild Bulls 2, és hónapok óta szerette volna megkapni a Wild Bulls 3-at. „Milyen jó, hogy éppen erre jártam! – gondolta. – Féláron megvehetem! Remélem még van!...” És besietett a boltba. Szerencséje volt. A Wild Bulls 3-ból még volt kétezer darab. Pite gyorsan vett egyet négyezer forintért.

A boltból kilépve hirtelen megtorpant. Ekkor jutott el a tudatáig, hogy mindössze háromezer forintja maradt a tízből. Húha! Ilyen gyorsan el lehet költeni hétezer forintot? Hogy fogja ezt megmagyarázni az apjának?

Ráadásul mindjárt két óra. Neki már régen a tévében kellene ülnie!...

Leszaladt az aluljáróba. Erre vezetett a legrövidebb út a DéDé TV-be. Átvágott a járókelők között. Már éppen fel akart sietni a lépcsőn, amikor az egyik sarokban észrevett egy kis csoportosulást. Apró asztalka körül álltak az emberek. Az asztalkán három dobozkát rakosgatott ide-oda egy sörtehajú fiú. Egy kis piros golyót próbált eldugni a dobozkák alá. Azt mondta, hogy aki kitalálja, melyik doboz alatt van a gömböcske, az kétszer annyi pénzt kap, mint amennyit letesz az asztalra.

Pite pontosan látta, hogy melyik doboz alatt van a kis golyó. Száz százalék, hogy ott van! Ha most letenné a háromezret, nyerhetne hatot. Pite tétozva állt. Hátha mégsem látta jól... Úgyhogy inkább nem mozdult. Pedig az asztal mögött álló sörtehajú fiú integetett neki, hogy „jöjjön közelebb, uram! Maga biztosan tudja, hol van!...” Naná, hogy tudja! De ez a pénz

mégsem arra van, hogy...

Ekkor egy magas, hosszú hajú gyerek lépett az asztalhoz. Letett ötezer forintot, és megmutatta, melyik doboz alatt van a kis piros.

Pite majdnem felkiáltott. Pontosan ott volt, ahol ő is gondolta. Nagyon dühös volt magára, hogy nem ő mutatta meg. Most volna hatezer forintja.

A magas, hosszú hajú gyerek tízezret kapott!

Az asztal mögött az ügyes fiú megint elkezdte kapkodni a dobozokat.

– Itt a piros! Hol piros? – mondogatta közben.

A keze gyorsan mozgott, de Pite tisztán látta, hol van éppen a kis piros. Most a jobb oldali doboz alatt!... Most középen!... Most balra!... Amikor a sörtehajú abbahagyta a pakolgatást, Pite odalépett, kitette a háromezer forintot, és megmutatta, melyik doboz rejti a piros gömböcskét. Sietnie kellett. Mások is láthatták, hol a golyó, és megelőzhette volna valaki...

A sörtehajú fiú felkapta a dobozt.

Nem volt alatta semmi.

– Sajnálom, uram – mondta a sörtehajú fiú. – Ez alatt van! – és megmutatta a bal oldali dobozt.

Valóban ott rejtőzött a kis piros.

Pite csak állt, mintha kővé dermedt volna, és nézte a dobozokat. Hogy lehet az...? Nem jobbra volt?

Ő pontosan látta, hogy utoljára oda gurult...

Középen volt, aztán oda gurult...

Most mi van? – nézett kábán körbe. – Nem adják vissza a pénzét? De hát az háromezer forint!...

És nincs is több pénze...

Pite azt sem tudta, hogy került el az asztal mellől a kis csoport szélére. Csak annyit látott, hogy az emberek ujjal mutogatnak rá, és azt mondják: balek.

Mit jelent az, hogy „balek”?...

Se munka, se iskola, se remény... Vagy mégis?

A DéDé TV portása, amikor meglátta Petyát kirohant a fülkéjéből,

– Magát életre-halálra keresik, adásfőszerkesztő úr! Menjen azonnal a kettes stúdióba!

Pite tétován pislogott.

– A kettesbe...? Az mi?

A portás látta, hogy a doktor úr fejével valami történt. Tíz éve dolgozik itt, és nem tudja, hol a kettes stúdió? Vagy bepálinkázott?

A portás elindult Pite előtt a földszinti folyosón. A folyosó végén kinyitott egy párnás ajtót, és gyöngéden betaszította Petyát.

A teremben félhomály volt. Csak a falat borító tíz-tizenkét televízió képernyője villogott. Meg néhány kisebb lámpa égett a tévéfal előtti hatalmas műszerasztalon. Az asztal előtt fiatal fiúk ültek: a technikusok. Ők kezelték a gombokat, kapcsolókat, billentyűket. Ezekkel lehet a filmeket, az élő adásokat, a reklámokat és egyéb bejátszásokat váltogatni, átúsztatni, kikapcsolni.

– Na végre, hogy itt vagy! – bukkant elő a félhomályból Annamária, és odasúgta: – Hol voltál egész délelőtt? Telefonáltam neked! Valami nő vette fel, és azt mondta, ő vigyáz a gyerekekre. Ki az a nő? – Aztán a technikusokhoz fordult: – Bemutatom az új adásfőszerkesztőt! Doktor Pete Ádám!

– Ismerjük! Éljen! – mondta egy fiatal kopasz fiú, aki gombokat húzogatót le-föl. Majd Pitéhez fordult: – Van egy lyuk a két film között, főnök. Két perc. Mi legyen?

Pite nézte a kopaszt. Milyen lyuk? Mi két perc? Mivel mi legyen?

Észrevette, hogy a dundi Nórika az egyik sarokban ül, de rá se pillant. Most meg van sértődve? Miért? A lány egy kalandfilmet nézett. A gyereknézők is ezt láthatták otthon, ha a DéDé TV műsorára kapcsoltak. A film két testvéréről szólt. Egy kisfiú meg egy kislány elindult az őserdőben, hogy megmentse az apjukat, aki lezuhant a helikopterével. Pite már látta ezt a filmet. Szerette. Nagyszerű dolog, hogy vannak gyerekek, akik néha ügyesebbek és merészebbek, mint a felnőttek... Meg okosabbak is. Tőlük biztosan nem tudná egy pimasz fickó a piros golyós játékkal kicsalni a pénzüket...

– Egy lyuk nem okoz gondot – mondta Annamária, mert látta, hogy doktor Pete elmerül a kalandos film nézésében, és a világból nem hall semmit. – A legjobb lesz, ha beadunk egy reklámot. Akkor a film éppen időben fejeződik be, és pontosan kezdődhet a következő. – Majd Pitéhez fordult – Ádám, így jó lesz, ugye?

– Mi? Micsoda? – nézett Pite bambán az asszonyra.

– Most mondtam. Ha esetleg figyeltél volna rám!... Megszakítjuk a filmet, és leadunk egy reklámot – magyarázta Annamária Pitének a szavakat külön-külön hangsúlyozva, mint egy anya a hülye gyerekének. – Érted, nem? Akkor éppen időben lesz vége a filmnek

– Megszakítjuk reklámmal? – motyogta Pite és beharapta a száját, mint aki még mondana valamit, de nem mond.

A kopasz megnyomott egy gombot.

– Reklámból az „Egyszer volt, hol nem volt...” mosószer-klip van előkészítve.

Az egyik képernyőn már látszott is a két táncoló nő. „Egyszer volt, hol nem volt, szoknyán, blúzon volt egy folt...” – énekelték, és tele volt a kezük ruhával.

– Mert a pisi odafolyt, meg a galamb odatojt! – dünnyögte Pite, de hirtelen elhallgatott, amikor Annamária fagyos pillantását észrevette.

A kopasz röhögött.

– Nekem is elszáll az agyam tőle, de most nincs más. Na, meg úgyis be kell nyomni ezt a klipet egy órán belül.

– Akkor ezt adjuk le! – nézett szigorúan Petyára Annamária. – Az elnök is így döntene!

Nórika izgatottan a szájához szorította a kezét, és már nem a kalandfilmet figyelte, hanem Pitét.

– Ne!... – mondta Pite halkán. – Ezt a foltost... ezt nem szeretném látni... – És a képernyőre mutatott. – A két gyerek éppen most fogja megmenteni az apját az őserdőben... Ezt most ne szakítsuk meg reklámmal, mert akkor az egész nem ér semmit. A gyerekek azt fogják érezni, hogy becsapjuk őket... Ne csapjuk be őket!... Meg aztán át fognak kapcsolni a Tip-Top Tévére, mert ilyenkor ott megy a Kakaópor bohócai...

– Pontosan ezt mondtam én is a múltkor! – kiáltott fel a kopasz fiú. – A Pocsai majdnem kirúgott.

Annamária megfogta Pite karját és a fülébe sziszegett.

– Ne örülj meg, Ádám! Ezt a témát tegnap már lezártuk! – Majd a kopaszhoz fordult, és a filmre mutatott. – Körülbelül másfél perc múlva a két testvér észreveszi a helikopter roncsát a fák között. Az a legjobb pillanat. Akkor beadjuk a reklámot. A gyerekek nem fognak átkapcsolni, mert a körmüket rágják, hogy láthassák a találkozást az apával.

– Nem – rázta meg a fejét Pite óvatosan. – Az nem jó, hogy a legizgalmasabb résznél reklám... Azt nem akarom...

– Elnézést kérek – vigyorgott a kopasz –, de tessék gyorsan eldönteni, mi legyen, mert ketyeg az óra. És ha kérhetem, az adásfőszerkesztő úr mondja ki az utolsó szót. Ugye, megért, Annamária? Pete úr most a főnök... Ez az ő felelőssége.

– Ádám! – csattant Annamária hangja, mint egy leejtett táska, és a lábával még toppantott is hozzá. – Ádám! Légy észnél! Ne örülj meg!

– Én nem örülök meg – mondta Pite. – De ne szakítsuk meg a filmet!... – Aztán megkereste Nórika boldogan sugárzó pillantását, hogy erőt merítsen belőle, és így folytatta. – Ha a két film között van egy lyuk, akkor... akkor mutassunk valamit a Három rabló egy vödörben című sorozatból. Az este fog menni... Úgy szokták, nem?

– Persze! – mondta vidáman a kopasz. – Előzetest adunk!... Értettem, főnök! És mikor jöjjön a reklám? A következő filmben?

– Ne! – mondta Pite. – Ez ne jöjjön soha!... Ha lehet... Ki kell dobni.

Annamária szája remegett a dühtől. Petyára nézett, aztán a csupa mosoly Nórikára, és a nevető technikusra

– Ádám! Ebből botrány lesz! Ezt még megbánjátok! – Aztán kirohant.

*

A kövérkés, folyton szuszogó doktor jól ismerte Petyát. Mióta a gyerek megszületett, ő volt az orvosa. Lelkiismeretes doki bácsi volt. Most is alaposan megvizsgálta Ádámot, de nem talált betegségre utaló jeleket.

– Az arcodon ez a két folt... Gondolom, verekedtél... Gratulálok!... Majd meggyógyul. Egyébként tüdő rendben, szív rendben... Mondjad: á!... Makkegészséges vagy, kisfiam!

– De akkor mitől volt ilyen rettenetesen magas láza? – kérdezte aggódva Kata, és gondosan betakargatta a fiút.

– Nem tudom – mondta az orvos. – Az ember idegei néha furcsa dolgokat művelnek... Magas lázat okoznak... Vagy fájdalmat jeleznek ott, ahol nincs ok a fájdalomra... Az idegeink játszanak velünk, kedvesem. – És megpaskol-ta Ádám arcát. – Csak pihenj! És szép dolgokra gondolj!...

A gyerek megfogta az orvos kezét.

– Doktor úr!... Vagyis doki bácsi... Kérdezni szeretnék valamit... – És Ádám az asszonyra nézett.

– Hozok egy teát – mondta Kata, mert megértette, hogy valami bizalmas dologról van szó, amit Pite négy szemközt akar megbeszélni az orvosával. Talán valami fiús problémáról. Vagy

más személyes ügyről. Ez természetes. És Kata kiment.

A doki leült az ágy melletti székre.

– Na, halljuk, Petikém! Csak nincs valami gond?

– Nincs... – mondta Ádám. – Vagyis... Kérdezni szeretnék valamit...

– Halljuk azt a kérdést! Tudod, hogy köztünk sose volt titok...

– Mondja, doktor úr... Vagyis bocsánat!... tessék mondani, doki bácsi – kezdte Ádám halkán –, tetszett már hallani olyanról, hogy egy felnőtt hirtelen... vagyis egy éjszaka alatt mondjuk... gyerekké változott? Vagy egy gyerek felnőtté?

A doktor pislogott néhányat, és még hangosabban szuszogott.

– Már úgy érte, hogy lelkileg? – próbálkozott a kérdést megérteni.

– Nem – mondta Ádám határozottan. – Testileg. Éppen az a baj, hogy lelkileg teljesen felnőtt maradt. A felnőtté változott kölyök meg gyerek.

A doktor fürkészve figyelte a fiút.

– Úgy gondolod, hogy te... Mármint hogy te, Pete Péter, nem Pete Péter vagy, hanem mondjuk... izé... Pete Ádám?

– Nem! Dehogy! – kapta fel a hangját Ádám, és nevetett. Tudta, hogy ha bevallja az igazat, a doki már hívja is a mentőket. Minden orvos ezt tenné. Úgyhogy Ádám így folytatta: – Én csak azért vagyok kíváncsi, hogy történt-e ilyesmi, mert... mert láttam egy filmet, amiben egy ember azzá változott át, amivé akart.

A doktor megnyugodva felnevetett.

– Egy filmet? Miket nem beszélsz?! Egy filmben ma már akármit meg lehet csinálni. De az életben ilyesmi nem létezik. Aki már felnőtt, az sose lesz gyerek. Hacsak el nem megy az esze, és nem gondolja kölyöknek magát. De a teste akkor is felnőtt marad... És egy gyerek se változhat estéről reggelre felnőtté. Ahhoz hosszú évekre, és a szervezet lassú fejlődésére van szükség... Micsoda filmek!... Meg ez a buta tévé!...

Ádám is vigyorgott.

– Én is gondoltam, hogy butaság. Csak annyira különös volt... A filmen az apából a saját gyereke lesz hirtelen...

– Trükk volt az, kedvesem, trükk! Biztosan számítógéppel csinálták!...

– Persze! – mondta Ádám. – Az életben ilyesmi nem fordulhat elő.

– De nem ám! – állt fel a doktor. – Na, vigyázz magadra! És okosabb filmeket nézz!...

Amikor a doktor kiment, Ádám arcáról leolvadt a mosoly. Most már tudta: nincs a világon olyan ember, aki elhinné, mi történt velük.

*

– Ki vagy rúgva! – üvöltötte az elnök, amikor Pite belépett az irodájába. Mert persze (Annamária közvetítésével) percek alatt elért hozzá a reklám letiltásának híre. Doktor Pete nem engedte megszakítani a kalandfilmet!... Az elnök tombolt és persze rögtön felparancsolta magához Pitét. – Te nem vagy normális! – rohangált fel-alá a harcsabajszú, miközben Annamária csak állt mögötte és hallgatott. – Tegnap azt hittem, megjött az eszed! De nem! Éppen hogy úgy látszik, nálad végleg elmentek otthonról! Menj pszichológushoz!... De ne saját magadhoz, hanem egy normálishoz!... Ki vagy rúgva!! – Majd az asszonyhoz fordult. – Kérem Annamária, utasítsa a portásokat: ez az ember mától kezdve nem jöhet be az épületbe! – És megint Pitére bámult. – Még itt vagy? Takarodj az irodámból!

Pite a harcsabajszú üvöltözése közben egyik lábáról a másikra állt, és az ujjait tördelte zavarában. Úgy érezte magát, mint amikor az iskolában betört egy ablakot, és az igazgatói irodában leszidták.

Nyögött valamit az elnök felé, meg Annamáriának, és kihátrált az ajtón. Nem is vette észre, hogy a fikusz milyen szomorúan hajol lefelé. Talán azért bánkódott, mert tudta: soha senki

nem itatja meg többé olyan finom whiskyvel, mint Pete doktor az előző napon.

Az épület legfelső emeletén John D. John kikapcsolta a lehallgatáshoz használt hangszórókat, és felemelte a telefonkagylót. A közvélemény-kutató csoport főnökét hívta. A csoport tagjainak az a feladata, hogy a nézőket kérdezzék. Személyesen, levélben, vagy telefonon, mindegy, de valahogy meg kell tudniuk, hogy melyik műsor tetszik, és melyik nem. Ez nagyon fontos. Mert ha valami tetszik, azt folytatni kell. Ha pedig valamit nem szeretnek a nézők, azt meg kell szüntetni.

– Mondja – dörmögte a csoportvezetőnek John D. John, amikor az felvette a kagylót –, tegnap megkérdezték a gyereknézőket, ahogy kértem?... Helyes! És hány kapcsolt át egy másik csatornára a reklám alatt?... Aha!... Aha!... Szóval minden ötödik... Nos, barátom, most ért véget egy film. Nem volt benne reklám. Vizsgálják meg, hogy a gyereknézőink közül hányan kapcsoltak át másik tévére az elmúlt fél órában! És ha tudja az eredményt, hívjon fel!...

*

Kata éppen a konyhában mosogatott, mikor Pite nagy aktatáskájával megérkezett, és lógó vállakkal bevánszorgott a konyhába, mint egy gyerek, aki rossz fát tett a tűzre.

– Na szép dolog, doktor úr! – mondta Kata, és hűvösen végigmérte a férfit. – Nem volt egy perce napközben ideszólni, és megkérdezni: „a fiam hogy van”?

– Mért? Hogy van? – kérdezte Pite, mert valóban eszébe se jutott, hogy telefonáljon. Az eljátszott pénz miatti bánata, meg a kirúgása miatt kisebb gondja is nagyobb volt annál, mint hogy hazatelefonálgasson. No meg miért telefonált volna? Kata itt volt. Kata felnőtt, meg nő, meg szereti is őt... vagyis most Ádámot.

– A gyerek jól van! – mondta az asszony. – A doktor úr szerint makkegészséges. Csak pihenésre, nyugalomra van szüksége...

– Nyugalomra? – zötytyent le Pite a konyhaasztal melletti székre. – Akkor nem mondom el neki, hogy kirúgták.

– Kirúgták?! – fordult meg Kata és a férfira bámult. – Az iskolából? Az lehetetlen!

– Á, nem! – mondta Pite és szórakozottan letört egy darabot a kenyérből, ahogy gyerekként szokta. – A tévéből!...

– De hát akkor nem őt rúgták ki, hanem magát!...

– Tényleg! – vihogott Pite. – Nem őt rúgták ki, hanem engem.

– És mi ebben olyan humoros? – nézte a letört kenyérvéget majszoló férfit Kata. – Ez nagyon, nagyon szomorú!...

– Igen – vigyorgott Pite, mert egy kicsit az ő idegei is szerteszéjjel voltak már. – Szomorú. Azt mondta az elnök, hogy „ki vagy rúgva! És soha többé nem léphetsz be a tévébe!”

– Ez igaz?! – Ádám az ajtóban állt Pite pizsamájában, és rémülten nézte a fiát.

Pite bólintott.

– Igen, de nem én vagyok a hibás!...

– Azt tudom! – mondta Ádám dühösen. – Te sohase vagy hibás!

Kata a gyerekhez sietett, és két kézzel hessegette befelé, mint a kiscsirkéket szokás a baromfiudvarba.

– Petikém! Te csak menj lefeküdni! Ne foglalkozz Ilyesmivel. Ez a papád dolga. Majd ő megoldja a problémáját. Neked nem kell idegeskedni. Egy gyerek dolga az, hogy egészséges legyen és tanuljon.

Ádám a fiára pillantott, mintha még mondani akarna valamit, de Pite csak legyintett, ahogy az apja szokott ilyenkor.

– Fogadj szót, Péterkém, Kata néninek, légy szíves!

Amikor egy óra múlva Kata hazament (miután enni adott Pitének is, és rendbe rakott mindent), Pite részletesen elmesélte Ádámnak, mi történt az iskolában és a televízióban. Az elköltött, eljátszott tízezer forint történetéről sem hallgatott.

Aztán csak figyelte az apját némán, és bocsánatkérően pislantott egyet-egyet. Ezt csinálta kicsi kora óta mindig, ha rossz fát tett a tűzre, és beismerte a hibáját.

Ádám hallgatott. A paplanhuzat mintáit bámulta, és hallgatott.

Ez várható volt.

Mondjuk a tízezer forintra Pite jobban vigyázhatott volna. Azt majd szépen le kell vonni a zsebpénzéből egy év alatt, és nem kap szülinapi ajándékot. Pite hibázott, a büntetése jogos lesz.

Azt azonban végül is be kell látni, hogy a munkahelyi botrányra meg az elbocsátására számítani lehetett. Egy gyerek nem végezhet komoly, felnőtt feladatokat. Nem lehet szerkesztő a tévében. Előbb vagy utóbb kiderül, hogy nem tudja sem ezt, sem azt. Ahogyan őt, Ádámot is Leleplezték volna hamarosan az iskolában. Hiszen megmagyarázhatatlan, hogy amit tegnap nem tudott, azt ma tudja. És amit tudott, azt nem tudja. Csak napok kérdése lett volna, hogy elvigyék egy pszichológiai vizsgálatra, ahol két perc alatt kiderül, valami baj van az agyával. Vagyis hogy nincs baj, mert az agya úgy működik, mint egy felnőtté. De éppen ez a baj. Mert az nem normális dolog, hogy egy gyerek úgy gondolkodik, mint egy harmincnégy éves férfi. És ezt aztán a pszichológusok mindenáron meg akarták volna gyógyítani. Ádám ezt halálbiztosan tudta, hiszen pszichológus volt maga is.

Ezt nevezik csapdahelyzetnek.

Mit lehet ilyenkor mondani?

– A pénz miatt egy kicsit haragszom, de... semmi baj, kisfiam! Nyugi! – simította meg Pite kezét Ádám, amit apaként már régen nem csinált. – Mi ketten tudjuk, hogy kik vagyunk. Én felnőtt ember vagyok és az apád, te meg gyerek vagy és a fiam... Majd megpróbálunk így élni...

– És nem járok iskolába? – nézett ijedten az apjára Pite. – Meg te se jársz? És nem is dolgozunk?... De akkor miből veszünk ennivalót?

Ádám a fejét rázta.

Nem tudott a gyerek kérdéseire válaszolni.

Hogy hogyan fogja elvégezni Pite az általános iskolát? Nem tudta. Miből vesznek ennivalót? Miből élnek?...

Fogalma se volt.

Még azt sem tudta elképzelni, hogy mi lesz például a... Szóval azzal, ami fontos egy férfi életében... A lányokkal... A nőkkel...

Ő ugyanis most gyerekként semmiképpen sem udvarolhat felnőtt asszonyoknak, mert kinevetik...

Pite pedig felnőtt emberként nem udvarolhat kislányoknak, mert megverik...

Ádám csak a fejét ingatta. Nagy baj van.

Fogalma sem volt, hogyan élnek majd így tovább.

És ekkor csengettek. Két hosszút és három rövidet.

Pite felugrott az apja mellől, és a kijáráshoz rohant. Ádám is felült az ágyában, és mélyeket lélegzett, mint aki nem kap levegőt. Tudták, ki jön.

Pite felrántotta az ajtót.

Kázmér állt a folyosón egy hatalmas táskával a vállán.

– Jaj, de jó! – csimpaszkodott a nagybácsi nyakába Pite. – Végre! Végre!...

– Na!... Na! – morgott Kázmér kissé meghökkenve, mert a sógora még életében sem ölelte meg így, és majdnem összeesett a súly alatt. – Agyonnyomsz, ember!... Mi baj?

Pite hátrált két lépést.

– Azt kérdezed, mi baj?! Nézz rám!

Kázmér belépett, becsukta maga mögött az ajtót, és Pitére bámult. Láta ugyan, hogy a sógor szeme furcsán, fiatalosan csillog, ahogy tán tizenöt éve csillogott, meg a testtartása is túl laza, a kezei lógnak, mint egy kamaszé, de mást nem vett észre.

Pite megragadta a nagybátyja kezét, és behúzta a gyerekszobába.

– Szervusz, Kázmérkám! – csipogta Ádám vékony gyerekhangján. – Mi újság a nagyvilágban?

A bácsi leereszkedett a székre. Mi történt itt? A sógora szokta így köszönteni. Hosszan nézte a gyereket, aztán Pitét. Láta, hogy a kölyök arca komoly, nincs szájrángatás vagy grimasz, se ajkbiggyesztés vagy vigyor. Pite arcán meg mást se látott: a sógora felhúzta az orrát, ettől az ajkával csücsörített, a szeme összeszűkül, és ráncokba rándult a bőre.

Kázmér megcsóválta a fejét.

– Afene, fiúk!... Csak nem?!...

– De igen! – mondta Pite. – Én Pite vagyok...

Kázmér nyelt egyet, és szótlánul bámulta az unokaöccsét. Ez még egy világot látott embernek is sok volt.

– Szóval teljesült a vágyatok? – kérdezte végül halkán.

– Sajnos! – mondta Ádám, és könyörgő hangon hozzátette: – Ha bármit tudsz segíteni!...

– Én? – vonogatta a vállát Kázmér. – Ki vagyok én? Mi vagyok én?

– Apa elment az iskolába – számolt be az eseményekről Pite. – Egyest kapott biológiából meg irodalomból. És verekedett. Engem meg kirúgtak a tévéből. Vagyis apát...

– Nagy baj van! – mondta Ádám. – Nem tudjuk, hogyan lesz tovább.

A nagybácsi a cipőjére nézett. Őt földrész pora szürkéllett rajta.

– Ki tudja, hogyan lesz tovább? – motyorászta. – A mag lehull, a fű kinő, ez biztos. De aztán!... Ki tudja?

Ádám egy szót sem értett a sógora szavaiból, de reménykedve nézett rá.

– Te annyifelé jársz – mondta izgatottan. – Láttál már valahol ilyet? Mi lett velük?

Kázmér felhúzta a szemöldökét, és kibámult az ablakon a városra. Már közeledett az alkony.

– Minden megtörtént már, minden megtörténhet. Minden elkezdődik, minden bevégeződik. Semmi sem kezdődik, minden folytatódik. Végül így, úgy, amúgy, minden megoldódik.

Ádám meg Pite egymásra néztek. Ez most mit jelent? Mi oldódik meg? Az ő gondjuk? De hogyan?

Ádám szomorúan rázta a fejét.

Hiába! A sógor sem tud segíteni.

Kázmér nem varázsló.

Vagy nincs is varázslat.

De akkor velük mi történt?

A fehér hajú és szakállú nagybácsi kiment, és vacsorát készített magának, ahogy szokta.

Aztán valahogy eltelt az este.

Mindent töviről hegyire elmeséltek Kázmérnak, aki csak bólintgatott, meg hallgatgatott. Mintha azt mondta volna a szeme, hogy ha nem tudsz mondani semmit, akkor ne mondj semmit.

Korán lefeküdtek.

Petének és Pitének tévét nézni se volt kedve. Pedig a Három rabló egy vödörben című sorozat új epizódja ment...

Ott aludtak, ahol három napja minden éjszaka: Ádám a kis ágyban, Pite a nagy ágyban hunyta le a szemét, Kázmér pedig a nappaliban egy matracon aludt, ahogy szokott.

Reggel Ádám a gyerekszoba díványán arra ébredt, hogy nem tudja kinyújtani a lábát, mert beleüti az ágy végébe. Örömeben úgy ugrott ki a paplan alól, hogy hason landolt az ágy előtti szőnyegen, és beverte a fejét a kis székhöz.

De most egyáltalán nem törődött a fájdalommal.

A leszakadt pizsamadarabokra kapott ingben, de szinte félmeztelenül rohant át a fiához.

– Pite! Pite! Felnőtt vagyok! Visszaváltoztam!... Visszaváltoztam!... Te is?!...

Beesett az ajtón a hálószobába, és rémülten megtorpant. A széles ágy takaróján keresztül egy nagy darab férfi alakja rajzolódott ki.

Úristen! Pite felnőtt maradt!

Hiszen ez rettenetes!...

Akkor most két doktor Pete lesz?

Két teljesen egyforma...?!

– Nem igaz! – kapott a fejéhez Ádám, és térdre esett az ágy előtt. – Szegény kicsi fiam! – kiáltotta, és szinte zokogott. – Ez nem lehet!... Ez szörnyű! Mit csináljunk? – És az arcát beletemette a takaróba.

A következő pillanatban egy keményen kopogtató ujjat érzett a fején.

– Jó reggelt! – hallotta az ismerős hangot. – Valami baj van?

Ádám lassan felemelte a fejét. Kázmér arcát pillantotta meg a párnán. Kázmér keze kopogott a feje búbján. De még mindig nem értette, mi történt.

– Hogyhogy?... Te itt?

– Miért? – nézett rá nyugodtan a sógor. – Én nem alhatok egyszer kényelmesen a te ágyadban?

És akkor az ajtóban megjelent Pite, a maga tizenegy és fél éves kölyökformájában, arcán Bacscai ütéseinek lila foltjaival, és azt csicseregte a saját hangján:

– Te mit csinálsz az ágy előtt, apa? Elvesztettél valamit?

– Pite! – üvöltött Ádám, és egyetlen ugrással az ajtónál termett. – Hát hogy csinálhattok ilyen buta viccet?... – És felkapta a fiát. – Azt hittem, hogy te nem!... Hogy csak én!... Örültek!... A szívbját hozzátok rám.

Aztán apa csak álldogált Pitével, és szorongatták, ölelgették egymást. Érezni és tudni akarták, hogy mind a ketten ugyanolyanok, amilyenek voltak.

És a szemük könnyes lett.

Kázmér persze csak somolygott, öltözött, és ment a repülőgéphez.

*

Amikor fél óra múlva Kata bejött, hogy megnézzék kis kedvencét, nincs-e láza, vagy egyéb baja, Pete és Pite már az asztalnál ült.

– Na végre! – simogatta meg a gyerek buksiját az asszony. – Látom, már semmi bajod! Ezek az egynapos betegségek!... Ejnye, ejnye!...

Aztán észrevette, hogy az asztalon egy harmadik, érintetlen teríték is van.

– Ez meg kié? – kérdezte az asszony, és hirtelen leolvadt az arcáról a mosoly. Csak nem azt a bizonyos Annamáriát várja a doktor úr?

– Kérlek, Kata, ülj le! – mondta Ádám. – Egyél velünk!

Az asszony értetlenül nézett Ádámra. Tegeződnek? Mióta? De ez csak az első szívszorongató meglepetés volt.

Amikor Kata tétován leült az asztalhoz, doktor Pete felállt, és ünnepélyesen így szólt:

– Én és Pite... vagyis a kisfiam, Péter... tehát mi ketten szeretnénk megkérni a kezedet, Kata... Kérlek, legyél a feleségünk!...

Pite persze erre elvihogta magát, Ádám pedig zavartan legyintett.

– Vagy mit is mondok!... Nekem legyél a feleségem, Pitének meg a mamája...

Katának még a szája is nyitva maradt, úgy bámult a doktor úrra. Ez tréfa?... Mert ha az, akkor nagyon idétlen! Aztán Pitére nézett. A gyerek vörös volt, de vigyorogva bólogatott. Ez nem vicc!... Az asszony elsírta magát. Nem sejthette soha senki, hogy ő nem csak Petyát szereti, hanem ezt a mogorva, komor férfit is, akit dr. Pete Ádámnak hívnak... És most a legtitkosabb álma ilyen váratlanul teljesült!... Ezért zokogott boldogan, a gyereket magához ölelve, miközben Ádám átkarolva tartotta mindkettőjüket.

Aznap azonban nem csak ez az egy-két csoda esett meg velük. Van az így. Előfordul, hogy évekig egyetlen csoda sem történik, aztán meg egy csomó egymás után.

Délelőtt Ádám az irodájában már a fiókjait ürítgette, a papírjait rendezgette, hogy a dolgait rendben hagyva távozzon, amikor John D. John, a DéDé TV tulajdonosa behívatta magához.

– Hallottam arról – kezdte kissé idegenes kiejtéssel, és a szivarjáról leütötte a hamut –, hogy tegnap délután te nem engedted a filmet megállítani, és közben leadni a reklámokat...

– Elnézését kérem, uram! – szólt közbe Ádám. – Az történt, hogy... hogy... szóval... Igazán sajnálom...

– Te csak ne sajnálkozz! – intette le a dadogó szerkesztőt John D. John. – És ne tessék kérni elnézést! Megkérdeztük a gyerekeket! A gyerekek azt mondták: tegnap a helikopteres film alatt nem kapcsolnak át más csatornára!... Érted?! Nem kapcsolnak át!

– Értem – mondta Ádám, de még mindig nem értette, mit akar a főnöke mondani.

– Ha reklám van, minden ötödik néző másik filmet keres – magyarázta amerikai kiejtéssel a szivarozó tulajdonos. – Bizony! És nem is kapcsol vissza hozzánk!... Érted?

Ádám nem szólt, csak bólintott. John D. John pedig felállt, és ünnepélyesre igazította a hangját.

– Dr. Pete Ádám úr! Én, a DéDé TV tulajdonosa, téged máától kinevezlek a tévé elnökévé. Gratulálok!

És kezet nyújtott. Ádám csak pislogott, és vigyorgott kézfogás közben. Most tényleg úgy nézett ki, mint egy meglepett tizenegy és fél éves gyerek.

– Rendezkedj be az elnöki irodában – folytatta John D. John. – A harcsabajszú barátunk már elment. És a kolleganőd, Annamária is felmondott. Remélem, túléled. Jó munkát kívánok! Viszontlátásra!

*

És a csodáknak még nem volt vége.

Amikor Bacskai meglátta Pitét az iskolában, előre köszönt, és megkérdezte, hogy nem kéri-e a szalámis zsemléjének a felét.

Tünde pedig újabb levelet írt neki, és két nyíllal átlőtt szívet is rajzolt hozzá.

Csincsilla kihívta Pitét javítani, és Pite fantasztikus feleletet vágott ki a planktonokról. Úgyhogy a kis egyest a tanárnő törölte. Ugyanezt a haditettét vitte végbe Pite, amikor a Toldi keletkezéstörténetéről, valamint Arany és Petőfi barátságáról beszélt öt percig folyamatosan.

Igaz, matematikából és történelemből megint kettest és hármast kapott, amit Viki néni és Pados tanár úr egyáltalán nem értett.

Kata és a doktor úr esküvője után néhány héttel, Ádám, egy este szokás szerint bement a gyerekszobába elbúcsúzni Pitétől. A harmincnyolc éves férfi leült a gyerekágyra, és kissé elgondolkodva azt mondta:

– Tudod, kisfiam... nekem minden iskolai probléma, meg egyes, meg a hülye Bacskai ellenére, tulajdonképpen jó volt újra gyerekké válni... Kíváncsi vagyok, hogy te... szóval te hogy érezted magad egy felnőtt bőrében...?

Pite bizalmasan megfogta a nagy, erős kezet, amelyikkel néhány hete még ő markolta meg olyan ügyetlenül a kanalat Annamáriánál, és az apjára mosolygott.

– Tetszett, hogy nem kellett felelni, és hogy az apukád lehettem három napig – csippentett a szemével kajánul Ádámra Pite. – Bár nem mindig voltál jó gyerek!... – Aztán komoly arccal a paplan alól kilógó kis lábára nézett, ami most persze nem ért el az ágy végéig, és még megjegyezte: – Tudod, apa, ez érdekes játék volt, igen... De azért nem szeretnék gyorsan felnőni... Inkább szeretnék gyerek maradni... Szóval Pite maradni... Ameddig lehet.

Presskontakt Bt. 1410 Budapest Pf. 131 • Felelős kiadó a Presskontakt Kft. ügyvezetője

ISBN 963 85571 7 6

Könyvterv: Pikler Katalin • Tördelés és nyomdai előkészítés: BY DESIGN

Megjelent 11,5 (A/5) terjedelemben

Alföldi Nyomda Rt. (9479.49.01)

Felelős vezető: György Géza vezérigazgató